

BAITEREK

**«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі»
акционерлік қоғамы**

**Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына
сәйкес шоғырландырылған қаржылық есептілік және
Тәуелсіз аудиторлардың есебі**

2016 жылғы 31 желтоқсан

МАЗМҰНЫ

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАРДЫҢ ЕСЕБІ

Шоғырландырылған қаржылық есептілік

Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп	1
Пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есеп	2
Басқа жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есеп.....	3
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп	4
Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп.....	6

Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер

1	Кіріспе	8
2	Холдинг өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта	10
3	Есептік саясат қағидаттарының қысқаша мазмұнамасы	10
4	Есептік саясатты қолданудағы маңызды есеп айырысу бағалаулары және кәсіби пайымдар	24
5	Жаңа есептік ережелер	25
6	Ақша қаражаттары мен оның баламалары	27
7	Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары.....	29
8	Банктердегі қаражат.....	30
9	Клиенттерге берілген кредиттер	32
10	Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар.....	40
11	Қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешек	43
12	Қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар.....	46
13	Инвестициялық мүлік.....	47
14	Негізгі құралдар	48
15	Материалдық емес активтер	49
16	Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер	50
17	Өзге қаржы активтері	51
18	Өзге активтер	53
19	Клиенттердің қаражаты	54
20	Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	55
21	Субординарлық борыш.....	57
22	Банктерден және өзге де қаржы институттарынан алынған қарыздар	58
23	Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қарыздар	59
24	Өзге қаржылық міндеттемелер	59
25	Өзге міндеттемелер	60
26	Акционерлік капитал	61
27	Пайыздық кірістер мен шығыстар	62
28	Комиссиялық табыстар мен шығындар	63
29	Өзгерістері белгілі бір кезең үшін кіріс не шығыс құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялардан таза (шығыс)/кіріс.....	64
30	Шетелдік валютамен операциялардан болатын таза пайда/(залал)	64
31	Өзге операциялық табыстар/(шығындар).....	64
32	Кредиттік сипаттағы өзге активтер мен міндеттемелердің құнсыздануы үшін резерв.....	65
33	Әкімшілік шығыстар	65
34	Табыс салығы.....	65
35	Қаржылық тәуекелдерді басқару	69
36	Шартты міндеттемелер.....	79
37	Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін өзара есепке жазу	80
38	Туынды қаржы құралдары	83
39	Әділ құн.....	84
40	Қаржы құралдарын бағалау санаттары бойынша ұсыну.....	98
41	Байланысты тараптармен операциялар	101
42	Есепті күннен кейінгі оқиғалар.....	103

«КПМГ Аудит» жауапкершілігі
шектеулі серіктестік
050051 Алматы, Достық д-лы 180,
Тел./факс 8 (727) 298-08-98, 298-07-08

Товарищество с ограниченной
ответственностью «КПМГ Аудит»
050051 Алматы, пр. Достык 180,
E-mail: company@kpmg.kz

Тәуелсіз аудиторлардың есебі

*«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ Акционеріне және
Директорлар кеңесіне*

Пікір

Біз 2016 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есебінен, көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша пайда немесе залал және басқа жиынтық табыс, капиталдағы өзгерістер және ақша қаражаттарының қозғалысы туралы шоғырландырылған есептерден, сондай-ақ, есеп саясатының маңызды тұжырымдамалары мен басқа түсіндірмелі ескертпелерден тұратын «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ (әрі қарай, «Холдинг») және оның еншілес компанияларының шоғырландырылған қаржылық есептіліктің аудитін жүргіздік.

Біздің пікірімізше, шоғырландырылған қаржылық есептілік Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына («ҚЕХС») сәйкес барлық елеулі қатынастарда Холдингтің 2016 жылдың 31 желтоқсанындағы шоғырландырылған қаржылық жағдайын және көрсетілген күні аяқталған жыл бойынша шоғырландырылған қаржылық нәтижелерін және шоғырландырылған ақша қаражаттарының қозғалысын әділ көрсетеді.

Пікір білдіруге негіздеме

Біз Аудиттің халықаралық стандарттарына («АХС») сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттар бойынша біздің жауапкершілігіміз одан әрі есебіміздің «Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Біз Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары Кеңесінің кәсіби бухгалтерлерге арналған әдеп кодексіне («БАХӘСК кодексі») сәйкес Холдингқа қатысты тәуелсіз болып табыламыз және біз өзіміздің басқа да әдептілік міндеттемелерімізді БАХӘСК кодексіне сәйкес орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдер біздің пікірімізді білдіруге негіздеме болуға жеткілікті және тиісті деп есептейміз.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік үшін Басшылық пен басқару өкілеттілігіне ие тұлғалардың жауапкершілігі

Басшылық ҚЕХС-ға сәйкес шоғырландырылған қаржылық есептіліктің дайындауы мен әділ ұсынылуына және де алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбаған шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажет деп анықтайтын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындауда басшылық Холдингтің үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетін бағалау, сәйкес жағдайларда үздіксіз қызметке қатысты мәселелерді ашып көрсету және басшылық Холдингті жауып тастауға немесе оның операцияларын тоқтатуды ниеттеніп отырған немесе одан басқа нақты балама нұсқасы болмаған жағдайларды қоспағанда бухгалтерлік есептің үздіксіз қызмет негізін қолдану үшін жауапты.

Басқару өкілеттілігіне ие тұлғалар Холдингтің шоғырландырылған қаржылық есептілігін дайындауды қадағалауға жауапты.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз шоғырландырылған қаржылық есептіліктің толығымен алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбағандығы туралы ақылға қонымды сенімділік алу және де біздің пікіріміз енетін аудиторлардың есебін шығару. Ақылға қонымды сенімділік жоғары дәрежедегі сенімділікті білдіреді, бірақ АХС-ға сәйкес жүргізілген аудит бар болған кездегі елеулі бұрмалануларды әрқашан табатындығына кепіл болып табылмайды. Бұрмаланулар алаяқтық әрекеттер немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және де егер олар жеке немесе жиынтық түрінде осы шоғырландырылған қаржылық есептілік негізінде қабылданатын экономикалық шешімдерге ықпал етуі негізді түрде жорамалданса, маңызды болып саналады

АХС-ға сәйкес жүргізілген аудит шеңберінде біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және аудит бойы кәсіби күмәншілдікті сақтаймыз. Одан бөлек біз келесілерді орындаймыз:

- Алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан шоғырландырылған қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелін анықтаймыз және бағалаймыз және де осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және өткіземіз және де біздің пікірімізді білдіру үшін негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Алаяқтық әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені алаяқтық әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізу, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап көрсетулерді немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін.
- Жағдайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатымен, бірақ Холдингтің ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатынсыз, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесінің түсінігін аламыз.
- Қолданылатын есеп саясатының тиісті сипатын және бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және басшылықпен дайындалған ашып көрсетілген ақпаратты бағалаймыз.
- Басшылықтың бухгалтерлік есептің үздіксіз қызмет негізін қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз және де алынған аудиторлық дәлелдер негізінде Холдингтің үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетіне елеулі күмән туғызуы мүмкін оқиғалар немесе шарттарға байланысты елеулі белгісіздіктің бар-жоқтығы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, біздің аудиторлардың есебінде шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі сәйкес ашып көрсетілген ақпаратқа назар аудартуымыз керек немесе осындай ашып көрсетілген ақпарат орынсыз болса, пікірімізді түрлендіруіміз керек. Біздің қорытындыларымыз біздің аудиторлардың есебінің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда болашақ оқиғалар немесе шарттар Холдингтің үздіксіз қызметті жалғастыру қабілетінің жоғалуына әкелуі мүмкін.
- Шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ашып көрсетілген ақпараты енетін бүтіндей ұсынылуын, құрылымы мен мазмұнын, және де шоғырландырылған қаржылық есептіліктің негізінде жатқан операциялар мен оқиғаларды әділ ұсынылуын қамтамасыз етілетіндей көрсетуін бағалаймыз.
- Шоғырландырылған қаржылық есептілік туралы пікір білдіру үшін мекемелердің қаржылық ақпаратына немесе Холдинг ішіндегі іскерлік әрекеттерге қатысты жеткілікті, тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Біз Холдинг аудитін бағыттау, бақылау және жүргізу үшін жауап береміз. Біз аудиторлық пікіріміз үшін толығымен жауапты болып қаламыз.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ
Тәуелсіз аудиторлардың есебі
3-бет

Шоғырландырылған қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі, жалғасы

Біз басқару өкілеттілігіне ие тұлғаларға, тым болмағанда, аудиттің жоспарланған көлемі мен уақытын, сондай-ақ, біз аудит барысында анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері енетін аудиттің елеулі табуларын айтып білдіре отырамыз.

Аудиттің нәтижесі болып табылатын тәуелсіз аудиторлардың есебінің келісім партнері:

Ирматов Р. И.
Қазақстан Республикасының
сертификатталған аудитормі
2012 жылдың 6 қаңтарында берілген
№ МФ-0000053 аудитордың біліктілік куәлігі

«КПМГ Аудит» ЖШС

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі аудиторлық қызмет жүргізу үшін
2006 жылы 6 желтоқсанда берген мемлекеттік лицензияның №0000021

Хаирова А. А.
«КПМГ Аудит» ЖШС Жарғы негізінде әрекет
ететін Бас директоры
17 сәуір 2017 жыл

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есеп

(мың қазақстандық теңгемен)	Ескертпе	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаты мен оның баламалары	6	451,512,099	376,224,818
Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары	7	165,095,571	167,193,565
Банктердегі қаражат	8	743,047,601	544,991,946
Клиенттерге берілген кредиттер	9	1,775,388,385	1,733,170,866
Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	10	532,243,117	369,338,324
Қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешек	11	155,603,037	62,508,925
Қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	12	1,926,576	2,078,760
Инвестициялық мүлік	13	24,512,412	1,813,213
Ағымдағы табыс салығы бойынша алдын-ала төлем		19,677,752	16,043,192
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша актив	34	4,813,645	4,960,948
Негізгі құралдар	14	11,687,480	12,022,859
Материалдық емес активтер	15	2,921,743	2,339,687
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер	16	23,726,281	16,344,872
Өзге қаржы активтері	17	21,516,077	23,716,394
Өзге активтер	18	169,525,296	127,577,185
АКТИВТЕР ЖИЫНЫ		4,103,197,072	3,460,325,554
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Клиенттердің қаражаты	19	444,992,956	314,423,007
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	20	1,026,320,825	800,446,305
Субординарлық борыш	21	15,165,538	14,652,856
Банктерден және өзге де қаржы институттарынан алынған қарыздар	22	1,101,456,557	1,138,032,857
Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қарыздар	23	103,624,332	54,381,837
Ағымдағы табыс салығы бойынша міндеттеме		5,199	613,748
Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша міндеттеме	34	26,160,281	26,032,406
Сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер		1,536,207	1,070,893
Сатуға арналған шығатын топтарға тікелей байланысты міндеттемелер		139,034	146,989
Өзге қаржылық міндеттемелер	24	70,483,873	41,799,802
Өзге міндеттемелер	25	369,915,640	205,726,581
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖИЫНЫ		3,159,800,442	2,597,327,281
КАПИТАЛ			
Акционерлік капитал	26	802,318,712	758,318,712
Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздарды қайта бағалау бойынша резерв		(31,765,335)	(14,763,833)
«Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар» санатынан «Клиенттерге берілген кредиттер» санатына қайта сыныпталған қаржы активтерін қайта бағалау бойынша резерв		2,931,319	4,522,580
Жинақталған бағам айырмашылықтарының резерві		4,663,739	5,259,474
Хеджирлеу резерві		(6,673)	3,403,546
Бизнесті біріктіру кезіндегі резерв және қосымша төленген капитал		102,742,890	89,201,158
Өзге резервтер		24,869,011	25,140,351
Бөлінбеген пайда/(жинақталған тапшылық)		36,820,284	(12,472,799)
Холдингті иеленушелерге тиесілі таза активтер		942,573,947	858,609,189
Бақыламайтын үлес		822,683	4,389,084
КАПИТАЛ ЖИЫНЫ		943,396,630	862,998,273
МІНДЕТТЕМЕЛЕР ЖӘНЕ КАПИТАЛ ЖИЫНЫ		4,103,197,072	3,460,325,554

2017 жылғы 17 сәуірде шығару үшін бекітілді және Басшылықтың атынан қол қойылды.

Ерсайын Ерболатұлы Хамитов
 Басқарушы директор –
 Басқарма мүшесі

Құралай Дамирқызы Есенғараева
 Бас бухгалтер

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есеп

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Ескертпе	2016	2015
Пайыздық кірістер	27	264,013,146	178,065,019
Пайыздық шығыстар	27	(127,506,549)	(83,095,522)
Таза пайыздық кірістер		136,506,597	94,969,497
Кредиттік қоржынның құнсыздануы үшін резервті есептеу	9	(13,893,595)	(24,986,447)
Кредиттік қоржынның құнсыздануы үшін резерв құрылғаннан кейінгі таза пайыздық кірістер		122,613,002	69,983,050
Комиссиялық кірістер	28	4,301,532	3,904,095
Комиссиялық шығыстар	28	(2,256,662)	(1,762,038)
Таза комиссиялық кірістер		2,044,870	2,142,057
Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерімен операциялардан болатын таза (залал)/пайда	29	(6,274,831)	87,717,562
Шетелдік валютамен операциялардан болатын таза пайда/(залал)	30	5,329,462	(42,821,515)
Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздармен операциялардан болатын таза пайда		2,957,576	156,721
Еңбекпен табылған таза сақтандыру сыйақылары		601,785	107,919
Сақтандыру төлемдері бойынша және резервтердегі өзгерістер бойынша таза (шығыстар)/кірістер		(1,215,405)	449,740
Өзге операциялық кірістер/(шығыстар)	31	4,073,021	(2,834,295)
Операциялық кірістер		130,129,480	114,901,239
Кредиттік сипаттағы өзге активтер мен міндеттемелердің құнсыздануы үшін резерв	32	(36,730,272)	(4,770,600)
Әкімшілік шығыстар	33	(35,653,102)	(32,623,195)
Қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындардың қаржылық нәтижесінің үлесі	12	901,125	(976,780)
Табыс салығы шегерілгенге дейінгі пайда		58,647,231	76,530,664
Табыс салығы бойынша шығыстар	34	(10,093,874)	(27,148,616)
ЖЫЛ ІШІНДЕГІ ПАЙДА		48,553,357	49,382,048
Мыналарға тиесілі пайда:			
- Холдингті иеленушілерге		48,575,302	49,017,188
- бақыламайтын үлеске		(21,945)	364,860
Жыл ішіндегі пайда		48,553,357	49,382,048

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Басқа жиынтық табыс туралы шоғырландырылған есеп

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Ескертпе	2016	2015
ЖЫЛ ІШІНДЕГІ ПАЙДА		48,553,357	49,382,048
Басқа жиынтық залал:			
<i>Кейіннен пайда немесе залалдар құрамына қайта сыныпталуы мүмкін баптар:</i>			
Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздарды қайта бағалау бойынша резерв:			
- Қайта бағалаудан болатын кірістер шегеріле отырып, шығыстар		(13,850,374)	(7,174,955)
- Кірістер шегеріле отырып, пайдаға немесе залалға ауыстырылған шығыстар		(3,151,128)	(156,721)
Өзге жиынтық кірісте тікелей көрсетілген табыс салығы	34	-	(368,467)
Шетелдік қызмет туралы ақпаратты шоғырландырылған қаржылық есептілікті ұсыну валютасына қайта есептеу		(595,735)	4,361,392
Хеджирлеу құралдарымен операциялардан болатын шығыстар шегеріле отырып, іске асырылмаған (кірістер шегеріле отырып, шығыстар)/кірістер		(3,410,219)	3,752,130
Клиенттерге берілген кредиттер құрамына қайта сыныпталған, сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздарды қайта бағалау бойынша резервті амортизациялау		(1,591,261)	(1,863,823)
Жыл ішіндегі басқа жиынтық залал		(22,598,717)	(1,450,444)
ЖЫЛ ІШІНДЕГІ ЖАЛПЫ ЖИЫНТЫҚ ТАБЫС		25,954,640	47,931,604
Мыналарға тиесілі жалпы жиынтық табыс:			
- Холдингті иеленушілерге		25,976,585	47,566,744
- бақыламайтын үлеске		(21,945)	364,860
Жыл ішіндегі жиынтық табыс		25,954,640	47,931,604

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп

(мың қазақстандық теңгемен)	Холдингі иеленушілерге тиесілі										
	Акционерлік капитал	Сату үшін қолда бар инвестиция- лық бағалы қағаздарды қайта бағалау бойынша резерв	«Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар» санатынан «Клиенттерге берілген кредиттер» санатына қайта сыныпталған қаржы активтерін қайта бағалау бойынша резерв	Жинақ- талған бағам айырма- шылықта- рының резерві	Хеджир- леу резерві	Бизнесті біріктіру кезіндегі резерв және қосымша төленген капитал	Өзге резервтер	Жинақталған тапшылық	Жиыны	Бақыламай- тын үлес	Капитал жиыны
2015 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	718,318,712	(7,063,690)	6,386,403	898,082	(348,584)	89,147,503	24,618,200	(33,057,692)	798,898,934	847,214	799,746,148
Жыл ішіндегі пайда	-	-	-	-	-	-	-	49,017,188	49,017,188	364,860	49,382,048
Басқа жиынтық залал	-	(7,700,143)	(1,863,823)	4,361,392	3,752,130	-	-	-	(1,450,444)	-	(1,450,444)
Жыл ішіндегі жалпы жиынтық кіріс	-	(7,700,143)	(1,863,823)	4,361,392	3,752,130	-	-	49,017,188	47,566,744	364,860	47,931,604
Акциялардың эмиссиясы –ақшалай жарна (26-ескертпе)	40,000,000	-	-	-	-	-	-	-	40,000,000	-	40,000,000
Клиенттердің қаражатын өтеу жөніндегі міндеттемелер (24 және 25- ескертпелер)	-	-	-	-	-	-	-	(24,000,000)	(24,000,000)	-	(24,000,000)
Аударымдар және өзге де қозғалыстар	-	-	-	-	-	53,655	522,151	(4,432,295)	(3,856,489)	3,177,010	(679,479)
2015 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	758,318,712	(14,763,833)	4,522,580	5,259,474	3,403,546	89,201,158	25,140,351	(12,472,799)	858,609,189	4,389,084	862,998,273

8 – 103-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігін құрайды.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есеп

	Холдингі илленушілерге тиесілі										
	Акция- нерлік капитал	«Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар» санатынан «Клиент- терге берілген кредиттер» санатына қайта бағалау бойынша резерв	«Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар» санатынан «Клиент- терге берілген кредиттер» санатына қайта бағалау бойынша резерв	Жинақ- талған бағам айырма- шылықта- рының резерві	Хеджир- леу резерві	Бизнесті біріктіру кезіндегі резерв және қосымша төленген капитал	Өзге резервтер	Бөлінбеген пайда	Жиыны	Бақыламай- тын үлес	Капитал жиыны
2016 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	758,318,712	(14,763,833)	4,522,580	5,259,474	3,403,546	89,201,158	25,140,351	(12,472,799)	858,609,189	4,389,084	862,998,273
Жыл ішіндегі пайда	-	-	-	-	-	-	-	48,575,302	48,575,302	(21,945)	48,553,357
Басқа жиынтық залал	-	(17,001,502)	(1,591,261)	(595,735)	(3,410,219)	-	-	-	(22,598,717)	-	(22,598,717)
Жыл ішіндегі жалпы жиынтық кіріс	-	(17,001,502)	(1,591,261)	(595,735)	(3,410,219)	-	-	48,575,302	25,976,585	(21,945)	25,954,640
Акциялардың эмиссиясы – ақшалай жарна (26-ескертпе)	44,000,000	-	-	-	-	-	-	-	44,000,000	-	44,000,000
Еншілес кәсіпорындардағы бақыламайтын үлесті өзгерту 3,385,433 мың теңге мөлшеріндегі салықтар шегеріле отырып, шығарылған борыштық бағалы қағаздар бойынша дисконтты тану (20- ескертпе)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(3,544,456)	(3,544,456)
Салымдар бойынша өтемақыны қайтару (24-ескертпе)	-	-	-	-	-	-	-	13,541,732	-	-	13,541,732
Аударымдар және өзге де қозғалыстар	-	-	-	-	-	-	(271,340)	(838,297)	(1,109,637)	-	(1,109,637)
2016 жылғы 31 желтоқсандағы қалдық	802,318,712	(31,765,335)	2,931,319	4,663,739	(6,673)	102,742,890	24,869,011	36,820,284	942,573,947	822,683	943,396,630

8 – 103-беттердегі ескертпелер осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктің ажырамас бөлігін құрайды.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Ескерт- пе	2016	2015
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражаты			
Алынған пайыздар		219,683,148	146,050,786
Төленген пайыздар		(85,060,011)	(56,168,237)
Алынған комиссиялар		6,641,651	5,362,841
Төленген комиссиялар		(4,742,742)	(1,704,278)
Туынды қаржы құралдарымен операциялар бойынша (төленген шығыстар)/алынған кірістер		(193,209)	787,566
Шетелдік валютамен болатын операциялардан түскен таза (залал)/пайда	30	(468,970)	4,505,197
Бұдан бұрын клиенттерге жалға берілген активтерді іске асырудан түскен түсімдер		373,333	-
Алынған таза сақтандыру сыйақылары		601,785	962,266
Таза сақтандыру (төлемдері)/өтемақылары		(324,364)	132,764
Өзге де алынған операциялық кірістер		10,580,226	5,965,419
Төленген өкімшілік және өзге де операциялық шығыстар		(33,565,609)	(30,484,221)
Төленген табыс салығы		(8,464,397)	(11,054,850)
Операциялық активтер мен міндеттемелердегі өзгерістерге дейін операциялық қызметтен алынған ақша қаражаты		105,060,841	64,355,253
<i>Мыналар бойынша таза (өсім)/төмендеу:</i>			
- өзгерістері пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары		1,160,716	(22,098,743)
- банкроттердегі қаражат		(231,265,098)	(129,651,322)
- клиенттерге берілген кредиттер		(57,897,819)	(201,790,315)
- қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешек		6,664,378	(25,786,910)
- кері репо мәмілелері бойынша дебиторлық берешек		-	81,481
- өзге қаржы активтері		(3,175,107)	(9,248,681)
- өзге активтер		(206,505,313)	(89,735,510)
<i>Мыналар бойынша таза (төмендеу)/өсім</i>			
- клиенттердің қаражаты		116,664,801	45,841,626
- өзге қаржы міндеттемелері		28,319	36,205,419
- өзге міндеттемелер		(5,304,402)	(17,533,936)
Операциялық қызметте пайдаланылған таза ақша қаражаты		(274,568,684)	(349,361,638)
Инвестициялық қызметтен түсетін ақша қаражаты			
Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздарды сатып алу		(474,496,163)	(59,100,690)
Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздарды өткізуден және өтеуден түскен түсімдер		293,211,997	119,728,968
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздарды өтеуден түскен түсімдер		-	3,710,029
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтерді сатып алу		(2,806,463)	(4,316,297)
Негізгі құралдарды өткізуден түскен түсім		557,370	40,587
Инвестициялық мүлікті өткізуден түскен түсім		-	65,190
Қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарды өткізуден түскен түсім		6,499,863	413
Алынған дивидендтер		914,057	368,139
(Инвестициялық қызметте пайдаланылған)/инвестициялық қызметтен алынған таза ақша қаражаты		(176,119,339)	60,496,339

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы шоғырландырылған есеп

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Ескерт- пе	2016	2015
Қаржылық қызметтен түскен ақша қаражаты			
Банктерден және өзге де қаржы институттарынан қарыздар алу		68,376,427	105,695,537
Банктерден және өзге де қаржы институттарынан алынған қарыздарды өтеу		(104,734,325)	(46,313,801)
Қазақстан Республикасының Үкіметінен қарыздар алу		126,104,097	2,800,000
Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қарыздарды өтеу		(639,390)	(750,000)
Қарапайым акциялардың эмиссиясы	26	44,000,000	40,000,000
Шығарылған борыштық бағалы қағаздардан түскен түсімдер	20	467,000,000	315,595,125
Шығарылған борыштық бағалы қағаздарды өтеу/сатып алу		(65,998,239)	(103,313,827)
Бақыламайтын үлестік салымдары		-	593,564
Қаржылық қызметтен алынған таза ақша қаражаты		534,108,570	314,306,598
Айырбас бағамы өзгерістерінің ақша қаражаты мен оның баламаларына тигізетін әсері		(8,133,266)	87,006,372
Ақша қаражаты мен оның баламаларының таза өсімі		75,287,281	112,447,671
Жылдың басындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	6	376,224,818	263,777,147
Жылдың аяғындағы ақша қаражаты мен оның баламалары	6	451,512,099	376,224,818

1 Кіріспе

Ұсынылып отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік «Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамының («Холдингтік Компания») және оның еншілес кәсіпорындарының («Холдинг») қаржылық есептілігін қамтиды.

Холдинг Қазақстан Республикасы Президентінің «Даму институттарын, қаржы ұйымдарын басқару жүйесін оңтайландыру және ұлттық экономиканы дамыту жөніндегі кейбір шаралар туралы» 2013 жылғы 22 мамырдағы № 571 Жарлығына және Қазақстан Республикасы Үкіметінің «Қазақстан Республикасы Президентінің 2013 жылғы 22 мамырдағы № 571 Жарлығын іске асыру жөніндегі шаралар туралы» 2013 жылғы 25 мамырдағы № 516 қаулысына сәйкес құрылды. 2016 және 2015 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдингті түпкілікті басқарушы тарап Қазақстан Республикасының Үкіметі болып табылады.

Негізгі қызмет

Холдингтің миссиясы мемлекеттік саясатты іске асыру және «2050 Стратегиясында» қойылған мақсаттарға қол жеткізу мақсатында Қазақстан Республикасының орнықты экономикалық дамуына жәрдемдесу болып табылады.

Холдинг Инфрақұрылымды дамытудың 2015 – 2019 жылдарға арналған «Нұрлы жол» мемлекеттік бағдарламасын, «Нұрлы жер» тұрғын үй құрылысы бағдарламасын, Қазақстан Республикасын индустриялық-инновациялық дамытудың 2015 – 2019 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасын, «Бизнестің жол картасы 2020» бизнесті қолдау мен дамытудың бірыңғай бағдарламасын, Отандық өндірушілерді қолдау бағдарламасын, Өңдеу өнеркәсібіндегі шағын және орта бизнесті («ШОБ») қолдау бағдарламасын, «Бәсекеге қабілеттілік көшбасшылары – ұлттық чемпиондар» бағдарламасын, Қазақстан Республикасы Президентінің «100 нақты қадам» Ұлт жоспары» бағдарламасын іске асыру жолымен даму институттары арқылы мемлекеттің стратегиялық және әлеуметтік міндеттерін шешуге белсенді түрде қатысады.

Холдингтің негізгі мақсаттары мен міндеттері мыналар болып табылады:

- тәуекел менеджментінің тиімді жүйесін енгізу;
- экономиканың ашықтығын және халықтың оған деген сенімін арттыру;
- еншілес кәсіпорындар қызметінің синергетикалық әсерін қамтамасыз ету;
- еншілес кәсіпорындар қызметінің экономикалық тиімділігін арттыру / залалсыздық қағидаты;
- қосымша инвестициялар тарту;
- жеке сектормен өзара іс-қимыл жасау.

Холдингтің құрамына мемлекеттік саясатты және мемлекеттік бағдарламаларды іске асыруға тартылған он бір еншілес кәсіпорын кіреді, олардың Холдингтің стратегиясына сәйкес қызметінің мынадай бағыттары бар:

- Даму институттары, олардың қатарына «Қазақстанның даму банкі» АҚ, «Қазақстанның инвестициялық қоры» АҚ, «ҚазЭкспортГарант» экспорттық сақтандыру корпорациясы» АҚ, «Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ, «Технологиялық даму жөніндегі ұлттық агенттік» АҚ және «Қазына Капитал Менеджмент» АҚ жатады. Аталған институттардың міндеті экономиканы өртараптандыруға және шикізаттық емес секторды, қазақстандық өнімнің экспортын дамытуға, инновацияларды дамытуға, шағын және орта бизнесті дамытуға бағытталған экономиканың басым секторларындағы инвестициялық жобаларға кредиттік, инвестициялық және өзге де қаржылық және қаржылық емес қолдау көрсету болып табылады.
- Қаржы институттары, олардың қатарына «Қазақстанның тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» АҚ, «Қазақстан Ипотекалық Компаниясы» ипотекалық ұйымы» АҚ, «Тұрғын үй құрылысына кепілдік беру қоры» АҚ (бұдан бұрын, «Қазақстанның ипотекалық несиелерге кепілдік беру қоры» АҚ) жатады. Аталған институттардың міндеті ипотекалық кредиттеу үшін ұзақ мерзімді қаржыландыруды ұсыну, тарту мен оның құнын төмендету және мемлекеттің тұрғын үй-құрылыс саясатын іске асыруға қатысу болып табылады.
- «Бәйтерек Девелопмент» АҚ – өңдеу өнеркәсібі саласындағы кәсіпкерлік субъектілерін қолдау және 2008 – 2010 жылдардағы қаржы дағдарысы салдарынан пайда болған жылжымайтын мүлік нарығындағы проблемаларды шешу институты.
- «Kazakhstan Project Preparation Fund» ЖШС – мемлекеттік-жекешелік әріптестік жобаларын қоса алғанда, инфрақұрылымдық жобаларды құрылымдау мен қолдау үшін құрылған институт.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

1 Кіріспе (жалғасы)

Төменде Холдингінің осы шоғырландырылған қаржылық есептілігіне қосылған негізгі еншілес кәсіпорындар ұсынылған:

Еншілес компанияның атауы	Аббревиатура-сы	Тіркелген елі	Иелену үлесі, %	
			2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
«Қазақстанның даму банкі» АҚ	«ҚДБ» АҚ	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«Қазақстанның инвестициялық қоры» АҚ	«ҚИҚ» АҚ	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«ҚазЭкспортГарант» экспорттық сақтандыру корпорациясы» АҚ	«ҚЭГ» АҚ	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«Даму» кәсіпкерлікті дамыту қоры» АҚ	«Даму» ҚДҚ» АҚ	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«Технологиялық даму жөніндегі ұлттық агенттік» АҚ	«ТДҰА» АҚ	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«Қазына Капитал Менеджмент» АҚ	«ҚКМ» АҚ	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«Қазақстанның тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» АҚ	«ҚТҚЖБ» АҚ	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«Қазақстан Ипотекалық Компаниясы» ипотекалық ұйымы» АҚ	«ҚИК» АҚ	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«Тұрғын үй құрылысына кепілдік беру қоры» АҚ (бұдан бұрын, «Қазақстанның ипотекалық несиелерге кепілдік беру қоры» АҚ)	«ТҚКҚ» АҚ (бұдан бұрын, «ҚИНКҚ» АҚ)	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«Бәйтерек Девелопмент» АҚ	«БД» АҚ	Қазақстан Республикасы	100.00	100.00
«Kazakhstan Project Preparation Fund» ЖШС	«КРPF» ЖШС	Қазақстан Республикасы	97.70	75.00

«ҚДБ» АҚ «Қазақстанның Даму Банкі туралы» 2001 жылғы 25 сәуірдегі № 178-II Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес құрылды. «ҚДБ» АҚ ұлттық даму институты болып табылады, оның негізгі қызметі мемлекеттік инвестициялық қызметті жақсарту және оның тиімділігін арттыру, өндірістік инфрақұрылымды, қайта өңдеу өнеркәсібін дамыту, ұлттық экономикаға сыртқы және ішкі инвестициялар тартуға көмек көрсету болып табылады.

«ҚИҚ» АҚ мемлекеттік даму институты және стретік активтерді реструктуризациялау және басқару саласындағы басқарушы компания болып табылады. «ҚИҚ» АҚ Үкіметтің 2003 жылғы 30 мамырдағы № 501 қаулысына сәйкес құрылды. «ҚИҚ» АҚ-ның негізгі қызметі белгілі бір салаларға инвестицияларды жүзеге асыру арқылы Қазақстан Республикасының индустриялық-инновациялық даму стратегиясын іске асыруға жәрдемдесу және тәуекелді инвестициялар қоржынын басқару болып табылады.

«ҚЭГ» АҚ Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 12 мамырдағы № 442 қаулысына сәйкес құрылды және Қазақстан Республикасының экспорттық-кредиттік агенттігінің функцияларын жүзеге асыратын жалғыз мамандандырылған сақтандыру ұйымы болып табылады.

«Даму» ҚДҚ» АҚ Қазақстан Республикасы Үкіметінің 1997 жылғы 26 сәуірдегі № 665 қаулысына сәйкес құрылды. «Даму» ҚДҚ» АҚ-ның негізгі қызметі коммерциялық банктер арқылы шағын және орта бизнес кәсіпорындары мен микроқаржы ұйымдарын кредиттеу болып табылады, бұл ретте, түпкілікті қарыз алушылардың кредиттері бойынша кредиттік тәуекел коммерциялық банктерге беріледі.

«ТДҰА» АҚ Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2011 жылғы 21 шілдедегі № 836 қаулысына сәйкес құрылды. «ТДҰА» АҚ-ның негізгі қызметі Қазақстан Республикасында инновациялық даму процестеріне көмек пен қолдау көрсету және мемлекеттік қолдау шараларын ұсыну; инновациялық инфрақұрылымды құруға, технологиялар трансфертіне, басқарудың озық әдістерін енгізуге, өңірлік технологиялық парктерді құру мен дамытуға көмектесу және қатысу болып табылады.

«ҚКМ» АҚ-ны Қазақстан Республикасының Үкіметі Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес 2007 жылғы 7 наурызда құрды. «ҚКМ» АҚ-ның негізгі қызметі инвестициялық қорларды құру мен оларға қатысу және қаржы құралдарына инвестициялау болып табылады.

«ҚТҚЖБ» АҚ Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2003 жылғы 16 сәуірдегі № 364 қаулысына сәйкес Қазақстан Республикасында тұрғын үй құрылыс жинақтар жүйесін дамыту мақсатында құрылды. «ҚТҚЖБ» АҚ салымшылардың қаражатын тұрғын үй құрылым жинақтарына тарту жөніндегі, салымшыларға әртүрлі тұрғын үй қарыздарын беру жөніндегі қызметті жүзеге асырады, бағалы қағаздардың саудасы жөніндегі операцияларды және банк салымдарын орналастыру жөніндегі операцияларды жүзеге асырады.

«ҚИК» АҚ Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2000 жылғы 20 желтоқсандағы № 469 Қаулысына сәйкес 2000 жылғы 29 желтоқсанда құрылды. «ҚИК» АҚ-ның негізгі қызметі реттеуші органдардың лицензиясына сәйкес ипотекалық кредиттер беру, сондай-ақ сенімгерлік басқару, факторинг, форфейтинг және лизинг операцияларын жүзеге асыру.

1 Кіріспе (жалғасы)

«ТҚКҚ» АҚ Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Басқармасының 2003 жылғы 27 қазандағы № 386 Қаулысына сәйкес 2003 жылғы 10 қарашада құрылды. «ТҚКҚ»АҚ-ның негізгі қызметі кредиттік тәуекелдерді кредиторлармен (екінші деңгейдегі банктермен және ипотекалық ұйымдармен), сақтандыру ұйымдарымен және инвесторлармен бөлу арқылы халықтың ипотекалық кредиттеу бағдарламаларына қолжетімділігін арттыруды қамтамасыз ету болып табылады.«ТҚКҚ»АҚ коммерциялық емес ұйым болып табылады және ипотекалық қарыздарға кепілдік беру жөніндегі қызметті жүзеге асырады.

«БД» АҚ Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2008 жылғы 1 қарашадағы № 996 қаулысына сәйкес 2008 жылғы 19 қарашада құрылды. «БД» АҚ-ның негізгі қызметі банк секторы активтерінің сапасын жақсарту және инвесторлардың банк секторына деген сенімін арттыру арқылы қаржы жүйесінің тұрақтылығын қамтамасыз ету болып табылады.

«КРPF» ЖШС Қазақстан Республикасының МЖӨ жөніндегі үйлестіру кеңесінің 2013 жылғы 13 қыркүйектегі шешіміне сәйкес 2014 жылғы 19 наурызда құрылды. «КРPF» ЖШС-ның негізгі қызметі инвестициялық және инфрақұрылымдық жобаларды, оның ішінде мемлекеттік-жеке иелік әріптестік жобаларын құрылымдау және сүйемелдеу, инвестициялық және инфрақұрылымдық жобаларды іске асыру мүмкіндігін талдау және бағалау жөнінде қызметтер көрсету, жобаларды консультативтік сүйемелдеу болып табылады.

Тіркелген мекенжайы және қызметін жүргізу орны. Қазақстан Республикасы, Астана қаласы, Д. Қонаев көшесі, 8, Б блогы Холдингінің заңды мекенжайы мен қызметін іс жүзінде жүзеге асыру орны болып табылады.

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті ұсыну валютасы. Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік, егер өзгеше көрсетілмесе, мың қазақстандық теңгемен ұсынылған.

2 Холдинг өз қызметін жүзеге асыратын экономикалық орта

Холдинг өз қызметін, негізінен, Қазақстан Республикасының аумағында жүзеге асырады. Осының салдарынан Холдинг Қазақстан Республикасының нарықтарындағы дамушы нарықтарға тән өзіндік ерекшеліктерді көрсететін экономикалық және қаржылық тәуекелдерге ұшырайды. Нормативтік құқықтық база мен салық заңнамасын жетілдіру жалғасын тауып жатыр, бірақ оларда әртүрлі түсіндіру мүмкіндігіне жол беріледі және оларға құқықтық және фискалдық жүйелердің басқа да кемшіліктерімен жиынтығында өз қызметін Қазақстан Республикасында жүзеге асыратын кәсіпорындар үшін қосымша қиындықтар туғызатын өзгерістер жиі енгізіледі.

Қоса беріліп отырған шоғырландырылған қаржылық есептілік Холдинг басшылығының қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асырудың қолда бар шарттарының Холдинг қызметінің нәтижелері мен шоғырландырылған қаржылық жағдайына ықтимал әсер етуіне жасаған бағалауын көрсетеді. Қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттарының кейінгі дамуы басшылықтың бағалауынан ерекшеленуі мүмкін.

Басшылық қаржы секторының дамуына және тұтастай алғанда, экономикаға әсер етуі мүмкін барлық үрдістерді, сондай-ақ болашақта олар Холдингінің шоғырландырылған қаржылық жағдайына қандай әсер (ол болған кезде) ете алатынын болжай алмайды. Басшылық өзі Холдингінің орнықтығын қолдау және қызметін дамыту үшін барлық қажетті шаралар қолданылып жатыр деп пайымдайды.

3 Есептік саясат қағидаттарының қысқаша мазмұнамасы

Шоғырландырылған қаржылық есептілікті ұсыну негіздері. Осы шоғырландырылған қаржылық есептілік Қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына («ҚЕХС») сәйкес қаржы құралдарын әділ құны бойынша бастапқы тануға және сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздарды, өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері мен қаржы құралдарын қайта бағалауға түзету енгізе отырып, бастапқы құны бойынша есепке алу қағидалары негізінде дайындалды. Осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде пайдаланылған есептік саясаттың қағидаттары төменде ұсынылған. Аталған қағидаттар есептілікті ұсынылған барлық кезеңдерге қатысты дәйекті түрде қолданылды.

Қызметтің үздіксіздігі. Холдингінің басшылығы осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті қызметтің үздіксіздігіне жол беру негізінде дайындады.

Шоғырландырылған қаржылық есептілік. Еншілес кәсіпорындар, Холдингілік Компания бақылайтын құрылымдалған кәсіпорындарды қоса алғанда, осындай инвестиция объектілерін білдіреді, себебі, Холдингілік Компания (i) өзіне инвестиция объектісінің кірісіне елеулі ықпал ететін айтарлықтай қызметті басқару мүмкіндігін беретін өкілеттіктерге ие болады, (ii) инвестиция объектісіне қатысудан болатын ауыспалы кіріске байланысты тәуекелдерге ұшырайды немесе оның мұндай кірісті алу құқығы болады және (iii) инвестор кірісінің көлеміне ықпал ету мақсатында инвестиция объектісіне қатысты өз өкілеттіктерін пайдалану мүмкіндігі болады. Холдингілік Компанияның басқа кәсіпорынға қатысты өкілеттіктерінің бар-жоғын бағалау кезінде, әлеуетті дауыс құқықтарын қоса алғанда, қолда бар құқықтардың бар-жоғын және ықпалын қарау қажет.

3 Есептік саясат қағидаттарының қысқаша мазмұнамасы (жалғасы)

Шоғырландырылған қаржылық есептілік (жалғасы). Егер ұстаушының инвестиция объектісінің айтарлықтай қызметін басқаруға қатысты шешім қабылдау кезінде осы құқықты іске асырудың практикалық мүмкіндігі болса, бұл қолда бар құқық болып табылады. Холдингтік Компания, егер тіпті оның инвестиция объектісінде дауыс құқықтарының көпшілігі болмаса да, инвестиция объектісіне қатысты өкілеттіктерді иелене алады.

Мұндай жағдайларда инвестиция объектісіне қатысты нақты өкілеттіктердің бар-жоғын айқындау үшін Холдингтік Компания дауыс құқықтарының басқа ұстаушылары пакеттерінің көлемі мен орналасу деңгейіне қатысты өзінің дауыс құқықтарының көлемін бағалауға тиіс. Инвестиция объектісінің қызметіне түбегейлі өзгерістер енгізуге байланысты немесе айрықша жағдайларда қолданылатын басқа инвесторларды қорғау құқықтары Холдингтік Компанияның инвестиция объектісін бақылау мүмкіндігіне кедергі келтірмейді. Еншілес кәсіпорындар Холдингтік Компанияның олардың операцияларын бақылауды берген күнінен бастап шоғырландырылған қаржылық есептілікке енгізіледі және ортақ бақылаудағы тараптардан сатып алынған еншілес кәсіпорындарды қоспағанда, бақылау тоқтатылған күннен бастап шоғырландырылған қаржылық есептіліктен шығарылады.

Ортақ бақылаудағы тараптардан еншілес кәсіпорындарды сатып алуды қоспағанда, еншілес кәсіпорындар, шоғырландырылған қаржылық есептілікке сатып алу әдісі бойынша енгізіледі. Сатып алу әдісі пайдаланылған кезде сатып алынған сәйкестендірілетін активтер, сондай-ақ бизнесті біріктіру кезінде алынған міндеттемелер мен шартты міндеттемелер бақыламайтын үлестің мөлшеріне қарамастан, сатып алынған күнгі әділ құн бойынша көрсетіледі.

Холдинг меншіктің ағымдағы пропорционалды үлесін білдіретін және ұстаушысына таратылған жағдайда таза активтердің пропорционалды үлесіне құқық беретін бақыламайтын үлесті әр операция бойынша жеке-жеке не а) әділ құны бойынша не б) сатып алынған кәсіпорынның таза активтеріндегі бақыламайтын үлеске пропорционалды бағалайды. Меншіктің ағымдағы үлесі болып табылмайтын бақыламайтын үлес әділ құны бойынша бағаланады.

Гудвилл сатып алынған кәсіпорынның таза активтерінің сомасын мынадай шамалардың жалпы сомасынан: сатып алынған кәсіпорын үшін төленген соманы, сатып алынған кәсіпорындағы бақыламайтын үлестің сомасын және Холдингтік Компанияға тиесілі болған сатып алынған кәсіпорындағы әділ құнды тікелей сатып алу күнінің алдында шегеру арқылы айқындалады. Теріс сома («теріс гудвилл») басшылық барлық сатып алынған активтер, сондай-ақ қабылданған міндеттемелер мен шартты міндеттемелер толық сәйкестендірілгенін-сәйкестендірілмегенін бағалағап, оларды бағалаудың дұрыстығын талдағаннан кейін пайданың немесе залалдың құрамында танылады.

Сатып алынған кәсіпорын үшін берілген өтемақы шартты өтеу туралы келісімдер нәтижесінде туындаған активтер мен міндеттемелердің әділ құнын қоса алғанда, бірақ консультациялық қызметтерге, заң қызметтеріне, бағалауды жүргізу жөніндегі қызметтерге және осыған ұқсас кәсіби қызметтерге ақы төлеу сияқты сатып алуға байланысты шығындарды қоспағанда, берілген активтердің, шығарылған үлестік құралдардың және туындаған немесе қабылданған міндеттемелердің әділ құны бойынша бағаланады. Үлестік құралдарды шығару кезінде келтірілген мәміле бойынша шығындар капиталдың сомасынан шегеріледі; борыштық бағалы қағаздарды шығаруға байланысты келтірілген мәміле бойынша шығындар олардың теңгерімдік құнынан шегеріледі, ал сатып алуға байланысты мәміле бойынша барлық қалған шығындар шығыстарға жатқызылады.

Холдингтің еншілес кәсіпорындары арасындағы операциялар, тиісті шоттар бойынша қалдықтар және Холдингтің еншілес кәсіпорындары арасындағы операциялар бойынша іске асырылмаған кірістер өзара алып тасталады. Шығындарды өтеу мүмкін болмаған жағдайлардан басқа, іске асырылмаған шығыстар да өзара алып тасталады. Холдингтік Компания және оның барлық еншілес кәсіпорындары Холдингтің саясатына сәйкес есептік саясаттың бірыңғай қағидаттарын қолданады.

Бақыламайтын үлес – бұл Холдинг тікелей немесе жанама түрде иеленбейтін үлеске тиесілі, еншілес кәсіпорынның қызметі мен капиталы таза нәтижелерінің бір бөлігі. Бақыламайтын үлес Холдинг капиталының жеке компонентін білдіреді.

Бақыламайтын үлесті сатып алу және сату. Холдинг бақыламайтын үлесті иеленушілермен операцияларды есепке алу үшін экономикалық бірлік моделін қолданады. Егер сатып алынған бақыламайтын үлестің берілген өтемақысы мен теңгерімдік құны арасында қандай да бір айырмашылық болса, ол тікелей капиталда капиталмен операция ретінде көрсетіледі. Холдинг бақыламайтын үлесті сатқаны үшін алған сыйақы мен оның теңгерімдік құны арасындағы айырмашылықты капиталдағы өзгерістер туралы шоғырландырылған есепте капиталмен мәміле ретінде таниды.

3 Есептік саясат қағидаттарының қысқаша мазмұнамасы (жалғасы)

Ортақ бақылаудағы тараптардан еншілес кәсіпорындарды сатып алу. Ортақ бақылаудағы тараптардан еншілес кәсіпорындарды сатып алу шоғырландырылған қаржылық есептілікте алдындағы кәсіпорынды бағалау әдісі бойынша көрсетіледі. Осы әдіске сәйкес біріктірілген кәсіпорынның шоғырландырылған қаржылық есептілігі шоғырландырылған қаржылық есептілікте ұсынылған әлдеқайда ертерек кезеңнің басынан бері біріктірілгендей ұсынылған. Ортақ бақылаудағы тараптар арасында берілетін еншілес кәсіпорынның активтері мен міндеттемелері алдындағы кәсіпорын белгілеген теңгерімдік құн бойынша көрсетілген. Алдындағы кәсіпорын еншілес кәсіпорынның ҚЕХС-ке сәйкес дайындалған қаржылық ақпараты шоғырландырылған анағұрлым жоғары деңгейдегі есеп беретін кәсіпорын болып есептеледі. Алдындағы кәсіпорынның бастапқы сатып алуы кезінде туындаған гудвилл де осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі. Алдындағы кәсіпорынның гудвилін қоса алғанда, таза активтердің теңгерімдік құны мен сатып алу үшін өтемақының арасындағы айырмашылық осы шоғырландырылған қаржылық есептілікте капиталдың құрамындағы қосымша төленген капиталды түзету ретінде көрсетіледі.

Еншілес кәсіпорындардың, қауымдасқан кәсіпорындардың немесе бірлескен кәсіпорындардың істен шығуы. Холдинг бақылаудан немесе айтарлықтай ықпалынан айрылған кезде, кәсіпорында сақталатын үлес әділ құны бойынша қайта бағаланады, ал теңгерімдік құнның өзгерістері пайдада немесе залалда көрсетіледі. Әділ құн қауымдасқан кәсіпорында, бірлескен кәсіпорында немесе қаржы активінде қалған үлесті одан әрі есепке алу мақсаттары үшін бастапқы теңгерімдік құн болып табылады. Сонымен қатар, осы кәсіпорынға қатысты өзге жиынтық кірістің құрамында бұрын танылған барлық сомалар, Холдинг тиісті активтер мен міндеттемелерді істен шығаруды жүзеге асырғандай есепке алынады. Бұл өзге жиынтық кірістің құрамында бұрын көрсетілген сомалар пайдаға немесе залалға ауыстырылады дегенді білдіруі мүмкін.

Егер қауымдасқан кәсіпорындағы қатысу үлесі азайса, бірақ бұл ретте, айтарлықтай ықпал сақталатын болса, онда өзге жиынтық кірістің құрамында бұрын көрсетілген сомалардың пропорционалды үлесі ғана қажет болған жағдайларда пайдаға немесе залалға ауыстырылады.

Қаржы құралдары – бағалауға қатысты негізгі көзқарастар. Қаржы құралдары өздерінің сыныптамасына қарай, әділ құны немесе амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі. Төменде осы бағалау әдістерінің сипаттамасы ұсынылған.

Әділ құн – бұл активті сату кезінде алынуы немесе бағалау күні нарыққа қатысушылар арасында қарапайым мәміле жағдайында операцияны жүргізу кезіндегі міндеттемені беру кезінде төленуі мүмкін баға. Әділ құнның ең жақсы расталуы белсенді нарықтағы белгіленетін баға болып табылады. Белсенді нарық – бұл активпен немесе міндеттемені операциялар бағалау туралы ақпаратты тұрақты негізде алуға мүмкіндік беретін жеткілікті жиілікпен және жеткілікті көлемде жүргізілетін нарық.

Белсенді нарықта айналатын қаржы құралдарының әділ құны белгіленетін бағаны жекелеген активке немесе міндеттемеге олардың кәсіпорын ұстап қалатын санына көбейту кезінде алынған сома ретінде бағаланады. Егер нарықтың қарапайым тәуліктік сауда айналымы кәсіпорында бар активтер мен міндеттемелердің санын қосып алу үшін жеткілікті болмаса, ал жекелеген операциядағы позицияларды сатуға тапсырыстарды орналастыру белгіленетін бағаға әсер етуі мүмкін болған жағдайда да, дәл осылай болады.

Әділ құнды бағалау нәтижелері әділ құнның иерархия деңгейлері бойынша мынадай түрде талданады және бөлінеді: (i) 1-деңгейге – бірдей активтер немесе міндеттемелер үшін белсенді нарықтардағы белгіленетін (түзетілмейтін) бағалар бойынша, (ii) 2-деңгейге – ондағы барлық пайдаланылатын елеулі бастапқы деректер не тікелей (мысалы, баға), не жанама (мысалы, бағаның негізінде есептелген) түрде актив немесе міндеттеме үшін бақыланытын болып табылатын (яғни, мысалы, бағалар) бағалау әдістерінің көмегімен алынған бағалаулар және (iii) 3-деңгейдің тек қана бақыланытын нарықтық деректерге негізделмеген бағалаулар болып табылатын бағалаулары жатады (яғни, бағалау үшін бақыланыбайтын бастапқы деректердің айтарлықтай көлемі талап етіледі).

Өзіндік құн сатып алу күні активті сатып алу үшін берілген ақша қаражатының немесе оның баламаларының төленген сомасын немесе басқа да ресурстардың әділ құнын білдіреді және мәміле бойынша шығындарды қамтиды. Өзіндік құн бойынша бағалау нарықтық баға белгіленімдері жоқ және әділ құнын сенімді түрде бағалау мүмкін болмайтын үлестік құралдарға жұмсалатын инвестицияларға қатысты және ашық нарықта баға белгіленімдері жоқ мұндай үлестік құралдарға байланған және осындай үлестік құралдармен өтелуге жататын туынды құралдарға қатысты ғана қолданылады.

Мәміле бойынша шығындар қаржы құралын сатып алуға, шығаруға немесе істен шығаруға қатысты қосымша шығындар болып табылады. Қосымша шығындар – бұл мәміле жасалмаған жағдайда, келтірілмейтін шығындар. Мәміле бойынша шығындар агенттерге (сауда агенттері ретінде өкілдік ететін қызметкерлерді қоса алғанда), консультанттарға, брокерлер мен дилерлерге төленген сыйақы мен сомаларды, реттеуші органдар мен қор биржаларына төленетін алымдарды, сондай-ақ меншікті беру кезінде алынатын салықтар мен алымдарды қамтиды.

3 Есептік саясат қағидаттарының қысқаша мазмұнамасы (жалғасы)

Қаржы құралдары – бағалауға қатысты негізгі көзқарастар (жалғасы)

Мәміле бойынша шығындар борыштық міндеттемелер бойынша сыйлықақыларды немесе дисконттарды, қаржыландыруға арналған шығындарды, ішкі әкімшілік шығыстарды немесе сақтауға арналған шығындарды қамтымайды.

Амортизацияланған құн өз алдына – негізгі борыштың төлемдері шегеріле отырып, бірақ есептелген пайыздарды қоса алғанда, ал қаржы активтері үшін құнсызданудан келтірілген залалдарды кез-келген есептен шығару шегеріле отырып, активтің бастапқы құнын білдіреді. Есептелген пайыздар бастапқы тану кезінде кейінге қалдырылған мәміле бойынша шығындардың, сондай-ақ тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі пайдаланыла отырып, өтеу сомасынан кез-келген сыйақылардың немесе дисконттардың амортизациясын қамтиды. Есептелген купондық кіріс пен амортизацияланған дисконтты немесе сыйақыны қоса алғанда (беру кезінде кейінге қалдырылған комиссияны қоса алғанда, ол болған кезде), есептелген пайыздық кірістер және есептелген пайыздық шығыстар жеке көрсетілмейді, қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің тиісті баптарының теңгерімдік құнына қосылады.

Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі – бұл әрбір кезеңде құралдың теңгерімдік құнына тұрақты пайыздық мөлшерлемені (тиімді пайыздық мөлшерлемені) қамтамасыз ету мақсатында тиісті кезеңнің ішінде пайыздық кірістерді немесе пайыздық шығыстарды тану әдісі.

Тиімді пайыздық мөлшерлеме – бұл болашақ ақшалай есеп айырысу төлемдерін немесе түсімдерді қаржы құралының күтілетін әрекет ету мерзіміне немесе тиісті жағдайларда, қаржы құралының таза теңгерімдік құнына дейінгі әлдеқайда қысқа мерзімге дисконттаудың нақты мөлшерлемесі (кредиттер бойынша болашақ залалдарды қоспағанда). Тиімді пайыздық мөлшерлеме, осы құрал үшін көрсетілген құбылмалы мөлшерлеме бойынша немесе нарықтық мәнге қарамастан белгіленетін басқа да ауыспалы факторлар бойынша кредиттік спредті көрсететін сыйақыны немесе дисконтты қоспағанда, мөлшерлемесі құбылмалы құралдар бойынша ақша ағындарын пайызды өзгертудің келесі күніне дейін дисконттау үшін пайдаланылады. Мұндай сыйақылар немесе дисконттар құрал айналымының бүкіл күтілетін мерзімі ішінде амортизацияланады. Келтірінді құнды есептеу тараптар шарт бойынша төлеген немесе алған, тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігін құрайтын барлық сыйақылар мен сомаларды қамтиды.

Қаржы құралдарын бастапқы тану. Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын сауда бағалы қағаздары, туынды және басқа да қаржы құралдары бастапқы кезде әділ құны бойынша танылады. Барлық басқа қаржы құралдары бастапқы кезде, мәміле бойынша шығындарды қоса алғанда, әділ құны бойынша көрсетіледі. Бастапқы тану кезіндегі әділ құнның ең жақсы расталуы операцияның бағасы болып табылады. Бастапқы тану кезіндегі пайда немесе залал әділ құн мен операцияның құны арасында айырмашылық болған жағдайда ғана ескеріледі, оның расталуы ретінде дәл сондай құралы бар нарықта бақыланатын ағымдағы мәмілелер немесе базалық деректер ретінде бақыланатын нарықтардың деректерін ғана пайдаланатын бағалау әдісі қызмет етуі мүмкін.

Жеткізілуі заңнамада немесе осы нарық үшін іскерлік айналым әдет-ғұрыптарында белгіленген мерзімдерде жүргізілуге тиіс қаржы активтерін сатып алу және сату («стандартты шарттармен» сатып алу және сату) мәміле жасалған күні, яғни Холдинг қаржы активін сатып алуға немесе сатуға міндеттенетін күні көрсетіледі. Сатып алу бойынша барлық басқа операциялар кәсіпорын осы қаржы құралына қатысты шарт тарапы болған кезде танылады.

Байланысты тараптарға белсенді нарықтарда айналмайтын валюталық своптардың, валюталық форвардтардың, кредиттердің әділ құнын айқындау үшін Холдинг ақша ағындарының дисконтталған келтірінді құны сияқты әдістерді пайдаланады. Операцияның бағасына тең болып қабылданатын, бастапқы тану кезіндегі әділ құн мен бағалау әдісі арқылы айқындалған сома арасында айырмашылықтардың туындауы ықтимал. Мұндай айырмашылықтар бастапқы кезде басқа активтердің немесе басқа міндеттемелердің құрамында танылады, ал кейіннен валюталық своптардың, валюталық форвардтардың, кредиттердің қолданылу мерзімі ішінде байланысты тараптарға біркелкі амортизацияланады.

Қаржы активтерін тануды тоқтату. Холдинг қаржы активтерін тануды (а) бұл активтер өтелген немесе осы активтерге байланысты ақша ағындарына құқықтар өзге түрде өтіп кеткен немесе (б) Холдинг қаржы активтерінен келетін ақша ағындарына құқықтарды берген немесе беру туралы келісім жасасқан және бұл ретте, (i) сондай-ақ осы активтерді иеленуге байланысты барлық тәуекелдер мен пайданы мәні бойынша берген немесе (ii) осы активтерді иеленуге байланысты барлық тәуекелдер мен пайданы мәні бойынша бермеген және сақтамаған, бірақ осы активтерге қатысты бақылау құқығынан айырылған кезде тоқтатады. Егер контрагенттің сатуға шектеулер енгізбей, байланысты емес үшінші тарапқа активті толық сатуға іс жүзінде мүмкіндігі болмаса, бақылау сақталады.

3 Есептік саясат қағидаттарының қысқаша мазмұнамасы (жалғасы)

Ақша қаражаты мен оның баламалары. Ақша қаражаты мен оның баламалары қолма-қол ақшаның белгілі бір сомасына жеңіл айырбасталатын баптар болып табылады және құнның болмашы өзгеруіне ұшырайды. Ақша қаражаты мен оның баламалары Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкіндегі («ҚРҰБ») шоттардағы міндетті резервтерді, бастапқы өтеу мерзімі үш айдан кем барлық банкаралық депозиттер мен басқа банктермен кері репо шарттарын қамтиды. Беру кезінде үш айдан астам кезеңге пайдалану бойынша өздеріне қатысты шектеулер бар қаражат ақша қаражаты мен оның баламаларының құрамынан алып тасталады. Ақша қаражаты мен оның баламалары амортизацияланған құн бойынша көрсетіледі.

Ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте ұсынылған төлемдер немесе ақша қаражатының түсімдері, Холдинг контрагенттерінің Холдингте орналастырылған ағымдағы шоттарына есептелген немесе есепке жазылған, клиенттің ағымдағы шотынан қаражатты есептен шығару арқылы өндіріп алынған кредит бойынша пайыздық кірістер немесе борыштың негізгі сомасы сияқты сомаларды, пайыздық төлемдерді немесе клиенттің көзқарасы тұрғысынан ақша қаражаты мен оның баламаларын білдіретін клиенттің ағымдағы шотына есепке жазылған берілген кредиттерді қоса алғанда, Холдингтің ақша қаражаты мен оның баламаларын беруі болып табылады.

ҚРҰБ шоттарындағы міндетті резервтер. ҚРҰБ шоттарындағы міндетті резервтер амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі және ҚРҰБ-да депозиттелген қаражат болып табылады, олар бойынша пайыздар есептелмейді және Холдингтің күнделікті операцияларын қаржыландыруға арналмаған. Демек, олар ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есепті құрастыру мақсаттары үшін ақша қаражаты мен оның баламаларының құрамынан алып тасталады.

Сауда бағалы қағаздары. Сауда бағалы қағаздары – бұл бағаның қысқа мерзімді ауытқулары немесе сауда маржасы есебінен пайда алу мақсатында сатып алынатын қаржы активтері немесе қысқа мерзімді пайда алу үшін іс жүзінде пайдаланылатын қоржынның бір бөлігі болып табылатын бағалы қағаздар. Егер оның бағалы қағаздарды сатып алған кезінен бастап қысқа кезең ішінде сату ниеті болса, Холдинг оларды сауда бағалы қағаздары ретінде сыныптайды.

Холдинг туынды емес сауда қаржы активін, егер осы актив жуық арада сату мақсаттары үшін бұдан былай ұсталмайтын болса, өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын санатынан ауыстыра алады. Кредиттер мен дебиторлық берешек санатына жатпайтын қаржы активтері, жақындағы болашақта қайталану ықтималдығы екіталай өзгеше сипаттағы оқиғаға байланысты туындайтын сирек жағдайларда ғана өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын санатынан қайта сыныпталуы мүмкін. Кредиттер мен дебиторлық берешек анықтамасына сай келетін қаржы активтері, егер Холдингтің осы қаржы активтерін таяудағы болашақта немесе өтелгенге дейін ұстап отыру ниеті мен қабілеті болса, қайта сыныпталуы мүмкін.

Сауда бағалы қағаздары әділ құны бойынша көрсетіледі. Тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі пайдаланыла отырып есептелген, сауда бағалы қағаздары бойынша пайыздық кірістер жыл ішіндегі пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есепте пайыздық кіріс ретінде көрсетіледі. Дивидендтер Холдингтің тиісті төлемдер алу құқығы белгіленген кезде және дивидендтерді алу ықтималдығы бар деген шартпен өзге операциялық кірістер құрамында дивидендтер бойынша кіріс ретінде көрсетіледі.

Әділ құнды өзгертудің барлық өзге компоненттері, сондай-ақ тануды тоқтату бойынша кірістер немесе шығыстар жыл ішіндегі пайда немесе залал туралы шоғырландырылған есепте өздері туындаған кезеңде сауда бағалы қағаздарымен операциялар бойынша шығыстар шегеріле отырып, кірістер ретінде көрсетіледі.

Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын өзге де бағалы қағаздар. Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын өзге де бағалы қағаздар бастапқы тану кезінде осы санатқа жатқызылған қаржы активтерін қамтиды. Басшылық бағалы қағаздарды осы санатқа, егер (а) мұндай сыныптама олай болмаған жағдайда активтер мен міндеттемелерді бағалау немесе әртүрлі әдістер пайдаланыла отырып, тиісті кірістер мен шығыстарды тану нәтижесінде туындайтын есепке алудағы сәйкессіздіктерді жойған немесе айтарлықтай азайтқан; немесе (б) қаржы активтерінің, қаржы міндеттемелерінің тобы немесе екеуін де басқару, сондай-ақ олардың тиімділігін бағалау тәуекелдерді басқарудың құжатпен бекітілген стратегиясына немесе инвестициялық стратегияға сәйкес жүзеге асырылған және бұл негіз туралы ақпаратты Холдингтің Директорлар кеңесі ашып көрсеткен және қайта қараған жағдайда ғана жатқызады. Осы санаттағы қаржы активтерін тану және бағалау сауда бағалы қағаздарына қатысты жоғарыда келтірілген есептік саясатқа сәйкес келеді.

Басқа банктердегі қаражат. Холдинг контрагент банктерге ақша қаражатын белгіленген немесе айқындалатын күні өтелуге жататын аванстық төлемдер түрінде берген кезде, басқа банктердегі қаражат есепке алынады, бұл ретте, Холдингтің туынды қаржы құралдарына байланысты емес және ашық нарықта баға белгіленімдері жоқ туындаған дебиторлық берешекпен сауда операцияларын жүзеге асыру ниеті болмайды. Басқа банктердегі қаражат амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі.

3 Есептік саясат қағидаттарының қысқаша мазмұнамасы (жалғасы)

Клиенттерге берілген кредиттер. Холдинг клиенттерге туынды қаржы құралдарына байланысты емес және ашық нарықта баға белгіленімдері жоқ, белгіленген немесе айқындалатын күні өтелуге жататын дебиторлық берешекті сатып алу немесе жасау мақсатында ақша қаражатын аванстық төлемдер түрінде берген кезде, клиенттерге берілген кредиттер есепке алынады және бұл ретте, Холдингің осы дебиторлық берешекпен сауда операцияларын жүзеге асыру ниеті болмайды. Клиенттерге берілген кредиттер амортизацияланған құны бойынша есепке алынады.

Амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржы активтерінің құнсыздануы. Қаржы активі бастапқы танылғаннан кейін орын алған және сомасы сенімді түрде бағалануы мүмкін қаржы активі немесе қаржы активтерінің тобы бойынша күтілетін болашақ ақша ағындарының көлеміне немесе уақыт мерзімдеріне ықпал ететін бір немесе бірнеше оқиғаның нәтижесінде («залалға алып келетін оқиға») келтірілуіне қарай жыл ішіндегі пайда мен залалда танылады. Егер Холдингің жеке бағаланған қаржы активі үшін құнсызданудың объективті дәлелдемелері болмаған жағдайда (оның маңыздылығына қарамастан), бұл актив кредиттік төуекелдің ұқсас сипаттары бар қаржы активтерінің тобына қосылады және олармен жиынтықта құнсыздану тұрғысынан бағаланады.

Холдинг қаржы активінің құнсыздануы туралы мәселені қараған кезде назарға алатын негізгі факторлар оның мерзімі өткен мәртебесі және кепілзаттық қамтамасыз етуді, ол болған кезде, өткізу мүмкіндігі болып табылады. Төменде солардың негізінде құнсызданудан болатын залалдың объективті белгілерінің бар-жоғы айқындалатын негізгі өлшемшарттар санамаланған:

- кез-келген кезекті төлемнің мерзімін өткізіп алу және бұл ретте уақытылы төлемеу есеп айырысу жүйелерінің жұмысындағы кідіріспен түсіндірілмейді;
- қарыз алушы елеулі қаржы қиындықтарын көреді, бұл қарыз алушы туралы Холдингің иелігіндегі қаржылық ақпаратпен расталады;
- қарыз алушының банкроттық немесе қаржылық қайта ұйымдастыру қаупі бар;
- қарыз алушыға ықпал ететін ұлттық немесе жергілікті экономикалық шарттардың өзгерістеріне негізделетін қарыз алушының төлем мәртебесінің теріс өзгерісі бар; немесе
- нарықтағы жағдайдың нашарлауы салдарынан қамтамасыз ету құнының айтарлықтай төмендейді.

Құнсыздануды жиынтық бағалау мақсатында қаржы активтері кредиттік төуекелдің ұқсас сипаттамалары бойынша топтастырылады. Бұл сипаттамалар осындай активтердің топтары үшін ақша қаражатының болашақ ағындарын бағалауға жатады және дебиторлардың келісімшарттық талаптарға сәйкес бағаланатын активтерге қатысты барлық тиесілі сомаларды өтеу қабілетін дәлелдейді.

Құнсыздану тұрғысынан жиынтықта бағаланатын қаржы активтерінің тобындағы ақша қаражатының болашақ ағындары осы активтерге байланысты келісімшарттық ақша ағындары негізінде және залалдың орын алған оқиғалары салдарынан туындайтын мерзімі өткен берешектің көлемдері туралы, сондай-ақ мерзімі өткен берешекті өтеудің сәттілігі туралы басшылықтың қолында бар статистика негізінде айқындалады. Өткен жылдардың статистикасы алдыңғы кезеңдерге ықпал етпеген ағымдағы шарттардың ықпалын көрсету үшін, сондай-ақ ағымдағы кезеңде жоқ өткендегі оқиғалардың әсерін жою үшін ағымдағы бақыланатын деректер негізінде түзетіледі.

Егер амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін құнсызданған қаржы активінің шарттары қарыз алушының немесе эмитенттің қаржылық қиындықтарына байланысты қайта қаралса немесе өзге түрде өзгертілсе, құнсыздану шарттар өзгергенге дейінгі бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме пайдаланыла отырып айқындалады. Осыдан кейін шарттары қайта қаралған қаржы активін тану тоқтатылады және бірақ егер осы активке байланысты төуекелдер мен пайда айтарлықтай өзгерсе ғана, жаңа актив әділ құны бойынша танылады. Бұл, әдетте, ақша қаражатының бастапқы және жаңа күтілетін ағындарының келтірінді құнының елеулі айырмашылығымен расталады.

Құнсызданудан болатын залалдар үнемі активтің теңгерімдік құнын осы актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме пайдаланыла отырып дисконтталған күтілетін ақша ағындарының келтірінді құнына дейін төмендету үшін қажетті мөлшердегі резервті құру арқылы танылады (ол қазіргі уақытта әлі келтірілмеген кредит бойынша болашақ залалдарды қамтымайды). Құнсызданған қаржы активінің күтілетін ақша ағындарының келтірінді құнын есептеу қамтамасыз етуді сатып алуға және сатуға шығындар шегеріле отырып, кредитордың борышкердің мүлкін иелену ықтималдығы дәрежесіне қарамастан, кредитордың борышкердің мүлкін иеленуі нәтижесінде туындауы мүмкін ақша ағындарын қамтиды.

Егер құнсызданудан болатын залалдың сомасы кейінгі кезеңде азайса және бұл азаю құнсыздануды танудан кейін орын алған оқиғаға объективті түрде жатқызылуы мүмкі болса (мысалы, дебитордың кредиттік рейтингінің өсуі сияқты), құнсызданудан болған бұрын көрсетілген залал жыл ішіндегі пайда мен залал арқылы құрылған резервті түзету арқылы қалпына келтіріледі.

Өтелуі мүмкін болмайтын және толық немесе ішінара өтеу мақсатында өздеріне қатысты барлық қажетті рәсімдер аяқталған және залалдың түпкілікті сомасы айқындалған активтер құнсыздану үшін қалыптастырылған резерв есебінен есептен шығарылады. Бұрын есептен шығарылған сомаларды кейіннен қалпына келтіру жыл ішіндегі пайда мен залалға құнсызданудан болған шығындар есебіне жатқызылады.

3 Есептік саясат қағидаттарының қысқаша мазмұндамасы (жалғасы)

Өтелмеген төлемдер үшін меншікке алынған қамтамасыз ету. Өтелмеген төлемдер үшін меншікке алынған қамтамасыз ету Холдинг мерзімі өткен кредиттерді реттеу кезінде алған қаржы және қаржы емес активтерді білдіреді. Бұл активтер алу кезіндегі әділ құны бойынша танылады және олардың сипатына, сондай-ақ Холдингтің осы активтерді өндіріп алуға қатысты ниеттеріне қарай, негізгі құралдар, өзге қаржы активтері, инвестициялық мүлік немесе өзге активтер құрамындағы қорларға қосылады, ал кейіннен активтердің осы санаты үшін есептік саясатқа сәйкес қайта бағаланады және есепке алынады.

Егер есепті кезеңнің аяғында қолданылатын шарттар орындалса, Холдинг сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер және өтелмеген төлемдер үшін меншікке алынған қамтамасыз етуге істен шығару топтары үшін есептік саясатты қолданады.

Егер өтелмеген төлемдер үшін кепілзаттық қамтамасыз етуді меншікке алу бизнесті бақылаудың туындауына алып келсе, бизнесті біріктіру сатып алу әдісі бойынша есепке алынады, бұл ретте, реттелген кредиттің әділ құны сатып алу құнын білдіреді (шоғырлану үшін есептік саясаттың қағидаттарын қараңыз). Өтелмеген төлемдер үшін меншікке алынған акцияларға Холдинг айтарлықтай ықпалды сатып алған, бірақ бақылауды сатып алмаған жағдайларда қауымдасқан кәсіпорындар үшін есептік саясат қолданылады. Қауымдасқан кәсіпорынның құны кепілге салынған акцияларды меншікке алу арқылы реттелген кредиттің әділ құнына тең болады.

Кредиттік сипаттағы міндеттемелер. Холдинг кредиттерді беру жөніндегі қаржы кепілдіктері мен міндеттемелерін шығарады. Қаржы кепілдіктері клиент үшінші тараптар алдындағы міндеттемелерін орындамаған жағдайда төлемдерді жүзеге асырудың қайтарып алынбайтын міндеттемелерін білдіреді және кредиттер сияқты дәл сондай кредиттік тәуекелге ұшырайды. Кредиттерді беру жөніндегі қаржы кепілдіктері мен міндеттемелері бастапқы кезде, әдетте, алынған комиссиялардың сомасымен расталған әділ құны бойынша көрсетіледі. Бұл сома, егер Холдинг нақты кредиттік келісім жасасады және кредитті бергеннен кейін қысқа мерзім ішінде оны өткізуді жоспарламайды деген ықтималдық болған жағдайда, кредитті беру жөніндегі міндеттемелері қоспағанда, міндеттеменің қолданылу мерзімі ішінде желілік әдіспен амортизацияланады; кредиттерді беру жөніндегі міндеттемеге байланысты мұндай комиссиялық шығыстар болашақ кезеңдердің кірістері ретінде есепке алынады және бастапқы тану кезінде кредиттің теңгерімдік құнына қосылады. Әрбір есепті кезеңнің аяғында міндеттемелер (i) бастапқы танудың амортизацияланбаған сомасының арасынан ең үлкені; және (ii) есепті кезеңнің аяғындағы жағдай бойынша міндеттемені реттеу үшін қажетті шығындарды ең үздік бағалау бойынша бағаланады.

Комиссиялық кірістер өткізілмеген міндеттемеге қатысты мерзімді түрде есептелген жағдайларда, олар тиісті міндеттеменің мерзімі ішінде біркелкі түсімінің құрамында танылады.

Міндеттемелерді орындау кепілдіктері. Міндеттемелерді орындау кепілдіктері – бұл, егер шарт бойынша екінші тарап шартта көзделген міндеттемесін орындамаса, өтемақы алуды көздейтін шарттар. Мұндай шарттар кредиттік тәуекелді бермейді. Міндеттемелерді орындау кепілдіктері бастапқы кезде, әдетте, алынған сыйақының сомасымен расталған әділ құны бойынша көрсетіледі. Бұл сома шарттың қолданылу мерзімі ішінде желілік әдіспен амортизацияланады. Әрбір есепті кезеңнің аяғында міндеттемелерді орындау кепілдігінің шарттары (i) бастапқы танудың амортизацияланбаған сомасының арасынан ең үлкені; және (ii) есепті кезеңнің аяғындағы жағдай бойынша келтірінді құнға дейін дисконтталған міндеттемені реттеу үшін қажетті шығындарды ең үздік бағалау бойынша бағаланады. Егер Холдингтің міндеттемелерді орындау кепілдіктерінің шарттарын реттеу үшін төленген сомаларды өтеу үшін клиентке өтініш жасауға шарттық құқығы болса, бұл сомалар кепілдік бойынша бенефициарға залал үшін өтемақы берілгеннен кейін кредиттер және дебиторлық берешек ретінде танылуға тиіс.

Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар. Бағалы қағаздардың бұл санаты Холдинг белгіленбеген уақыт кезеңі ішінде ұстап тұруға ниеттенетін және өтімділікті қолдау жөніндегі талаптарға қарай немесе пайыздық мөлшерлемелердің, айырбас бағамдарының немесе акциялар бағаларының өзгеруі нәтижесінде сатылуы мүмкін инвестициялық бағалы қағаздарды қамтиды.

Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар әділ құны бойынша есепке алынады. Сату үшін қолда бар борыштық бағалы қағаздар бойынша пайыздық кіріс тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісінің негізінде есептеледі және жыл ішіндегі пайдада немесе залалда көрсетіледі.

Сату үшін қолда бар үлестік құралдар бойынша дивидендтер Холдингтің төлемдер алу құқығы белгіленген кезде және дивидендтерді алу ықтималдығы бар деген шартпен жыл ішіндегі пайдада немесе залалда көрсетіледі.

3 Есептік саясат қағидаттарының қысқаша мазмұнамасы (жалғасы)

Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар (жалғасы). Әділ құн өзгерісінің барлық қалған компоненттері инвестицияны тану тоқтатылған немесе ол құнсызданған кезге дейін өзге жиынтық кірістің құрамында көрсетіледі, бұл ретте жинақталған пайда немесе залал өзге жиынтық кіріс санатынан жыл ішіндегі пайдаға немесе залалға ауыстырылады. Құнсызданудан болатын залалдар сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар бастапқы танылғаннан кейін орын алған бір немесе біреуден артық оқиғалар нәтижесінде олардың келтірілуіне қарай жыл ішіндегі пайдада немесе залалда танылады. Үлестік бағалы қағаздың әділ құнының оны сатып алу құнынан айтарлықтай немесе ұзақ уақыт бойы төмендеуі оның құнсыздануының белгісі болып табылады. Бастапқы кезде пайдада және залалда танылған осы активтің құнсыздануынан болатын залал шегеріле отырып, сатып алу құны мен ағымдағы әділ құны арасындағы айырмашылық ретінде айқындалған құнсызданудан болатын жинақталған залал өзге жиынтық кіріс санатынан жыл ішіндегі пайдаға немесе залалға ауыстырылады. Үлестік құралдардың құнсыздануынан болатын залалдар қалпына келтірілмейді, ал кейінгі кірістер өзге жиынтық кірістің құрамында көрсетіледі. Егер кейінгі есепті кезеңде «сату үшін қолда бар» санатына жатқызылған борыштық құралдың әділ құны ұлғайса және мұндай ұлғаяудың құнсызданудан болған залалды пайдада немесе залалда танудан кейін орын алған оқиғаға объективті түрде жатқызылуы мүмкін болса, онда құнсызданудан болған залал жыл ішіндегі пайда немесе залал арқылы қалпына келтіріледі.

Сату және кері өтеп алу шарттары бойынша мәмілелер. Іс жүзінде контрагентке кредитордың кірістілігін қамтамасыз ететін сату және кері өтеп алу шарттары бойынша мәмілелер («репо шарттары») бағалы қағаздардың қамтамасыз етілуі үшін қаражат тарту операциялары ретінде қаралады. Сату және кері өтеп алу шарттары бойынша шарттары бойынша сатылған бағалы қағаздарды тану тоқтатылмайды. Сатып алатын тұлғаның келісімшарт бойынша немесе қалыптасқан практикаға сәйкес бағалы қағаздарды сату немесе қайтадан кепілге салу құқығы болған жағдайлардан басқа, бағалы қағаздарды қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің басқа бабына қайта сыныптау жүргізілмейді. Мұндай жағдайларда олар «Репо мәмілелері бойынша кредиторлық берешек» ретінде сыныпталады. Тиісті міндеттемелер «Басқа банктердің қаражаты» жолында көрсетіледі.

Іс жүзінде Холдингке кредитордың кірістілігін қамтамасыз ететін, кері сату міндеттемесі бар шарттар бойынша мәмілелер («кері репо») бойынша сатып алынған бағалы қағаздар контрагентке қарай, «Кері репо мәмілелері бойынша дебиторлық берешек» ретінде көрсетіледі. Пайыздық және дивидендтік кіріске түзетілген, контрагент алған сату бағасы мен кері өтеп алу бағасы арасындағы айырмашылық пайыздық кіріс ретінде танылады және репо шартының бүкіл қолданылу мерзімі ішінде тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі бойынша есептеледі.

Контрагенттерге тіркелген сыйақы үшін қарыз ретінде берілген бағалы қағаздар, контрагенттің келісімшарт бойынша немесе қалыптасқан практикаға сәйкес осы бағалы қағаздарды сату немесе қайтадан кепілге салу құқығы болған жағдайлардан басқа, шоғырландырылған қаржылық есептілікте қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің бастапқы бабында көрсетілуін жалғастырады. Мұндай жағдайларда оларды жеке теңгерімдік бапқа қайта сыныптау жүргізіледі.

Тіркелген сыйақы үшін қарыз ретінде алынған бағалы қағаздар, олар үшінші тараптарға өткізілген жағдайлардан басқа, шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілмейді. Мұндай жағдайларда осы бағалы қағаздарды сатып алудан және сатудан болатын қаржылық нәтиже «Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерімен операциялардан болатын пайда/(залал)» не «Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздармен операциялардан болатын пайда/(залал)» жолында жыл ішіндегі пайдада немесе залалда көрсетіледі. Бағалы қағаздарды қайтару жөніндегі міндеттеме «Өзге қарыз қаражаты» жолының құрамында әділ құны бойынша көрсетіледі.

Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар. Бұл топқа Холдинг өтеуге дейін ұстауды жоспарлайтын және ұстай алатын, тіркелген немесе айқындалатын төлемдері мен тіркелген өтеу мерзімі бар белгіленетін туынды емес қаржы активтері қосылады. Егер Холдингтің эмитенттен осы инвестициялық қағазды өтеу мерзімі басталғанға дейін өтеуді немесе өтеп алуды талап ету құқығы болса, инвестициялық бағалы қағаздар өтеуге дейін ұсталатындар ретінде сыныпталмайды, себебі, мерзімінен бұрын өтеп алу құқығы активті өтеуге дейін ұстап қалу ниетіне қайшы келеді. Басшылық өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздарды бастапқы тану кезінде сыныптайды және осы сыныптаманы әрбір есепті кезеңнің аяғында қайта қарайды.

Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі.

3 Есептік саясат қағидаттарының қысқаша мазмұндамасы (жалғасы)

Инвестициялық мүлік. Инвестициялық мүлік – бұл Холдинг қарызға алмайтын, Холдинг жалға алу кірісін алу және салынған капиталдың құнын арттыру мақсатында немесе осы екі мақсатқа да қол жеткізу үшін ұстап қалатын мүлік. Инвестициялық мүліктің құрамына болашақта инвестициялық мүлік ретінде пайдалануға арналған құрылысы аяқталмаған объектілер кіреді. Инвестициялық мүлік, мәміле бойынша шығындарды қоса алғанда, сатып алу құны бойынша есепке алынады. Еңбекпен табылған жалға алу кірісі өзге операциялық кірістер құрамында жыл ішіндегі пайдада немесе залалда көрсетіледі.

Инвестициялық мүліктің құнсыздану белгілері болған кезде Холдинг оның өтелетін құнын бағалауды жүргізеді, ол сатуға арналған шығындар шегеріле отырып, пайдалану құны мен әділ құнның ең үлкені ретінде айқындалады. Инвестициялық мүліктің теңгерімдік құнын өтелетін құнға дейін төмендету жыл ішіндегі пайдада немесе залалда көрсетіледі. Алдыңғы жылдарда көрсетілген құнсызданудан болған залал, егер кейіннен активтің өтелетін құнын айқындау үшін пайдаланылған бағалауда өзгеріс орын алса қалпына келтіріледі.

Кейінгі шығындар Холдинг соларға байланысты болашақ экономикалық пайда алады және олардың құны сенімді түрде бағалануы мүмкін деген ықтималдық болғанда ғана капиталдандырылады. Жөндеуге және ағымдағы қызмет көрсетуге арналған барлық өзге шығыстар келтірілуге қарай шығыстар ретінде есепке алынады. Егер инвестициялық мүліктің меншік иесі оны қарызға алса, онда бұл мүлік «Негізгі құрал» санатына ауыстырылады.

Негізгі құралдар. Негізгі құралдар негізгі құралдардың жинақталған амортизациясы және құнсызданудан жинақталған залалдар шегеріле отырып, сатып алу құны бойынша есепке алынады (бұл қажет болған жерде). Болмашы жөндеу және ағымдағы қызмет көрсету бойынша шығыстар олардың туындауына қарай есепке алынады. Негізгі құралдардың ірі компоненттерін ауыстыру бойынша шығыстар кейіннен ауыстырылған компонент есептен шығарыла отырып капиталдандырылады.

Әрбір есепті кезеңнің аяғында басшылық негізгі құралдардың құнсыздану белгілерінің бар-жоғын айқындайды. Құнсыздану белгілері болған кезде басшылық өтелетін құнды бағалауды жүргізеді, ол сатуға арналған шығындар және пайдалану құны шегеріле отырып, активтің әділ құнының ең үлкені ретінде айқындалады. Теңгерімдік құн өтелетін құнға дейін азайтылады, ал құнсызданудан болған залал жыл ішіндегі пайдаға немесе залалға жатқызылады. Алдыңғы кезеңдерде қандай да бір актив үшін көрсетілген құнсызданудан болған залал, егер пайдалану құнын немесе сатуға арналған шығындар шегеріле отырып, оның әділ құнын айқындау үшін пайдаланылған бағалауларда өзгеріс орын алса, қалпына келтіріледі.

Түсімнің сомасын теңгерімдік құнмен салыстыру арқылы айқындалатын, істен шығарудан болатын пайда мен залал жыл ішіндегі пайдада немесе залалда көрсетіледі (өзге операциялық кірістер мен шығыстар құрамында).

Амортизация. Жер және аяқталмаған құрылыс амортизациялауға жатпайды. Басқа негізгі құралдар бойынша амортизация желілік әдіс пайдаланыла отырып, яғни активтерді пайдалы қолданудың мынадай есептік мерзімдері ішінде қалдық құнға дейін құны біркелкі азайтыла отырып есептеледі:

	<u>Пайдалы қолдану мерзімі, жыл</u>
Ғимараттар	8 - 100
Көлік құралдары	5 - 7
Офистік және компьютерлік жабдық	2 - 10
Басқалары	3 - 20

Активтің қалдық құны – бұл, егер актив пайдалы қолдану мерзімінің аяғына және пайдалы қолдану мерзімінің аяғына тән жай-күйге жетіп қойған болса, істен шығаруға болжанып отырған шығындар шегерілгеннен кейін ағымдағы кезде активтің істен шығуынан Холдинг алатын есептік сома. Активтердің қалдық құны және оларды пайдалы қолданудың мерзімі қайта қаралады және егер қажет болса, әрбір есепті кезеңнің аяғында оларға түзету енгізіледі.

Материалдық емес активтер. Гудвилден басқа, Холдингтің материалдық емес активтерінің белгілі бір пайдалы қолдану мерзімі бар және олар, негізінен, капиталдандырылған бағдарламалық қамтылымды және басқа да сатып алынған лицензияларды қамтиды. Бағдарламалық қамтылымға сатып алынған лицензиялар осы бағдарламалық қамтылымды сатып алу және енгізу үшін келтірілген шығындар негізінде капиталдандырылады. Холдинг бақылайтын, сәйкестендірілетін және бірегей бағдарламалық қамтылымға тікелей байланысты әзірлеуге арналған шығындар, егер қосымша экономикалық пайданың сомасы шығындардан асып түседі деп күтілсе, материалдық емес активтер ретінде көрсетіледі. Капиталдандырылған шығындар бағдарламалық қамтылымды әзірлеушілер тобын ұстауға арналған шығыстарды және үстеме шығыстардың тиісті үлесін қамтиды. Бағдарламалық қамтылымға (мысалы, оған қызмет көрсетуге) байланысты барлық басқа шығындар олардың келтірілуіне қарай ескеріледі.

Материалдық емес активтер активтерді пайдалы қолданудың мынадай есептік мерзімдері ішінде желілік әдіспен амортизацияланады:

	<u>Пайдалы қолдану мерзімі, жыл</u>
Компьютерлік бағдарламалық қамтылымға арналған лицензиялар мен патенттер	3 - 20
Дербес әзірленген бағдарламалық қамтылым	1 - 14
Басқалары	2 - 15

3 Есептік саясат қағидаттарының қысқаша мазмұнамасы (жалғасы)

Операциялық жалға алу. Холдинг жалға алушы ретінде болғанда және жалға алу объектілерін иеленуден келетін тәуекелдер мен кірістерді жалға беруші Холдингке бермеген кезде операциялық жалға алу шарттары бойынша төлемдердің жалпы сомасы жалға алу мерзімі ішінде біркелкі есептен шығару әдісі пайдаланыла отырып, жыл ішіндегі пайдада немесе залалда (операциялық жалға алу бойынша шығыстар ретінде) көрсетіледі.

Егер (а) шартты орындау нақты бір активті немесе активтерді пайдалануға байланысты болса және (б) шартта активті пайдалану құқығын беру көзделсе, басқа шарттарға кіріктірілген жалға алу бөліп көрсетіледі.

Активтер операциялық жалға берілген кезде, алуға жататын жалға алу төлемдері жалға алу мерзімі ішінде біркелкі есептен шығару әдісі пайдаланыла отырып, жалға беруден болатын кірістер ретінде көрсетіледі.

Қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешек. Холдинг жалға беруші ретінде болғанда және жалға алу объектілерін иеленуден келетін тәуекелдер мен кірістер жалға алушыға берілген кезде, жалға берілетін активтер қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешек ретінде көрсетіледі және болашақ жалға алу төлемдерінің келтірінді құны бойынша есепке алынады. Қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешек бастапқы кезде жалға алу қатынастары күні айқындалған дисконттау мөлшерлемесі пайдаланыла отырып, жалға алу қатынастары туындаған (жалға алу басталған) күнге көрсетіледі (жалға алу қатынастары басталған күн деп екі күннің; жалға алу шарты жасалған күннің және тараптардың жалға берудің негізгі шарттарына қатысты міндеттемелерді қабылдаған күнінің анағұрлым ертерегі есептеледі).

Дебиторлық берешектің сомасы мен болашақ жалға алу төлемдерінің дисконтталған құны арасындағы айырмашылық алынбаған қаржы кірістерін білдіреді. Бұл кірістер жалға алу шарты қолданылатын бүкіл мерзім ішінде кірістіліктің тұрақты нормасын болжамдайтын таза инвестициялар әдісі пайдаланыла отырып, жалға алу мерзімінің ішінде танылады (салық салуға дейін). Жалға алу қатынастарын ұйымдастыруға тікелей байланысты қосымша шығындар қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешектің бастапқы сомасына қосылады және жалға алу мерзімі ішінде танылатын кірістің сомасын азайтады. Жалға алу бойынша қаржылық кірістер кезең ішіндегі пайдада немесе залалда пайыздық кірістер құрамында көрсетіледі.

Құнсызданудан болатын залалдар қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешекті бастапқы танудан кейін орын алған бір немесе одан көп оқиғалардың нәтижесінде олардың туындауына қарай жыл ішіндегі пайдада немесе залалда танылады. Құнсызданудан болатын залалдардың объективті белгілерінің бар-жоғын айқындау үшін Холдинг амортизацияланған құн бойынша көрсетілетін кредиттер үшін дәл сондай негізгі өлшемшарттарды пайдаланады. Құнсызданудан болатын залалдар қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешектің таза теңгерімдік құны мен жалға алу шартына кіріктірілген кірістілік нормасы қолданыла отырып дисконтталған күтілетін болашақ ақша ағындарының келтірінді құны арасындағы айырманың мөлшерінде резервті құру арқылы танылады (өл келтірілмеген болашақ залалдарды алып тастай отырып). Есеп айырысу болашақ ақша ағындары жалға алу шарты бойынша активті алу және сату нәтижесінде туындауы мүмкін ақша ағындарын көрсетеді.

Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер. Ұзақ мерзімді активтер мен ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді активтерді қамтуы мүмкін істен шығару топтары, егер олардың теңгерімдік құны, негізінен, есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 ай ішінде сату арқылы (осы активтерді ұстайтын еншілес кәсіпорындарды бақылаудан айырылуды қоса алғанда) өтелетін болса, қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте «Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер» ретінде көрсетіледі. Активтерді қайта сыныптау мынадай барлық өлшемшарттарды сақтауды талап етеді: (а) активтер олардың ағымдағы жағдайында дереу сатуға дайын; (б) Холдингтің басшылығы сатып алушыны іздеу бойынша қолданыстағы бағдарламаны бекітті және оны іске асыруға кірісті; (в) активтерді барабар құны бойынша сату үшін белсенді маркетинг жүргізіліп жатыр; (г) сату бір жыл ішінде жүзеге асырылады деп күтіледі және (д) сату жоспарын айтарлықтай өзгерту немесе оның күшін жою күтілмейді. Ағымдағы есепті кезең ішіндегі қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте сатуға арналған ретінде сыныпталған ұзақ мерзімді активтер немесе істен шығару топтары қайтадан сыныпталмайды және ағымдағы есепті кезеңнің аяғындағы сыныптамаға сәйкес келтіру үшін қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің салыстырмалы деректерінде ұсынылу нысанын өзгертпейді.

Істен шығару тобы бір сату операциясы процесінде бірыңғай топпен сату арқылы немесе өзге тәсілмен істен шығарылуға жататын активтер тобын (ұзақ мерзімді және қысқа мерзімді) және осы операция процесінде біретілетін активтерге тікелей байланысты міндеттемелерді білдіреді. Егер істен шығару тобы ақша ағынын генерациялайтын, сатып алу кезінде соған гудвилл бөлінген бірліктің құрамындағы активті қамтыған жағдайда, гудвиллден шығару тобының құрамында есепке алынады. Ұзақ мерзімді активтер – бұл күтілетіндей, есепті кезең аяқталғаннан кейін 12 ай ішінде өтелмейтін немесе алынбайтын сомаларды қамтитын активтер. Егер қайта сыныптау қажеттілігі туындаса, ол активтің әрі қысқа мерзімді, әрі ұзақ мерзімді бөлігі үшін жүргізіледі.

Сатуға арналған істен шығару топтары сатуға арналған шығындар шегеріле отырып, ең аз теңгерімдік құн мен еділ құн бойынша бағаланады. Сатуға арналған негізгі құралдар, инвестициялық мүлік және материалдық емес активтер амортизацияланбайды.

Істен шығару топтарына тікелей байланысты және сату кезінде берілетін міндеттемелер қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте жеке жолда көрсетіледі.

3 Есептік саясат қағидаттарының қысқаша мазмұндамасы (жалғасы)

Тоқтатылған қызмет. Тоқтатылған қызмет Холдингің сатылған немесе сатуға арналған ретінде сыныпталған компоненті болып табылады және (а) жеке елеулі қызмет түрін немесе операцияларды жүргізудің географиялық ауданын білдіреді; (б) жеке елеулі операциялар түрін немесе қызметтің географиялық өңірін істен шығарудың бірыңғай үйлестірілген жоспарының бір бөлігі болып табылады; немесе (в) тек қана кейіннен қайта сату мақсатында сатып алынған еншілес кәсіпорын болып табылады. Тоқтатылған қызметтен түсетін түсім мен ақша ағындары (олар болған жағдайда) салыстырмалы ақпарат тиісінше қайтадан ашып көрсетіле отырып, жалғасатын қызметтен бөлек көрсетіледі.

Банктерден және өзге де қаржы институттарынан алынған қарыздар. Банктерден және өзге де қаржы институттарынан алынған қарыздар контрагент банктер Холдингке ақша қаражатын немесе өзге де активтерді берген кезден бастап көрсетіледі. Туынды емес қаржы міндеттемелері амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі.

Клиенттердің қаражаты. Клиенттердің қаражаты жеке тұлғалар, мемлекеттік немесе корпоративтік клиенттер алдындағы туынды емес қаржы міндеттемелерін білдіреді және амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі.

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар. Шығарылған борыштық бағалы қағаздар АҚШ долларымен көрсетілетін еурооблигацияларды, малазиялық рингиттердегі «Сукук-Аль-Мурабаха» исламдық облигацияларын және Холдинг пен оның еншілес кәсіпорындары қазақстандық теңгемен шығарған өзге де облигацияларды қамтиды. Борыштық бағалы қағаздар амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі. Егер Холдинг өзінің шығарылған борыштық бағалы қағаздарын сатып алса, олар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептен алып тасталады, ал міндеттеменің теңгерімдік құны мен төленген сома арасында айырма берешекті мерзімінен бұрын реттеуден болатын кірістердің құрамына қосылады.

Туынды қаржы құралдары. Валюта айырбастау келісімшарттарын, пайыздық фьючерстерді, болашақ пайыздық мөлшерлеме туралы келісімдерді, валюталық және пайыздық своптарды, сондай-ақ валюталық және пайыздық опциндарды қоса алғанда, туынды қаржы құралдары әділ құны бойынша көрсетіледі.

Барлық туынды қаржы құралдары, егер осы құралдардың әділ құны оң болып табылса, активтер ретінде және егер, олардың әділ құны теріс болса, міндеттемелер ретінде есепке алынады. Туынды қаржы құралдары әділ құнының өзгерістері туынды қаржы құралдарымен операциялар бойынша шығыстар шегеріле отырып, өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында кірістер ретінде көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтерімен операциялардан болатын кірістер не шығыстар құрамында жыл ішіндегі пайдаға немесе залалға қосылады.

Басқа қаржы құралдарына кіріктірілген кейбір туынды құралдар, егер олардың тәуекелдері мен экономикалық сипаттамалары негізгі шарттың тәуекелдерімен және экономикалық сипаттамаларымен тығыз байланыста болмаса, негізгі шарттан бөліп көрсетіледі.

Мемлекеттік субсидиялар. Мемлекеттік субсидиялар Үкімет, мемлекеттік агенттіктер және мемлекеттік ұйымдар өткенде немесе болашақта Холдингің операциялық қызметіне қатысты белгілі бір шарттарды орындауға айырбастай отырып, Холдингке ресурстарды аудару нысанында беретін көмекті білдіреді. Холдинг оларға байланысты барлық шарттарды орындайтынына және көрсетілген субсидияларды алатынына негізді сенім болғанды қоспағанда, басқа жағдайларда мемлекеттік субсидиялар танылмайды. Өтеуді талап етуі мүмкін шарттар болған кезде субсидиялар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте өзге міндеттемелердің құрамында танылады.

Нарықтық мөлшерлемеден төмен сыйақы мөлшерлемесі бойынша мемлекеттік қарыз алудан болатын пайда мемлекеттік субсидия ретінде есепке алынады. Нарықтық мөлшерлемеден төмен сыйақы мөлшерлемесінен болатын пайда қарыздың бастапқы теңгерімдік құны мен түсімдер сомасы арасындағы айырма ретінде бағаланады.

Мемлекеттік субсидиялар Холдинг шығыстар ретінде субсидиялардың қаражаты соларды өтеуге арналған тиісті шығындарды танитын кезеңдер ішінде жүйелі негізде пайданың немесе залалдың құрамында танылады. Мемлекеттік субсидияларды есепке алу тәртібіне қатысты екі негізгі көзқарас бар: капитал позициясы тұрғысынан көзқарас, оған сәйкес субсидия кезең ішіндегі пайда мен залалдың құрамында танылмайды және кірістер тұрғысынан көзқарас, оған сәйкес субсидия бір немесе бірнеше есепті кезең бойы кірістерге/шығыстарға жатқызылады.

Егер мемлекет кредитор ретінде, яғни байланысты тарап болып табылмайтын кредитор сияқты болған жағдайда, мемлекеттік субсидия кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетіледі. Егер мемлекет акционер ретінде әрекет еткен жағдайда, онда алынған мемлекеттік субсидия капиталдың құрамында есепке алынады.

3 Есептік саясат қағидаттарының қысқаша мазмұнамасы (жалғасы)

Табыс салығы. Шоғырландырылған қаржылық есептілікте, қолданылатын немесе мәні бойынша есепті кезеңнің аяғында күшіне енген салық мөлшерлемелері мен заңнамалық нормалар пайдаланыла отырып, заңнаманың талаптарына сәйкес салық салу бойынша шығыстар көрсетілген. Табыс салығы бойынша шығыстар ағымдағы салықтар бойынша шығысты/кірісті және кейінге қалдырылған салықтар бойынша шығысты/кірісті қамтиды және егер олар осы немесе басқа кезеңде өзге жиынтық кірістің құрамында немесе тікелей капиталда көрсетілген операцияларға жатуына байланысты, өзге жиынтық кірістің құрамында немесе тікелей капиталда көрсетілмеуге тиіс болса, кезең ішіндегі пайдада немесе залалда көрсетіледі.

Ағымдағы салық ағымдағы және алдыңғы кезеңдер үшін салық салынатын пайдаға немесе залалдарға қатысты салық органдарына төлеуге немесе салық органдарына өтеуге күтілетін, пайда салығының сомалары негізінде есептеледі. Егер шоғырландырылған қаржылық есептілік тиісті салық декларациялары берілгенге дейін бекітілсе, салық салынатын пайда немесе залал бағалау көрсеткіштеріне негізделеді. Пайда салығын қоспағанда, салықтар бойынша өзге шығыстар әкімшілік және өзге де операциялық шығыстар құрамында көрсетіледі.

Кейінге қалдырылған табыс салығы кейінге қалдырылған салық залалдарына және активтер мен міндеттемелердің салық салынатын базасы мен қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі олардың теңгерімдік құны арасындағы уақыт айырмашылықтарына қатысты теңгерімдік міндеттемелер әдісі бойынша есептеледі. Бизнесті біріктіру нәтижесінде туындайтын бастапқы тану жағдайларынан басқа, егер бастапқы тану кезінде мәміле әрі бухгалтерлік, әрі салық салынатын пайдаға әсер етпесе, бастапқы тану үшін ерекше жағдайға сәйкес активті немесе міндеттемені бастапқы тану кезінде туындайтын уақыт айырмашылықтарына қатысты кейінге қалдырылған салық есепке алынбайды. Кейінге қалдырылған салық салу бойынша активтер мен міндеттемелер қолданылатын немесе мәні бойынша есепті кезеңнің аяғында қолданылатын және күтіліп отырғандай, уақыт айырмашылықтары немесе кейінге қалдырылған салық залалдары іске асырылған кездегі кезеңде қолданылатын салық салу мөлшерлемелері пайдаланыла отырып айқындалады. Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активтер мен міндеттемелер Холдингтің әрбір жеке компаниясы шеңберінде ғана өзара есепке жазылады.

Салық салу базасын азайтатын уақыт айырмашылықтары бойынша кейінге қалдырылған салық активтері мен кейінге қалдырылған салық залалдары оған қарсы салық салудың уақыт айырмашылықтары пайдаланылуы мүмкін салық салу пайдасын алу ықтималдығы бар дәрежеде ғана көрсетіледі.

Кейінге қалдырылған табыс салығы сатып алудан кейін алынған бөлінбеген пайдаға және Холдинг дивидендтерге қатысты еншілес кәсіпорынның саясатын бақылаған және уақыт айырмашылықтары жақындағы болашақта дивидендтер арқылы немесе өзге де түрде есепке жазылмайды деген ықтималдық болған жағдайларда олар сатып алынғаннан кейін еншілес кәсіпорындардың қорларындағы басқа да өзгерістерге қатысты танылмайды.

Айқындалмаған салық позициялары. Холдингтің айқындалмаған салық позицияларын басшылық әрбір есепті кезеңнің аяғында бағалайды. Салықтарға қатысты көрсетілетін міндеттемелер, егер Холдингтің салық позициясына салық органдары дау айтатын болса, басшылық қосымша салық міндеттемелерінің туындауы ықтимал деп есептеген жағдайларда есепке алынады. Мұндай бағалау есепті кезеңнің аяғында қолданылған немесе мәні бойынша күшіне енген салық заңнамасын түсіндіру және осыған ұқсас мәселелер бойынша соттың кез-келген белгілі қаулысы немесе өзге де шешім негізінде орындалады. Пайда салығын қоспағанда, айыппұлдар, өсімпұлдар және салықтар бойынша міндеттемелер басшылықтың есепті кезеңнің аяғындағы міндеттемелерді реттеу үшін қажетті шығыстарды ең үздік бағалауы негізінде көрсетіледі.

Міндеттемелер мен аударымдар үшін резервтер. Міндеттемелер мен аударымдар үшін резервтер мерзімі немесе сомасы белгіленбеген қаржылық есеп сипаттағы міндеттемелерді білдіреді. Холдингтің қандай да бір өткендегі оқиғаның нәтижесінде туындаған міндеттемелері (заңды немесе қалыптасқан практикаға негізделген (конклюденттік) міндеттеме) болған кезде резервтер шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетіледі. Бұл ретте міндеттемені реттеу үшін Холдингке экономикалық пайданы қамтитын ресурстарды істен шығару талап етілуі және міндеттеменің шамасын сенімді түрде бағалауды келтіру қажет болуы мүмкін.

Өнім берушілермен есеп айырысу және өзге де кредиттік берешек. Кредиторлық берешек контрагенттің өз міндеттемелерін орындауы кезінде танылады және амортизацияланған құны бойынша көрсетіледі.

Акционерлік капитал. Міндетті өтеуге жатпайтын қарапайым акциялар мен артықшылықты акциялар және басшылықтың қалауы бойынша олар бойынша жарияланатын дивидендтер капитал ретінде көрсетіледі. Жаңа акциялардың эмиссиясына тікелей қатысты қосымша шығындар (салық есепке алынбай) капиталда түсімді азайту ретінде көрсетіледі. Алынған қаражаттың әділ құны шығарылған акциялардың номиналды құнынан асып түсетін сома капиталда эмиссиялық кіріс ретінде көрсетіледі.

Дивидендтер. Дивидендтер міндеттемелер ретінде танылады және егер олар қоса алғанда есепті кезеңнің аяғына дейін жарияланған және бекітілген жағдайда ғана есепті кезеңнің аяғындағы капиталдың сомасынан шегеріледі. Дивидендтер туралы ақпарат, егер олар есепті кезеңнің аяғына дейін ұсынылса, сондай-ақ есепті кезеңнің аяғына дейін, бірақ шоғырландырылған қаржылық есептілік шығаруға бекітілген күнге дейін ұсынылса, шоғырландырылған қаржылық есептілікте ашып көрсетіледі.

3 Есептік саясат қағидаттарының қысқаша мазмұнамасы (жалғасы)

Қосымша төленген капитал. Холдинг және оның еншілес кәсіпорындары төмен сыйақы мөлшерлемесімен кредиттер мен субординарлық облигациялар түрінде әртүрлі мемлекеттік бағдарламалардың мақсаттары үшін Қазақстан Республикасының Үкіметінен «Самұрық-Қазына» ұлттық әл-ауқат қоры» АҚ-дан немесе жауапты мемлекеттік органнан қаржыландыру алады. Бастапқы тану кезінде мұндай қаржыландыру болашақ келісімшарттық ақша ағындарын дисконттау үшін тиісті нарықтық сыйақы мөлшерлемесі пайдаланыла отырып есептелген әділ құн бойынша танылады. Әділ құн мен алынған қаржыландыру арасындағы айырмашылық, игерілмеген бөлігін қатаң түрде мақсаты бойынша қайтару шартымен берілген қарыздарды қоспағанда, қосымша төленген капитал ретінде танылады. Кері өтеуді талап ету құқығымен берілген қарыздардың әділ құны мен олар бойынша алынған қаражат арасындағы айырмашылық қарыздың мерзімі ішінде пайдаға немесе залалға ауыстырылатын кейінге қалдырылған кіріс ретінде танылады.

Кірістер мен шығыстарды көрсету. Барлық борыштық құралдар бойынша пайыздық кірістер мен шығыстар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісі пайдаланыла отырып есептеу әдісі бойынша көрсетіледі. Мұндай есептеу пайыздық кірістер мен шығыстарға шарттың тараптары төлеген және алған әрі тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігін құрайтын барлық комиссиялар мен алымдарды, мәміле бойынша шығындарды, сондай-ақ өзге сыйлықақыларды немесе жеңілдіктерді қосады.

Тиімді пайыздық мөлшерлемеге жататын комиссиялар қаржы активін қалыптастыруға немесе сатып алуға немесе қаржы міндеттемесін шығаруға байланысты алынған немесе төленген комиссияларды (мысалы, кредит қабілеттілігін бағалау, үшін кепілдіктерді немесе қамтамасыз етуді бағалау немесе есепке алу үшін, құралды беру шарттарын реттеу үшін және мәміле бойынша құжаттарды өңдеу үшін комиссиялық алымдар) қамтиды. Холдинг нарықтық мөлшерлемелер бойынша кредит беру жөніндегі міндеттемені шығарғаны үшін алған комиссиялар, егер Холдинг нақты кредиттік келісім жасасады және кредитті бергеннен кейін қысқа мерзім ішінде оны өткізуді жоспарламайды деген ықтималдық болса, тиімді пайыздық мөлшерлеменің ажырамас бөлігі болып табылады. Холдинг кредит беру жөніндегі міндеттемені өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы міндеттемесі ретінде сыныптамайды.

Егер берілген кредиттердің және өзге де борыштық құралдардың уақытылы өтелуінде күмән туындаған жағдайда, олар құнсыздану сомасын айқындау мақсатында болашақ ақша ағындарын дисконттау үшін пайдаланылған тиімді пайыздық мөлшерлеме негізінде пайыздық кірісті кейіннен көрсете отырып, өтелетін құнына дейін есептен шығарылады.

Барлық өзге комиссиялық кірістер, өзге де кірістер мен өзге де шығыстар, әдетте, көрсетілуге тиіс қызметтердің жалпы көлеміндегі іс жүзінде көрсетілген қызметтің үлесі ретінде айқындалатын нақты мәміленің аяқталу дәрежесіне қарай есептеу әдісі бойынша көрсетіледі. Бірлестірілген кредиттер үшін комиссия бірлестіру операциясы аяқталғанда және Холдинг өзіне кредиттік пакеттің бір бөлігін қалдырмаған кезде немесе Холдинг мәмілеге басқа қатысушылар сияқты дәл сондай тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша өзіне пакеттің бір бөлігін қалдырған кезде кіріс ретінде көрсетіледі.

Үшінші тараптар үшін, мысалы, кредиттерді, акцияларды және басқа да бағалы қағаздарды сатып алу немесе компанияларды сатусияқты мәмілелерді ұйымдастыру бойынша, көрсетілген операцияларды жасау кезінде алынған комиссиялық кірістер мәміле аяқталған соң көрсетіледі. Инвестициялық қоржынды басқару бойынша комиссиялық кірістер және басқа да басқарушылық және консультациялық қызметтер қызметтерді көрсету туралы шарттардың талаптарына сәйкес, әдетте, жұмсалған уақытқа пропорционалды көрсетіледі. Инвестициялық қорлардың активтерін басқару бойынша комиссиялық кірістер осы қызметті көрсету кезеңі ішінде көрсетілген қызметтердің көлеміне пропорционалды көрсетіледі. Дәл осы қағидат мүлкті басқаруға, қаржылық жоспарлауға байланысты қызметтерге қатысты және созылмалы уақыт кезеңінде тұрақты негізде көрсетілетін депозитарлық қызметтерге қатысты қолданылады.

Шетелдік валютаны қайта бағалау. Холдингтің әрбір шоғырландырылатын еншілес кәсіпорындарының функционалдық валютасы осы кәсіпорын өз қызметін сондай жүзеге асыратын негізгі экономикалық ортаның валютасы болып табылады. Холдингтің функционалдық валютасы және Холдингтің шоғырландырылған қаржылық есептілігін ұсыну валютасы Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы, қазақстандық теңге болып табылады.

Қаржы активтері мен міндеттемелері тиісті есепті кезеңнің аяғында Қазақстан қор биржасының («ҚҚБ») ресми бағасы бойынша әр еншілес кәсіпорынның функционалдық валютасына қайта есептеледі. Шетелдік валютадағы операциялар бойынша есептеуден және қаржы активтері мен міндеттемелерін жалдың аяғындағы ҚҚБ ресми айырбас бағамы бойынша әр еншілес кәсіпорынның функционалдық валютасына қайта есептеуден болатын оң және теріс бағамдық айырмалар кезең ішіндегі пайдада немесе залалда көрсетіледі (шетелдік валютаны қайта бағалаудан болатын шығыстар шегеріле отырып, кірістер ретінде). Жылдың аяғындағы айырбас бағамы бойынша қайта есептеу бастапқы құны бойынша бағаланатын ақшалай емес баптарға қолданылмайды.

Үлестік құралдарға инвестицияларды қоса алғанда, әділ құны бойынша шетелдік валютада бағаланатын ақшалай емес баптар әділ құнды бағалау күні қолданылған айырбас бағамдары пайдаланыла отырып қайта есептеледі.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

3 Есептік саясат қағидаттарының қысқаша мазмұндамасы (жалғасы)

Шетелдік валютаны қайта бағалау(жалғасы). Әділ құны бойынша шетелдік валютада бағаланатын ақшалай емес баптарға бағамдық айырмалардың ықпалы әділ құны бойынша қайта бағалаудан болатын кірістердің немесе шығыстардың бір бөлігі ретінде көрсетіледі.

Берілуі мен алынуы Холдингінің ішіндегі еншілес кәсіпорындар арасында жүргізілетін кредиттер және соларға байланысты алынған оң және теріс бағамдық айырмалар шоғырландыру кезінде алып тасталады.

Шетелдік валютадағы қалдықтарды қайта есептеу үшін пайдаланылатын ресми айырбас бағамдары төменде ұсынылған:

	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
<i>АҚШ доллары</i>		
Жылдың аяғындағы бағам	333.29	340.01
Жылдың ішіндегі орташа бағам	341.67	222.07
<i>Ресей рублі</i>		
Жылдың аяғындағы бағам	5.43	4.61
Жылдың ішіндегі орташа бағам	5.12	3.62
<i>Еуро</i>		
Жылдың аяғындағы бағам	352.42	371.46
Жылдың ішіндегі орташа бағам	378.04	246.48

Холдингінің құрамына функционалдық валютасы Холдингінің валютасынан өзгеше еншілес кәсіпорындар кіреді. Тиісінше, Холдингінің әр еншілес кәсіпорны (функционалдық валютасы теңге валютасы болып табылмайтын) қызметінің нәтижелері мен қаржылық жағдайы ұсыну валютасы мынадай тәртіппен ауыстырылады:

- (i) қаржылық жағдай туралы ұсынылған есептердің әрқайсысында активтер мен міндеттемелер тиісті есепті кезеңнің аяғындағы жабылу бағамы бойынша қайта есептеледі;
- (ii) кірістер мен шығыстар орташа айырбас бағамы бойынша ауыстырылады (егер бұл бағам операциялардың күніндегі жинақталған тиімді бағамға негізді түрде жақындатылған болып табылмаса, онда кірістер мен шығыстар операциялардың күніндегі бағам бойынша қайта есептеледі);
- (iii) капиталдың компоненттері бастапқы бағам бойынша қайта есептеледі; және
- (iv) ауыстыру нәтижесінде туындайтын барлық бағамдық айырмалар капиталдың құрамында танылады.

Шетелдік бөлімшені бақылаудан айырылған жағдайда, өзге жиынтық кірістің құрамында көрсетілген бағамдық айырмалар істен шығарудан болған пайданың немесе залалдың бір бөлігі ретінде жыл ішіндегі пайдаға немесе залалға ауыстырылуға тиіс. Бақылаудан айырылмай, еншілес кәсіпорын ішінара шығарылған жағдайда жинақталған бағамдық айырмалардың тиісті бөлігі капиталдағы басқармайтын үлеске ауыстырылады.

Өзара есепке алу. Қаржы активтері мен міндеттемелері өзара есепке алынады және қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомаларды өзара есепке алуды жүргізудің заңнамалық белгіленген құқығы, сондай-ақ не өзара есепке алуды жүргізу, не бір мезгілде активті өткізу және міндеттемені реттеу ниеті болған жағдайларда ғана таза мөлемі көрсетіледі.

Персоналды ұстауға арналған шығыстар және оларға байланысты аударымдар. Жалақыға арналған шығыстар, мемлекеттік зейнетақы қорына және әлеуметтік сақтандыру қорына жарналар, төленген жыл сайынғы демалыстар және ауруы бойынша ақы төленетін демалыс, ақшалай емес нысандағы сыйлықақылар мен жеңілдіктер Холдинг қызметкерлерінің тиісті қызметтерді көрсетуіне қарай есепке жазылады. Холдингінің мемлекеттік жоспарға сәйкес, белгіленген жарналары бар төлемдерден бөлек, зейнетақыларды немесе осыған ұқсас төлемдерді төлеу бойынша қандай да бір құқықтық немесе қалыптасқан іскерлік практикадан туындайтын міндеттемелері жоқ.

Өтімділік тәртібінде қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептің баптарын ұсыну. Холдингінің нақты айқындалатын операциялық циклі жоқ және сондықтан, Холдинг қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте қысқа мерзімді және ұзақ мерзімді активтер мен міндеттемелерді жеке-жеке ұсынбайды. Оның орнына, активтер мен міндеттемелер 35-ескертпеде өтеудің күтілетін мерзімдері бойынша ұсынылған.

Шығарылғаннан кейін шоғырландырылған қаржылық есептілікке өзгерістер енгізу. Шығарылғаннан кейін осы шоғырландырылған қаржылық есептіліктегі кез-келген өзгерістер Холдингінің шоғырландырылған есептілікті шығаруға рұқсат берген Басшылығының растауын талап етеді.

4 Есептік саясатты қолданудағы маңызды есеп айырысу бағалаулары және кәсіби пайымдар

Холдинг шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілетін сомаларға және келесі қаржы жылындағы активтер мен міндеттемелердің теңгерімдік құнына әсер ететін есеп айырысу бағалауы мен долбарларды жүргізеді. Есеп айырысу бағалауы мен пайымдар, болашақтағы оқиғаларға қатысты болжалдарды қоса алғанда, басшылықтың тәжірибесі мен басқа факторлар негізінде тұрақты түрде талданады, олар, басшылықтың пікірінше, ағымдағы мән-жайлар тұрғысынан негізді болып табылады. Есептік саясатты қолдану процесінде басшылық кәсіби пайымдар мен бағалауды да пайдаланады. Шоғырландырылған қаржылық есептілікте көрсетілетін сомаларға және нәтижесі келесі қаржы жылы ішіндегі активтер мен міндеттемелердің теңгерімдік құнына енгізілетін елеулі түзетулер болуы мүмкін бағалауға әсер ететін кәсіби пайымдар мыналарды қамтиды:

Кредиттердің құнсыздануынан болатын залалдар. Холдинг өзінің кредиттік қоржынына құнсыздану тұрғысынан тұрақты негізде талдау жүргізіп отырады. Құнсызданудан болатын залалды жыл ішіндегі пайдада немесе залалда көрсету керек-керек еместігін айқындау кезінде Холдинг осы қоржында жекелеген кредит бойынша төмендеу анықталуы мүмкін болғанға дейін кредиттік қоржын бойынша есеп айырысу болашақ ақша ағындарының өлшемді азаюын дәлелдейтін көзге көрінетін белгілердің бар екендігі туралы кәсіби пайымдарды қолданады. Мұндай көрсеткіш топтағы қарыз алушылардың төлем мәртебесінің немесе топтағы активтер бойынша міндеттемелерді орындамауға байланысты ұлттық немесе жергілікті экономикалық жағдайлардың жағымсыз өзгеруі туралы өлшеуге икемді деректерді қамтуы мүмкін. Басшылық болашақ ақша қаражатының ағындарын болжау үшін пайдаланылған қоржындағы активтерге ұқсас, кредиттік тәуекелдің белгілері бар активтерге және құнсызданудық объективті белгілеріне қатысты өткен жылдардағы залалдар туралы деректер негізінде бағалауды қолданады. Болашақ ақша қаражаты ағындарының сомалары мен мерзімдерін бағалау үшін пайдаланылатын әдістеме мен долбарларға есеп айырысу және іс жүзіндегі залалдар арасында кез-келген алшақтықты төмендету үшін тұрақты түрде талдау жүргізіледі. Жеке-жеке маңызды болып табылатын (жеке маңызы бар) кредиттердің құнсыздануынан болатын залалдар кредиттің өтелуі мен тиісті кредит бойынша қамтамасыз ету болып табылатын активтерді өткізу ескерілі отырып, осы жекелеген кредиттер бойынша дисконтталған болашақ ақша ағындарының бағалау көрсеткіштеріне негізделеді. Кредиттердің құнсыздануына қатысты бағалау бөлігінде елеулі айқындалмаған бағалау мен сыни уәжді пайымдарға қатысты ақпарат 9-ескертпеде ұсынылған.

Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша активті тану. Танылған кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша актив табыс салығының болашақ табыс салықтарына қарсы есепке алынуы мүмкін сомасын білдіреді және қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетіледі. Кейінге қалдырылған табыс салығы бойынша актив тиісті салық жеңілдігін пайдалану мүмкін болатын дәрежеде ғана танылады. Болашақ салық салынатын пайданы және болашақта туындауы мүмкін салық жеңілдіктерінің сомасын айқындау басшылық дайындаған орташа мерзімді болжамға негізделген.

Өзгерістері пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын өзге қаржы активтері. «ҚКМ» АҚ тікелей инвестициялар қорларына инвестициялайды, одан әрі олар алынған қаражатты Қазақстан Республикасының аумағындағы және оның шегінен тыс венчурлік кәсіпорындардың капиталына инвестициялайды. Алдын-ала «ҚКМ» АҚ-мен келісілген инвестициялық стратегияға сәйкес қорларды басқарушылар инвестициялауды дербес жүзеге асырады. «ҚКМ» АҚ инвестициялардың әділ құны туралы есепті тоқсан сайынғы негізде алады және қорлардың инвестициялық және/немесе операциялық шешімдерін қабылдауға қатыспайды. Холдингтің басшылығы осы инвестицияларды өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарының санатына жатқызады және осы инвестициялардың әділ құнын 39-ескертпеде сипатталғандай, қаржы модельдерінің негізінде әрбір түпкілікті инвестициялық объектінің әділ құнын жеке-жеке айқындау арқылы бағалайды.

Салық заңнамасы. Қазақстан Республикасының салық, валюталық және кеден заңнамасында әртүрлі түсіндіру мүмкіндігіне жол беріледі (36-ескертпе).

Байланысты тараптармен операцияларды бастапқы тану. Өзінің қарапайым қызметі барысында Холдинг байланысты тараптармен операциялар жүргізеді. 39-ҚЕХС-ке сәйкес қаржы құралдары бастапқы кезде әділ құны бойынша көрсетілуге тиіс. Операциялар нарықтық немесе нарықтық емес пайыздық мөлшерлемелер бойынша жүзеге асырылғанын-асырылмағанын айқындау үшін мұндай операциялар үшін белсенді нарық болмаған кезде кәсіби пайымдар пайдаланылады. Байланысты емес тараптармен операциялардың ұқсас түрлеріне баға белгілеу және тиімді пайыздық мөлшерлемені талдау пайым үшін негіз болып табылады. Байланысты тараптармен операцияларға қатысты шарттар 41-ескертпеде көрсетілген.

4 Есептік саясатты қолданудағы маңызды есеп айырысу бағалаулары және кәсіби пайымдар (жалғасы)

Қазақстан Республикасының дамып жатқан қор нарығы жағдайында қаржы құралдарының әділ құнын айқындау. Қаржы құралдарының әділ құнын айқындау кезінде Холдингінің басшылығы белсенді нарықтағы ең сенімді ақпарат көзі ретінде ҚҚБ-ның баға белгіленімдеріне бағдарланады.

Холдингінің басшылығы қоржындағы бағалы қағаздарға қатысты ҚҚБ-да жүргізілетін операциялардың жиілігін талдайды және жеткілікті жиілікпен және жеткілікті көлемде сатылатын бағалы қағаздарды 1-деңгейге жатқызады. ҚҚБ-да белгіленетін қалған бағалы қағаздарды 2-деңгейге жатқызылады.

Егер Холдингінің белгіленбейтін активтерге инвестициялары болған жағдайда, мұндай активтердің әділ құны дисконтталған ақша ағындарының моделі сияқты бағалау әдістері, сондай-ақ нарықтық шарттармен жасалатын осыған ұқсас операциялардың деректеріне негізделген модельдер негізінде айқындалады.

Холдингінің басшылығы қаржы құралдарының әділ құнын анық көрсету үшін әділ құнның барлық мүмкін болатын және ең толық әрі мұқият дереккөздерін пайдаланды деп есептейді.

Туынды қаржы құралдары. Холдингінің туынды қаржы құралдарымен мәмілелерге қатысты көзқарасы 38-ескертпеде ашып көрсетілген.

Мемлекеттік даму бағдарламалары бойынша нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша тартылған және орналастырылған қаражатты бастапқы тану. 2016 жылы экономиканы дамытудың мемлекеттік бағдарламалары шеңберінде тартылған қаражатты және банктер мен клиенттерге берілген кредиттерді есепке алу мен бағалауға қатысты көзқарас 8, 9 және 20-ескертпелерде ашып көрсетілген.

Салыстырмалы деректерді ұсыну. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша салыстырмалы деректер ағымдағы жылы шоғырландырылған қаржылық есептілікті ұсынудағы өзгерістерге сәйкес болуы мақсатында қайта сыныпталды. 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдинг Басшылығы бағалауының өзгеруіне байланысты, Холдинг 2014 жылғы ақша қаражатының қозғалысы туралы шоғырландырылған есепте инвестициялық қызметтен операциялық қызметке 7,927,940 мың теңге мөлшеріндегі қозғалысты қайта сыныптады.

5 Жаңа есептік ережелер

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бірқатар жаңа стандарттар, стандарттарға түзетулер мен түсініктемелер әлі күшіне енген жоқ және осы шоғырландырылған қаржылық есептілікті дайындау кезінде пайдаланылмады. Көрсетілген жаңалықтардың ішінде мынадай стандарттар, түзетулер мен түсініктемелер елеулетті түрде Холдингінің қызметіне ықпал етуі мүмкін. Холдинг көрсетілген стандарттарды, түзетулер мен түсініктемелерді олар қолданысқа енгізілген кезден бастап қолдана бастауды жоспарлап отыр.

(а) «Қаржы құралдары» атты 9-ҚЕХС (IFRS)

2014 жылғы шілдеде жарияланған «Қаржы құралдары» атты 9-ҚЕХС (IFRS) «Қаржы құралдары: тану және бағалау» атты 39-ҚЕХС-ті (IAS) алмастырды және қаржы құралдарын сыныптау мен бағалауға, қаржы активтерінің құнсыздануына және хеджирлеуді есепке алуға қатысты талаптарды қамтиды.

Сыныптау мен бағалау. 9-ҚЕХС (IFRS) қаржы активтерінің мынадай: амортизацияланған құн бойынша бағаланатын, өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын (FVOCI) және пайда немесе залал арқылы әділ құн бойынша бағаланатын (FVTPL) үш негізгі бағалау санатын қамтиды. 9-ҚЕХС-ке (IFRS) сәйкес қаржы активтерін сыныптау, негізінен, соның шеңберінде қаржы активін басқару жүргізілетін бизнес-модельге және ақша қаражатының ағындары шартында көзделген сипаттамаларға сүйене отырып айқындалады. Стандарт 39-ҚЕХС-тегі (IAS) қаржы активтерінің санаттарын: өтеуге дейін ұсталып қалатын қаржы активтерін, кредиттер мен дебиторлық берешекті және сату үшін қолда бар қаржы активтерін қысқартады. 9-ҚЕХС-ке (IFRS) сәйкес стандартты қолдану саласындағы қаржы активін білдіретін негізгі шартқа кіріктірілген туынды құралдар негізгі шарттан ажыратылмайды. Оның орнына, бүкіл қоспалы шарт толығымен сыныптау нысанасы тұрғысынан бағаланады. Үлестік құралдар әділ құны бойынша бағаланады.

9-ҚЕХС-те (IFRS), негізінен, қаржы міндеттемелерін сыныптауға қатысты 39-ҚЕХС-тегі (IAS) талаптар сақталып қалған.

Құнсыздану. 9-ҚЕХС (IFRS) 39-ҚЕХС-те (IAS) пайдаланылатын «келтірілген залалдар» моделін «күтілетін кредиттік залалдар» моделіне алмастырады. Құнсызданудың жаңа моделі амортизацияланатын құн және FVOCI бойынша бағаланатын қаржы активтеріне, жалға алу бойынша дебиторлық берешекке, кредит беру жөніндегі кейбір міндеттемелерге және қаржы кепілдіктерінің шарттарына қолданылады. Құнсызданудың жаңа моделі жалпы жағдайда барлық қаржы активтері – тіпті жаңадан жасалған немесе сатып алынғандары бойынша пайданың немесе залалдың құрамындағы күтілетін кредиттік залалдарды тануды талап етеді. 9-ҚЕХС-ке (IFRS) сәйкес құнсыздану көлемі есепті кезеңнен кейінгі 12 ай шегінде мүмкін болатын, қаржы құралы бойынша дефолттың оқиғалары салдарынан күтілетін кредиттік залалдар («12 айлық ККЗ») немесе өзінің бүкіл күтілетін қолданылу мерзімі бойында қаржы құралы бойынша дефолттың барлық ықтимал оқиғалары нәтижесіндегі күтілетін кредиттік залалдар («бүкіл мерзім ішіндегі ККЗ») мөлшерінде бағаланады. Қаржы активі бойынша танылған күтілетін кредиттік залалдардың бастапқы көлемі 12 айлық ККЗ-нің көлеміне тең болады (кейбір сауда дебиторлық берешегін, жалға алу бойынша дебиторлық берешекті, шарт бойынша активтерді немесе сатып алынған немесе жасалған кредиттік-құнсызданған қаржы активтерін (POCI активтерін) қоспағанда). Бастапқы тану кезінен бастап қаржы құралы бойынша кредиттік тәуекел айтарлықтай артқан жағдайда залалдар үшін бағалау резерві бүкіл мерзім ішіндегі ККЗ мөлшерінде танылады.

5 Жаңа есептік ережелер (жалғасы)

(а) «Қаржы құралдары» атты 9-ҚЕХС (IFRS) (жалғасы)

Құнсыздану (жалғасы). Олар бойынша 12 айлық ККЗ танылатын қаржы активтері 1-кезеңге жатады; олар бойынша бастапқы тану кезінен бастап кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуы байқалатын, бірақ олар бойынша дефолт оқиғасы орын алмаған қаржы активтері 2-кезеңге жатады; және олар бойынша дефолт оқиғасы орын алған немесе олар белгілі бір дәрежеде кредиттік-құнсызданған болып табылатын қаржы активтері 3-кезеңге жатады.

Күтілетін кредиттік залалдарды бағалау ықтималдық дәрежесі бойынша объективті әрі салмақталған болуға тиіс, ақшаның уақытша құнын көрсетуге және өткен оқиғаларға, ағымдағы жағдайлар мен болашақ экономикалық жағдайлардың болжамдарына қатысты шамадан тыс шығындарсыз немесе күш-жігерсіз алуға болатын негізделген және расталатын ақпаратты қамтуға тиіс. 9-ҚЕХС-ке (IFRS) сәйкес кредиттік залалдарды тану 39-ҚЕХС-ке (IAS) сәйкес қарағанда ертерек жүргізіледі және пайдадағы немесе залалдағы құбылмалылықтың артуына алып келеді. Сондай-ақ бұл залалдар үшін бағалау резервінің ұлғаюына алып келеді, себебі, барлық қаржы активтері бойынша құнсыздану үшін күтілетін залалдар кемінде 12 айлық ККЗ мөлшерінде бағаланатын болады және олар бойынша бүкіл мерзім ішіндегі ККЗ бағаланатын қаржы активтерінің жиынтығы жоғары ықтималдық дәрежесімен, 39-ҚЕХС-ке (IAS) сәйкес құнсызданудың анықталған объективті белгілері бар қаржы активтерінің жиынтығынан көп болады.

Күтілетін кредиттік залалдарды есептеу жоғары ықтималдық дәрежесімен PDxLGDxEAD көзқарасы негізінде (тым болмағанда кейбір қоржындарға қатысты) кредиттік тәуекелге ұшырайтын позицияның, 9-ҚЕХС-ке (IFRS) сәйкес позиция соған жататын кезеңнің, жеке немесе топтық негіздегі бағалаудың және т.б. түріне қарай жүзеге асырылатын болады.

Хеджирлеуді есепке алу. Хеджирлеуді есепке алудың жалпы тәртібінің талаптары хеджирлеуді есепке алуды оңайлатуға, хеджирлеуді есепке алуды тәуекелдерді басқару стратегияларына көбірек жақындатуға бағытталған. Стандартта жекелеген жоба шеңберінде қаралатын макрохеджирлеуді есепке алуға қатысты тікелей нұсқаулықтар қамтылмаған. 9-ҚЕХС (IFRS) Холдингтің 39-ҚЕХС-ке (IAS) сәйкес хеджирлеуді есепке алуды жалғастыру мүмкіндігіне қатысты есептік саясатты таңдауды көздейді.

9-ҚЕХС-ке (IFRS) көшу. Сыныптау және бағалау және құнсыздану бойынша талаптар жалпы жағдайда ретроспективті түрде (кейбір босатулармен)бөлінбеген пайданың кіріспе сальдосын және бастапқы қолдану күніндегі резервтерді түзету арқылы қолданылады. Стандарт өткен кезеңдердегі салыстырмалы деректерді қайта есептеу туралы талаптарды қамтымайды.

9-ҚЕХС (IFRS) 2018 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдер үшін күшіне енеді. Стандартты мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Холдинг стандартты мерзімінен бұрын қолдануды жоспарламайды.

Холдинг 2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдың ішінде гәп-талдау, талдау жүргізді және 9-ҚЕХС-ті (IFRS) қолдануға көшудің жол картасын дайындады. Осы жобаның шеңберінде Есепке алу, Тәуекел-менеджмент және Ақпараттық технологиялар бағыттары бойынша үш жұмыс тобы құрылған болатын. Жол картасының базасында 9-ҚЕХС-ке (IFRS) көшу жөніндегі егжей-тегжейлі іс-шаралар жоспарлары жасалды, оларды іске асыру 2017 жылғы сәуірден басталады.

(б) «Жалға алу» атты 16-ҚЕХС (IFRS)

«Жалға алу» атты 16-ҚЕХС (IFRS), «Жалға алу» атты 17-ҚЕХС-ті (IAS), «Келісімде жалға алу шарты белгілерінің бар-жоғын айқындау» атты 4-ХҚЕТК-ні (IFRIC), ТТК-нің (SIC) «Операциялық жалға алу – ынталандырмалар» атты 15-түсіндірмесін және ТТК-нің (SIC) «Жалға алудың заңды нысаны бар мәмілелердің мәнін талдау» атты 27-түсіндірмесін қоса алғанда, жалға алуды есепке алуға қатысты қолданыстағы нұсқаулықты алмастырады. Жаңа стандарт қазіргі уақытта жалға алушыны есепке алуда қолданылатын есепке алудың қосарлы моделінің күшін жояды. Бұл модель жалға алуды теңгерімде көрсетілетін қаржылық жалға алуға және теңгерімнен тыс есепке алынатын операциялық жалға алуға сыныптауды талап етеді. Оның орнына жалға алуды теңгерімде көрсетуді көздейтін және қазіргі уақытта қолданылатын қаржылық жалға алуды есепке алуға ұқсас бірыңғай есепке алу моделі енгізіледі. Жалға берушілер үшін қазіргі уақытта қолданылатын есепке алу қағидалары, тұтастай алғанда, сақталады – жалға берушілер жалға алуды қаржылық пен операциялыққа сыныптауды жалғастыратын болады. 16-ҚЕХС (IFRS) 2019 жылғы 1 қаңтардан немесе осы күннен кейін басталатын жылдық есепті кезеңдерге қатысты күшіне енеді. «Сатып алушылармен шарттар бойынша түсімдер» атты 15-ҚЕХС (IFRS) те қолданылады деген шартпен стандартты мерзімінен бұрын қолдануға рұқсат етіледі. Холдинг осы стандартты мерзімінен бұрын қолдануды көздемейді. Холдинг 16-ҚЕХС-тің (IFRS) шоғырландырылған қаржылық есептілікке ықтимал әсерін бағалау процесінде.

(в) Басқа да өзгерістер

Төмендегі жаңа стандарттар немесе стандарттарға түзетулер, күтіліп отырғандай, Холдингтің шоғырландырылған қаржылық есептілігіне елеулі ықпал етпейді.

- «Сатып алушылармен шарттар бойынша түсім» атты 15-ҚЕХС (IFRS)
- «Ақпаратты ашып көрсетуге қойылатын талаптарды қайта қарау жөніндегі жоба» (Ақша қаражатының қозғалысы туралы 7-ҚЕХС-ке (IAS) түзетулер)
- Болашаққа ауыстырылған пайдаланылмаған салық залалдарына қатысты кейінге қалдырылған салық активтерін тану (Пайда салықтары атты 12-ҚЕХС-ке (IAS) түзетулер)
- Акциялар негізіндегі төлемдермен операцияларды сыныптау және бағалау (Акциялар негізіндегі төлемдер атты 2-ҚЕХС-ке (IFRS) түзетулер).

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

6 Ақша қаражаттары мен оның баламалары

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Ағымдағы шоттар	162,314,682	123,547,809
Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар мен «овернайт» депозиттері	122,000,528	52,794,786
ҚРҰБ шоттары бойынша қалдықтар	85,140,618	164,639,306
ҚРҰБ-ның өтеу мерзімі үш айдан кем ноталары	40,069,124	-
Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан кем сатып алу және кері сату («кері репо») шарттары	39,546,142	30,385,675
Қолма-қол қаражат	2,816,451	1,383,058
Бастапқы өтеу мерзімі үш айдан кем басқа банктердегі депозиттер	-	2,004,728
ҚРҰБ шоттарындағы міндетті резервтер	2,150,291	1,469,456

Жиыны құнсыздану үшін резервтен шегерілгенге дейін ақша қаражаты мен оның баламалары	454,037,836	376,224,818
Құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып	(2,525,737)	-
Ақша қаражаттары мен оның баламаларының жиыны	451,512,099	376,224,818

Төмендегі кестеде Standard and Poor's рейтингі немесе Moody's немесе Fitch агенттіктерінің рейтингтері негізінде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаты мен оның баламаларына кредиттік сапасы бойынша жүргізілген талдау ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Міндетті резервтерді қоса алғанда, ҚРҰБ шоттары бойынша қалдықтар	Ағымдағы шоттар	Кері репо шарттары	ҚРҰБ ноталары	Басқа банктердегі корреспон- денттік шоттар мен «овернайт» депозиттері	Жиыны
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>						
- ҚРҰБ	87,290,909	-	-	40,069,124	-	127,360,033
- «АА-»-тен«АА+»-ке дейінгі рейтингпен	-	-	-	-	13,651,308	13,651,308
- «А-»-тен«А+»-ке дейінгі рейтингпен	-	19,212	-	-	45,838,915	45,858,127
- «ВВВ-»-тен«ВВВ+»-ке дейінгі рейтингпен	-	-	-	-	2,699	2,699
- «ВВ-»-тен«ВВ+»-ке дейінгі рейтингпен	-	40,239,599	-	-	61,533,865	101,773,464
- «В-»-тен«В+»-ке дейінгі рейтингпен	-	111,887,651	-	-	968,356	112,856,007
- «ССС-»-тен«ССС+»-ке дейінгі рейтингпен	-	409,284	-	-	-	409,284
- «D» рейтингімен	-	2,525,737	-	-	-	2,525,737
- рейтингі жоқ	-	7,233,199	39,546,142	-	5,385	46,784,726
Құнсыздану үшін резерв шегерілгенге дейін қолма-қол ақша қаражатын алып тастағанда, ақша қаражаты мен оның баламаларының жиыны	87,290,909	162,314,682	39,546,142	40,069,124	122,000,528	451,221,385
Құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып	-	(2,525,737)	-	-	-	(2,525,737)
Қолма-қол ақша қаражаты шегеріле отырып, ақша қаражаты мен оның баламаларының жиыны	87,290,909	159,788,945	39,546,142	40,069,124	122,000,528	448,695,648

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

6 Ақша қаражаттары мен оның баламалары (жалғасы)

Төмендегі кестеде Standard and Poor's рейтингі немесе Moody's немесе Fitch агенттіктерінің рейтингтері негізінде 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ақша қаражаты мен оның баламаларына кредиттік сапасы бойынша жүргізілген талдау ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Міндетті резервтерді қоса алғанда, ҚРҰБ шоттары бойынша қалдықтар	Ағымдағы шоттар	Кері репо шарттары	ҚРҰБ ноталары	Басқа банктердегі корреспонденттік шоттар мен «овернайт» депозиттері	Жиыны
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>						
- ҚРҰБ	166,108,762	-	-	-	-	166,108,762
- «АА-»-тен«АА+»-ке дейінгі рейтингпен	-	-	-	-	39,199,082	39,199,082
- «А-»-тен«А+»-ке дейінгі рейтингпен	-	508,125	-	-	2,519,656	3,027,781
- «ВВВ-»-тен«ВВВ+»-ке дейінгі рейтингпен	-	1,511	-	-	3,473,934	3,475,445
- «ВВ-»-тен«ВВ+»-ке дейінгі рейтингпен	-	23,619,679	-	1,201,850	336,962	25,158,491
- «В-»-тен«В+»-ке дейінгі рейтингпен	-	93,827,758	-	-	7,203,950	101,031,708
- «ССС-»-тен«ССС+»-ке дейінгі рейтингпен	-	5,270,054	-	-	-	5,270,054
- рейтингі жоқ	-	320,682	30,385,675	802,878	61,202	31,570,437
Қолма-қол ақша қаражаты шегеріле отырып, ақша қаражаты мен оның баламаларының жиыны						
	166,108,762	123,547,809	30,385,675	2,004,728	52,794,786	374,841,760

2016 жылғы 27 желтоқсанда ҚРҰБ Қазақстан Республикасының Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу және қадағалау агенттігі берген «Қазинвестбанк» АҚ-ның банктік және өзге де операцияларды жүргізу мен бағалы қағаздар нарығындағы қызметке арналған лицензиясын төлем және аударым операциялары бойынша шарттық міндеттемелерін тиісінше орындамағаны үшін кері қайтарып алды. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдинг «ҚИБ» АҚ-дағы 2,525,737 мың теңге жалпы сомасындағы ағымдағы шот «ҚИБ» АҚ-ның ағымдағы қаржылық жағдайын өзінің түсінігі негізінде толық құнсызданды деп есептейді және Холдинг активтерден болатын ықтимал болашақ ақша қаражатының ағындарын күтпейді.

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдингтің ақша қаражаты мен оның баламаларының жалпы сомасы капиталының 10%-ынан асып түсетін бір контрагент банкі болды (2015 жылғы 31 желтоқсан: бір контрагент банк). 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы қалдықтардың жиынтық сомасы 127,360,033 мың теңгені (2015 жылғы 31 желтоқсан: 166,108,762 мың теңге) немесе ақша қаражаты мен оның баламаларының 28.21%-ын (2015 жылғы 31 желтоқсан: 44.15 %) құраған.

Ақша қаражаты мен оның баламаларының пайыздық мөлшерлемелеріне жүргізілген талдау 35-ескертпеде ұсынылған. Байланысты тараптармен операциялар бойынша ақпарат 41-ескертпеде ұсынылған.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

7 Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Туынды қаржы құралдары	92,218,731	98,301,535
Сауда бағалы қағаздары - Корпоративтік облигациялар	2,472,332	2,211,281
Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын өзге де қаржы құралдары		
<i>Борыштық құралдар</i>		
- Корпоративтік облигациялар	3,717,475	3,167,823
- Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің бағалы қағаздары	2,352,106	3,154,319
<i>Үлестік құралдар</i>		
- Қорларға инвестициялар	64,334,927	60,358,607
Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарының жиыны	165,095,571	167,193,565

Туынды қаржы құралдары. Туынды қаржы құралдары әділ құны бойынша бағаланған, өтеу мерзімі 2017 – 2020 жылдардағы (2015 жылғы 31 желтоқсан: 2017 – 2020 жылдар) валюталық және валюталық-пайыздық своптарды білдіреді.

Үлестік құралдар. Үлестік құралдар инвестициялық қорлардың белгіленбейтін акцияларымен ұсынылған. Акциялардың әділ құнын бағалау туралы әлдеқайда егжей-тегжейлі ақпарат 39-ескертпеде ұсынылған. Төмендегі кестеде Standard and Poor's рейтингі немесе Moody's немесе Fitch агенттіктерінің рейтингтері негізінде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға кредиттік сапасы бойынша жүргізілген талдау ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Корпоратив- тік облига- циялар	ҚР Қаржы министрлігінің бағалы қағаздары	Жиыны
<i>Мерзімі өтпеген</i>			
- «BBB-»-тен«BBB+»-ке дейінгі рейтингпен	2,468,232	2,352,106	4,820,338
- «BB-»-тен«BB+»-ке дейінгі рейтингпен	2,472,332	-	2,472,332
- «B-»-тен«B+»-ке дейінгі рейтингпен	1,249,243	-	1,249,243

Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын борыштық қаржы құралдарының жиыны

6,189,807 2,352,106 8,541,913

Төмендегі кестеде Standard and Poor's рейтингі немесе Moody's немесе Fitch агенттіктерінің рейтингтері негізінде 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға кредиттік сапасы бойынша жүргізілген талдау ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Корпоратив- тік облига- циялар	ҚР Қаржы министрлігінің бағалы қағаздары	Жиыны
<i>Мерзімі өтпеген</i>			
- «BBB-»-тен«BBB+»-ке дейінгі рейтингпен	4,261,121	3,154,319	7,415,440
- «B-»-тен«B+»-ке дейінгі рейтингпен	1,117,983	-	1,117,983

Жиыны өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын борыштық қаржы құралдары

5,379,104 3,154,319 8,533,423

Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын борыштық қаржы құралдарына жүргізілген талдау 35-ескертпеде ұсынылған. Байланысты тараптар шығарған, өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша ақпарат 41-ескертпеде ұсынылған.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

8 Банктердегі қаражат

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Банктерге және қаржы мекемелеріне берілген кредиттер	436,521,481	332,166,292
Депозиттер	340,864,439	214,118,667
Банктердегі қаражат	777,385,920	546,284,959
Құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып	(34,338,319)	(1,293,013)
Банктердегі қаражат жиыны	743,047,601	544,991,946

2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдың ішінде Холдинг өңдеу және өнеркәсіптің басқа да салаларында жеке кәсіпкерлік субъектілерін одан әрі қаржыландыру үшін банктерге 148,400,000 мың теңге сомасына (2015: 212,500,000 мың теңге) кредиттер берді. Осы кредиттер, негізінен, бір жылға дейінгі мерзімге берілді, өтеу мерзімі 2017 басталады.

Бастапқы кезде банктер қаржы мекемелеріне берген кредиттер әділ құны бойынша танылған болатын, ол болашақ келісімшарттық ақша ағындарын дисконттау үшін тиісті нарықтық сыйақы мөлшерлемесін қолдану арқылы айқындалды. 2016 жылы банктерге берілген кредиттерді бастапқы тану кезінде дисконттан болған залал 7,773,749 мың теңгені құрады және пайда мен залал туралы шоғырландырылған есептегі өзге операциялық кірістер/(шығыстар) құрамында «Нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша қаржы құралдары бастапқы тану кезінде туындайтын шығыстар шегеріле отырып кірістер» бабында танылды. Осы кредиттер 2015 жылы теңгеге деноминацияланған, ҚРҰБ Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражатынан толық сатып алған облигацияларды шығару арқылы жылына 0.10% мөлшерлемесімен және 2035 жылы өтеу мерзімімен қаржыландырылғандықтан (23-ескертпе), бұл залал 7,858,351 мың теңге мөлшеріндегі мемлекеттік субсидия нысанындағы кіріспен өтелген болатын (25-ескертпе). 2015 жылы банктерге берілген кредиттерді бастапқы тану кезінде дисконттан болған залал 80,763,286 мың теңгені құрады және пайда мен залал туралы шоғырландырылған есептегі өзге операциялық кірістер/(шығыстар) құрамында «нарықтық мөлшерлемелерден төмен мөлшерлемелер бойынша қаржы құралдары бастапқы тану кезінде туындайтын шығыстар шегеріле отырып кірістер» бабында танылды. Осы кредиттер 2015 жылы теңгеге деноминацияланған, ҚРҰБ Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражатынан толық сатып алған облигацияларды шығару арқылы жылына 0.10% мөлшерлемесімен және 2035 жылы өтеу мерзімімен қаржыландырылғандықтан (20-ескертпе), бұл залал 86,170,517 мың теңге мөлшеріндегі мемлекеттік субсидия нысанындағы кіріспен өтелген болатын (25-ескертпе).

2016 жылдың ішінде кредиттер мынадай шарттармен берілді:

- Қазақстан Республикасының Ұлттық қоры мен «Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры» АҚ-ның («БЖЗҚ») қаражаты есебінен кәсіпкерлік субъектілерінің айналым қаражатын толықтыру мақсаттарына жылына 8.75% мөлшерлемесі бойынша жалпы номиналды құны 137,400,000 мың теңге болатын кредиттер (теңгерімдік құны 137,400,000 мың теңге). Түпкілікті қарыз алушылар үшін сыйақы мөлшерлемесі жылына 12.75%-бен шектелді;
- жалпы номиналды құны 11,000,000 мың теңге болатын кредиттер (теңгерімдік құны 2,301,712 мың теңге) жеке тұлғалардың жергілікті өндірушілердің автомобильдерін сатып алуын одан әрі қаржыландыру үшін коммерциялық банктерге қарыздар түрінде берілді. Коммерциялық банктерге берілетін қарыздар бойынша сыйақы жылына 1.00% мөлшерлемесі бойынша есептеледі, ал түпкілікті қарыз алушылар үшін сыйақы мөлшерлемесі жылына 4.00%-бен шектелді.

2015 жылдың ішінде кредиттер мынадай шарттармен берілді:

- өңдеу өнеркәсібіндегі шағын және орта бизнесті одан әрі қаржыландыру үшін жылына 2.00% мөлшерлемесі бойынша жалпы номиналды құны 60,000,000 мың теңге болатын кредиттер (теңгерімдік құны 17,772,613 мың теңге). Түпкілікті қарыз алушылар үшін сыйақы мөлшерлемесі жылына 6.00%-бен шектелді;
- өнеркәсіптің өңдеу салаларындағы ірі кәсіпорындарды одан әрі қаржыландыру үшін жылына 2.00% мөлшерлемесі бойынша жалпы номиналды құны 50,000,000 мың теңге болатын кредиттер (теңгерімдік құны 20,574,512 мың теңге). Түпкілікті қарыз алушылар үшін сыйақы мөлшерлемесі жылына 6.00%-бен шектелді;
- жеке тұлғалардың жергілікті өндірушілердің автомобильдерін сатып алуын одан әрі қаржыландыру үшін жылына 1.00% мөлшерлемесі бойынша жалпы номиналды құны 15,000,000 мың теңге болатын кредиттер (теңгерімдік құны 4,572,801 мың теңге). Түпкілікті қарыз алушылар үшін сыйақы мөлшерлемесі жылына 4.00%-бен шектелді.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

8 Банктердегі қаражат (жалғасы)

Төмендегі кестеде Standard and Poor's рейтингі немесе Moody's немесе Fitch агенттіктерінің рейтингтері негізінде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа банктердегі қаражатқа кредиттік сапасы бойынша жүргізілген талдау ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Банктерге және қаржы мекемелеріне берілген кредиттер	Депозиттер	Жиыны
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>			
- «BB-»-тен«BB+»-ке дейінгі рейтингпен	66,072,656	26,905,049	92,977,705
- «B-»-тен«B+»-ке дейінгі рейтингпен	325,875,078	277,446,254	603,321,332
-«ССС-»-тен«ССС+»-ке дейінгі рейтингпен	2,367,690	35,641	2,403,331
- рейтингі жоқ	4,708,120	-	4,708,120
Жиыны мерзімі өтпеген және құнсызданбаған	399,023,544	304,386,944	703,410,488
<i>Жеке құнсызданған (жалпы сомасы)</i>			
- төлемді 30 күннен аз мерзімге кешіктіре отырып	36,191,412	36,477,495	72,668,907
- төлемді 181 – 360 күн мерзімге кешіктіре отырып	557,775	-	557,775
- төлемді 360 күннен астам мерзімге кешіктіре отырып	748,750	-	748,750
Жиыны жеке құнсызданған (жалпы сомасы)	37,497,937	36,477,495	73,975,432
Құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып	(18,298,813)	(16,039,506)	(34,338,319)
Басқа банктердегі қаражат жиыны	418,222,668	324,824,933	743,047,601

Төмендегі кестеде Standard and Poor's рейтингі немесе Moody's немесе Fitch агенттіктерінің рейтингтері негізінде 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша басқа банктердегі қаражатқа кредиттік сапасы бойынша жүргізілген талдау ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Банктерге және қаржы мекемелеріне берілген кредиттер	Депозиттер	Жиыны
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>			
- «BB-»-тен«BB+»-ке дейінгі рейтингпен	58,058,379	31,108,924	89,167,303
- «B-»-тен«B+»-ке дейінгі рейтингпен	222,374,585	177,887,902	400,262,487
-«ССС-»-тен«ССС+»-ке дейінгі рейтингпен	44,767,485	5,121,841	49,889,326
- рейтингі жоқ	5,329,104	-	5,329,104
Жиыны мерзімі өтпеген және құнсызданбаған	330,529,553	214,118,667	544,648,220
<i>Жеке құнсызданған (жалпы сомасы)</i>			
- төлемді 30 күннен аз мерзімге кешіктіре отырып	1,463,837	-	1,463,837
- төлемді 360 күннен астам мерзімге кешіктіре отырып	172,902	-	172,902
Жиыны жеке құнсызданған (жалпы сомасы)	1,636,739	-	1,636,739
Құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып	(1,293,013)	-	(1,293,013)
Басқа банктердегі қаражат жиыны	330,873,279	214,118,667	544,991,946

2016 жылғы 27 желтоқсанда ҚРҰБ Қазақстан Республикасының Қаржы нарығы мен қаржы ұйымдарын реттеу және қадағалау агенттігі берген «Қазинвестбанк» АҚ-ның банктік және өзге де операцияларды жүргізу мен бағалы қағаздар нарығындағы қызметке арналған лицензиясын төлем және аударым операциялары бойынша шарттық міндеттемелерін тиісінше орындамағаны үшін кері қайтарып алды. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдинг «ҚИБ» АҚ-ға жалпы сомасы 21,069,383 мың теңгеге берілген қарыздарды «ҚИБ» АҚ-ның ағымдағы қаржылық жағдайын өзінің түсінігі негізінде толық құнсызданды деп есептейді және ықтимал болашақ ақша ағындарын күтпейді.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

8 Банктердегі қаражат (жалғасы)

2016 жылғы 30 желтоқсанда Standard & Poor's агенттігі «Delta Bank» АҚ-ның 9,800,000 мың теңге сомасына облигациялардың негізгі сомасын өтеу жөніндегі міндеттемелерді орындамауына балыснты «Delta Bank» АҚ-ның кредиттік рейтингін – «В/В» деңгейінен «ССС+/С» деңгейіне дейін, кейін, 2017 жылғы 16 ақпанда «D/D» деңгейіне дейін төмендетті. 2017 жылғы 23 ақпанда «Delta Bank» АҚ уақытылы өтелмеген облигацияларды өтеді және 2017 жылғы 27 ақпанда 45,600,000 мың теңге сомасына қарыздар алатыны туралы мәлімдеді, бұдан кейін «Delta Bank» АҚ өтеу мерзімі 2023 жылғы, облигацияларды шығарудың екінші бағдарламасы бойынша 18,400,000 мың теңге сомасына облигацияларды қосымша өтеді. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдинг «Delta Bank» АҚ-ға берілген ұзақ мерзімді депозиттер мен кредиттерге «Delta Bank» АҚ-ның ағымдағы қаржылық жағдайын өзінің түсінігі және активтерден болатын ықтимал болашақ ақша қаражатының күтілетін түсімдері негізінде ішінара құнсызданған ретінде қарайды.

Холдинг кредиттің немесе депозиттің құнсыздануы туралы мәселені қараған кезде назарға алатын негізгі фактор оның мерзімі өткен мәртебесі болып табылады. Осының негізінде жоғарыда жеке тәртіппен құнсызданған ретінде айқындалған кредиттер мен депозиттер берешегінің мерзімдері бойынша талдау ұсынылған.

Төменде банктерге және қаржы мекемелеріне берілген депозиттер мен кредиттердің құнсыздануы үшін резервтің өзгерістеріне жүргізілген талдау ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016	2015
1 қаңтардағы құнсыздану үшін резерв	1,293,013	1,523,123
Жылдың ішінде құнсыздану үшін резерті есептеу/ (резервті қалпына келтіру) (32-ескертпе)	33,045,306	(230,110)
31 желтоқсандағы құнсыздану үшін резерв	34,338,319	1,293,013

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдингтің қалдықтардың жалпы сомасы капиталының 10%-ынан асып түсетін бір банкте (2015 жылғы 31 желтоқсан: бір банкте) шоттары мен депозиттері болды. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша осы қалдықтардың жиынтық сомасы 154,706,699 мың теңгені (2015 жылғы 31 желтоқсан: 182,711,357 мыңтеңге) немесе банктердегі қаражаттың жалпы сомасының 20.82%-ын (2015 жылғы 31 желтоқсан: 33.53%) құраған.

Банктердегі қаражаттың қамтамасыз етуі жоқ.

Басқа банктердегі қаражаттың әр санатының әділ құнын бағалауға қатысты 39-ескертпені қараңыз. Банктердегі қаражаттың пайыздық мөлшерлемелеріне жүргізілген талдау 35-ескертпеде ұсынылған. Байланысты тараптармен операциялар бойынша ақпарат 41-ескертпеде ұсынылған.

9 Клиенттерге берілген кредиттер

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Корпоративтік кредиттер	1,531,608,616	1,541,894,462
Тікелей берілген ипотекалық кредиттер	337,428,244	288,433,135
Коммерциялық банктерден сатып алынған ипотекалық кредиттер	50,685,959	74,911,004
Шағын және орта бизнестің («ШОБ») кредиттері	2,427,354	2,670,077
Клиенттерге берілген кредиттер	1,922,150,173	1,907,908,678
Кредиттік қоржынның құнсыздануы үшін резерв шегеріле отырып	(146,761,788)	(174,737,812)
Клиенттерге берілген кредиттер жиыны	1,775,388,385	1,733,170,866

2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдың ішінде Холдинг коммерциялық банктерден ипотекалық кредиттерді сатып алған жоқ (2015 жылы: екі коммерциялық банктен сатып алды). 2015 жылы сатып алынған кредиттер 4,689,717 мың теңге жалпы сомасына әділ құны бойынша танылды.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

9 Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)

Төменде 2016 жылдың ішінде кредиттік қоржынның құнсыздануы үшін резервтің өзгеруіне жүргізілген талдау ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Корпоративтік кредиттер	Тікелей берілген ипотекалық кредиттер	Коммерциялық банктерден сатып алынған ипотекалық кредиттер	ШОБ кредиттері	Жиыны
2016 жылғы 1 қаңтардағы кредиттік қоржынның құнсыздануы үшін резерв	167,096,276	1,708,014	3,346,228	2,587,294	174,737,812
Жылдың ішінде құнсыздану үшін резервті таза есептеу	14,460,299	(432,725)	38,273	(172,252)	13,893,595
Үмітсіз ретінде жылдың ішінде есептен шығарылған кредиттер	-	-	-	(46,790)	(46,790)
Бұрын есептен шығарылған сомаларды қалпына келтіру	-	25,388	-	-	25,388
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтердің құрамына ауыстыру	(40,610,531)	-	-	-	(40,610,531)
Бағамдық айырма	(806,456)	-	-	-	(806,456)
Басқа да өзгерістер	(429,131)	-	(2,099)	-	(431,230)

2016 жылғы 31 желтоқсандағы кредиттік қоржынның құнсыздануы үшін резерв

139,710,457 1,300,677 3,382,402 2,368,252 146,761,788

Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтердің құрамына ауыстыру. 2016 жылдың ішінде Холдинг «Textiles.kz» АҚ-ға берілген қарыз бойынша кепілзаттық қамтамасыз ету ретінде ұсынылған мүлікті ұзақ мерзімді активтердің құрамына ауыстырды.

Төменде 2015 жылдың ішінде кредиттік қоржынның құнсыздануы үшін резервтің өзгеруіне жүргізілген талдау ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Корпоративтік кредиттер	Тікелей берілген ипотекалық кредиттер	Коммерциялық банктерден сатып алынған ипотекалық кредиттер	ШОБ кредиттері	Жиыны
2015 жылғы 1 қаңтардағы кредиттік қоржынның құнсыздануы үшін резерв	145,759,561	1,152,778	3,467,817	2,828,934	153,209,090
Жылдың ішінде құнсыздану үшін резервті таза есептеу	24,766,992	582,684	(121,589)	(241,640)	24,986,447
Үмітсіз ретінде жылдың ішінде есептен шығарылған кредиттер	(20,056,718)	(29,592)	-	-	(20,086,310)
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтердің құрамына ауыстыру	(12,847,837)	-	-	-	(12,847,837)
Бағамдық айырма	30,218,940	-	-	-	30,218,940
Басқа да өзгерістер	(744,662)	2,144	-	-	(742,518)

2015 жылғы 31 желтоқсандағы кредиттік қоржынның құнсыздануы үшін резерв

167,096,276 1,708,014 3,346,228 2,587,294 174,737,812

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

9 Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)

Төменде кредиттік қоржынның экономиканың салалары бойынша шоғырлануы ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016 жылғы 31 желтоқсан		2015 жылғы 31 желтоқсан	
	Сума	%	Сума	%
Тау-кен өндіру, металлургия өнеркәсібі және минералдық ресурстар	548,772,452	28.55	449,605,139	23.57
Мұнай-газ өнеркәсібі	539,889,051	28.09	616,030,702	32.29
Ипотекалық кредиттер	388,568,249	20.22	363,344,139	19.04
Телекоммуникация	86,297,205	4.49	88,914,333	4.66
Энергия және электр энергиясын тарату	84,748,132	4.41	84,382,960	4.42
Ауыл шаруашылығы	68,665,512	3.57	87,577,713	4.59
Химия өнеркәсібі	66,805,553	3.48	48,858,664	2.56
Құрылыс	24,984,319	1.30	26,071,677	1.37
Машина жасау	23,541,913	1.22	17,070,112	0.89
Тасымалдау және қойма шаруашылығы	20,353,502	1.06	23,312,086	1.22
Тамақ өнеркәсібі	18,497,367	0.96	8,623,898	0.45
Целлюлоза-қағаз өнеркәсібі	10,714,118	0.56	12,216,794	0.64
Тұру және тамақтану жөніндегі қызметтер	6,679,274	0.35	-	-
Тоқыма өндірісі	5,989,059	0.31	48,081,657	2.52
Басқалары	27,644,467	1.43	33,818,804	1.78
Клиенттерге берілген кредиттер жиыны (кредиттік қоржынның құнсыздануы үшін резерв шегерілгенге дейін)	1,922,150,173	100.00	1,907,908,678	100.00

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

9 Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)

Төменде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиттердің сапасына жүргізілген талдау келтіріледі:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Корпоративтік кредиттер	Тікелей берілген ипотекалық кредиттер	Коммерциялық банктен сатып алынған ипотекалық кредиттер	ШОБ кредиттері	Жиыны
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>					
- Бұрын құрылымдалмаған	1,098,025,602	321,927,568	33,476,508	29,433	1,453,459,111
- Құрылымдалған	238,725,146	535,420	425,777	-	239,686,343
Жиыны мерзімі өтпеген және құнсызданбаған	1,336,750,748	322,462,988	33,902,285	29,433	1,693,145,454
<i>Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған</i>					
- төлемді 30 күннен аз мерзімге кешіктіре отырып	-	4,156,902	231,765	-	4,388,667
- төлемді 30 – 90 күн мерзімге кешіктіре отырып	-	805,434	57,775	-	863,209
- төлемді 91 – 180 күн мерзімге кешіктіре отырып	-	1,757	7,461	-	9,218
Жиыны мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған	-	4,964,093	297,001	-	5,261,094
<i>Құнсызданған (жалпы сомасы)</i>					
- төлемді кешіктірмей	53,139,031	7,314,608	13,500,927	-	73,954,566
- төлемді 30 күннен аз мерзімге кешіктіре отырып	20,284,339	403,772	1,173,393	-	21,861,504
- төлемді 30 – 90 күн мерзімге кешіктіре отырып	-	296,956	218,275	-	515,231
- төлемді 91 – 180 күн мерзімге кешіктіре отырып	-	593,662	63,076	-	656,738
- төлемді 181 – 360 күн мерзімге кешіктіре отырып	-	266,774	119,662	-	386,436
- төлемді 360 күннен астам мерзімге кешіктіре отырып	121,434,498	1,125,391	1,411,340	2,397,921	126,369,150
Құнсызданған кредиттер жиыны (жалпы сомасы)	194,857,868	10,001,163	16,486,673	2,397,921	223,743,625
Құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып	(139,710,457)	(1,300,677)	(3,382,402)	(2,368,252)	(146,761,788)
Клиенттерге берілген кредиттер жиыны	1,391,898,159	336,127,567	47,303,557	59,102	1,775,388,385

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

9 Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)

Төменде 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиттердің сапасына жүргізілген талдау келтіріледі:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Корпоративтік кредиттер	Тікелей берілген ипотекалық кредиттер	Коммерциялық банктерден сатып алынған ипотекалық кредиттер	ШОБ кредиттері	Жиыны
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>					
- Бұрын құрылымдалмаған	1,255,548,815	280,163,747	63,890,546	48,388	1,599,651,496
- Құрылымдалған	43,590,089	1,470,888	670,412	-	45,731,389
Жиыны мерзімі өтпеген және құнсызданбаған	1,299,138,904	281,634,635	64,560,958	48,388	1,645,382,885
<i>Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған</i>					
- төлемді 30 күннен аз мерзімге кешіктіре отырып	14,522,737	2,859,442	2,216,331	-	19,598,510
- төлемді 30 – 90 күн мерзімге кешіктіре отырып	-	730,721	1,450,617	-	2,181,338
- төлемді 91 – 180 күн мерзімге кешіктіре отырып	-	-	1,187,607	-	1,187,607
- төлемді 181 – 360 күн мерзімге кешіктіре отырып	-	-	743,532	-	743,532
- төлемді 360 күннен астам мерзімге кешіктіре отырып	-	-	529,337	-	529,337
Жиыны мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған	14,522,737	3,590,163	6,127,424	-	24,240,324
<i>Құнсызданған (жалпы сомасы)</i>					
- төлемді кешіктірмей	37,419,800	-	-	-	37,419,800
- төлемді 30 күннен аз мерзімге кешіктіре отырып	21,044,883	97,072	261,211	-	21,403,166
- төлемді 30 – 90 күн мерзімге кешіктіре отырып	-	236,937	286,030	-	522,967
- төлемді 91 – 180 күн мерзімге кешіктіре отырып	-	688,750	242,820	-	931,570
- төлемді 181 – 360 күн мерзімге кешіктіре отырып	-	482,698	184,943	-	667,641
- төлемді 360 күннен астам мерзімге кешіктіре отырып	169,768,138	1,702,880	3,247,618	2,621,689	177,340,325
Құнсызданған кредиттер жиыны (жалпы сомасы)	228,232,821	3,208,337	4,222,622	2,621,689	238,285,469
Құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып	(167,096,276)	(1,708,014)	(3,346,228)	(2,587,294)	(174,737,812)
Клиенттерге берілген кредиттер жиыны	1,374,798,186	286,725,121	71,564,776	82,783	1,733,170,866

9 Клиенттерге берілген кредиттер(жалғасы)

Несиелік қоржынның кредиттік сапасы. Холдинг «Қаржы құралдары: тану және бағалау» атты 39 ҚЕХС-те (IAS) көзделген қоржын бойынша резерв құру әдіснамасын пайдаланды және келтірілген, бірақ есепті кезеңнің аяғында соларға қатысты олардың нақты кредитпен байланысы сәйкестендірілмеген құнсызданудан болатын залалдарды жабуға резервті құрды. Холдингінің саясаты осы кредит құнсыздануының нақты объективті белгілері анықталған кезге дейін әрбір кредитті «мерзімі өтпеген және құнсызданбаған» ретінде сыныптауды көздейді. Осы саясат пен қоржынның құнсыздауын есептеу әдіснамасын қолдану нәтижесінде құнсыздану үшін резервтер жеке құнсызданған кредиттердің жалпы қорытынды сомасынан асып түсуі мүмкін.

Холдинг кредиттің құнсыздануы туралы мәселені қараған кезде назарға алатын негізгі факторлар оның мерзімі өткен мәртебесі мен кепілзаттық қамтамасыз етуді, ол болған жағдайда, өткізу мүмкіндігі болып табылады. Осының негізінде жоғарыда жеке тәртіппен құнсызданған ретінде айқындалған кредиттердің берешек мерзімдері бойынша талдау ұсынылған.

Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған кредиттер, негізінен, қамтамасыз етілген кредиттерді қамтиды, олар бойынша қамтамасыз етудің әділ құны пайыздар мен негізгі соманың мерзімі өткен төлемдерін жабады. Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған ретінде көрсетілген сомалар жеке төлемдердің мерзімі өткен сомаларын ғана емес, осындай кредиттер бойынша бүкіл қалдықты білдіреді.

Корпоративтік кредиттердің құнсыздануы үшін резерв. Холдинг корпоративтік кредиттердің құнсыздануы үшін резервтің мөлшерін құнсызданудың жеке белгілері бар кредиттер бойынша ақша қаржатының болашақ ағындарын талдау негізінде және олар бойынша құнсызданудың жеке белгілері болмаған кредиттердің қоржындары бойынша келтірілген іс жүзіндегі залалдардың өткендегі тәжірибесі негізінде бағалайды.

Корпоративтік кредиттердің құнсыздануы үшін резервтің мөлшерін айқындау кезінде басшылық мынадай долбарлар жасаған болатын:

- келтірілген іс жүзіндегі залалдардың ағымдағы шарттарды ескере отырып түзетілген жылдық тарихи деңгейі 1.42%-ға тең (2015 жылғы 31 желтоқсан: 0.9%);
- сату жағдайында, кепілдегі меншіктің бастапқы бағаланған құнының төмендеуі 20% – 70%-ды құрайды;
- қамтамасыз етуді өткізуден болатын түсімдерді алу кезіндегі іркіліс 12 – 36 айды құрайды.

Бұрын келтірілген бағалаулардың өзгерістері кредиттердің құнсыздануы үшін резервке ықпал етуі мүмкін. Мысалы, ақша қаражатының болжамданатын ағындарының ағымдағы кезге қатысты келтірілген таза құнының мөлшері плюс/минус бір пайызға өзгерген кезде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша корпоративтік кредиттердің құнсыздануы үшін резервтің мөлшері 13,918,982 мың теңгеге (2015 жылғы 31 желтоқсан: 13,747,982 мың теңгеге) төмен/жоғары болар еді.

Ипотекалық кредиттердің құнсыздануы үшін резерв. Холдинг ипотекалық кредиттердің құнсыздануы үшін резервтің мөлшерін тәуекелдің көші-қоны негізінде қоржындық негізде кредиттердің құнсыздануын бағалауды пайдалана отырып бағалайды. Басшылық мұндай көзқарасты ипотекалық кредиттер үшін ең дәлме-дәл деп есептейді, себебі, залалдарды сәйкестендіру мерзімі қысқа болып табылады. Басшылық ипотекалық кредиттердің құнсыздануынан болатын залалдарды айқындау кезінде пайдаланатын елеулі долбарлар мыналарды қамтиды:

- 60 күннен астам мерзімі өткен, кері өтеп алу міндеттемесі бар ипотекалық кредиттерді Холдинг кез-келген уақытта олардың жалпы құны бойынша сата алады. Басшылық сатушыдан кері өтеп алуды талап ету құқығы бар контрагенттер жақсы беделі мен орнықты қаржылық жағдайы бар институттарды білдіреді деп есептейді;
- өзге ипотекалық кредиттер өткен жылдары Холдингте залалдар туындау тәжірибесіне негізделі отырып, құнсыздану тұрғысынан ұжымдық түрде бағалануға тиіс;
- залалдардың көші-қон деңгейі тұрақты болып табылады және соңғы 24 айда келтірілген іс жүзіндегі залалдар көші-қонының моделі негізінде айқындалуы мүмкін;
- қамтамасыз етуді өткізуден болатын түсім шамамен екі жылды құрауы мүмкін, олардың ішінде Холдинг пайыздық кіріс алмайды және кейбір жағдайларда, егер кепілге салынған мүлік соттың шешімі бойынша немесе басқа да тәсілдермен өткізілсе, кепілге салынған мүліктің құнына қатысты жол берілетін ауытқу бастапқы бағаланған құнның 68%-ынан бастап 96%-ына дейін жетуі мүмкін (2015 жылы: 65%-дан бастап 80 %-ға дейін).

Жоғарыда келтірілген бағалаулардың өзгерістері кредиттердің құнсыздануы үшін резервтің мөлшеріне ықпал етуі мүмкін. Мысалы, ақша қаражатының болжамданатын ағындарының ағымдағы кезге қатысты келтірілген таза құнының мөлшері плюс/минус үш пайызға өзгерген кезде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ипотекалық кредиттердің құнсыздануы үшін резервтің мөлшері 11,502,934 мың теңгеге (2015 жылғы 31 желтоқсан: 10,748,697 мың теңгеге) төмен/жоғары болар еді.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

9 Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)

Қамтамасыз етуді талдау. Корпоративтік кредиттер жеке негізде бағалауға және құнсыздану тұрғысынан тестілеуге жатады. Корпоративтік клиенттің жалпы кредит қабілеттілігі, әдетте, оған берілген кредиттің ең маңызды сапа индикаторы болады. Дегенмен, қамтамасыз ету қосымша кепілдіктерді білдіреді және Холдинг, әдетте, корпоративтік қарыз алушылардан оны ұсыну туралы сұрайды.

Бұдан әрі кестеде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша корпоративтік кредиттер бойынша (құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып), қамтамасыз етудің типтері бойынша кредитті қамтамасыз ету және оның сапасын арттырудың басқа да құралдары туралы ақпарат ұсынылған.

	Корпоративтік кредиттердің теңгерімдік құны	Қамтамасыз етудің әділ құны – есепті күнгі жағдай бойынша бағаланған қамтамасыз ету үшін	Қамтамасыз етудің әділ құны – есепті кезең басталғанға дейін бағаланған қамтамасыз ету үшін
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>			
Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған корпоративтік кредиттер			
Ақша қаражаттары және салымдар	2,455,546	2,455,546	-
Үкіметтің кепілдіктері	10,833,994	10,833,994	-
Заңды тұлғалардан алынған банк кепілдіктері мен кепілгерліктер	627,649,165	627,649,165	-
Көлік құралдары	989,232	883,244	105,988
Жылжымайтын мүлік	129,290,051	6,152,864	123,137,187
Жабдық	160,591,984	7,886,736	152,705,248
Акциялар, қатысу үлестері	7,333,013	1,345,915	5,987,098
Айналымдағы тауарлар	11,051	-	11,051
Болашақта түсетін активтер	244,960,642	-	244,960,642
Бағалы қағаздар	144,425,515	144,425,515	-
Кредитті қамтамасыз етусіз және оның сапасын арттырудың басқа да құралдарынсыз	10,706,923	-	-
Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған корпоративтік кредиттер жиыны	1,339,247,116	801,632,979	526,907,214
Құнсызданған корпоративтік кредиттер			
Заңды тұлғалардан алынған банк кепілдіктері мен кепілгерліктер	2,860,010	2,860,010	-
Көлік құралдары	1,647,676	1,467,251	180,425
Жылжымайтын мүлік	37,124,412	9,289,386	27,835,026
Жабдық	11,018,945	7,667,617	3,351,328
Құнсызданған корпоративтік кредиттер жиыны	52,651,043	21,284,264	31,366,779
Корпоративтік кредиттер жиыны	1,391,898,159	822,917,243	558,273,993

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

9 Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)

Бұдан әрі кестеде 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша корпоративтік клиенттерге берілген кредиттер бойынша (құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып), қамтамасыз етудің типтері бойынша кредитті қамтамасыз ету және оның сапасын арттырудың басқа да құралдары туралы ақпарат ұсынылған.

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Корпоративтік кредиттердің теңгерімдік құны	Қамтамасыз етудің әділ құны – есепті күнгі жағдай бойынша бағаланған қамтамасыз ету үшін	Қамтамасыз етудің әділ құны – есепті кезең басталғанға дейін бағаланған қамтамасыз ету үшін
Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған корпоративтік кредиттер			
Ақша қаражаты дәне салымдар	577,809	577,809	-
Үкіметтің кепілдіктері	12,380,512	12,380,512	-
Заңды тұлғалардан алынған банк кепілдіктері мен кепілгерліктер	558,242,299	558,242,299	-
Көлік құралдары	1,608,792	1,541,970	66,822
Жылжымайтын мүлік	171,742,568	30,608,310	141,134,258
Жабдық	213,688,957	49,362,110	164,326,847
Акциялар, қатысу үлестері	12,106,755	12,106,755	-
Айналымдағы тауарлар	9,576,415	2,127,474	7,448,941
Болашақта түсетін активтер	155,096,880	32,197,325	122,899,555
Бағалы қағаздар	188,561,544	188,561,544	-
Кредитті қамтамасыз етусіз және оның сапасын арттырудың басқа да құралдарынсыз	5,439,802	-	-
Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған корпоративтік кредиттер жиыны	1,329,022,333	887,706,108	435,876,423
Құнсызданған корпоративтік кредиттер			
Заңды тұлғалардан алынған банк кепілдіктері мен кепілгерліктер	2,919,107	2,919,107	-
Көлік құралдары	3,279,902	3,221,549	58,353
Жылжымайтын мүлік	36,277,253	10,346,346	25,930,907
Жабдық	3,299,591	-	3,299,591
Құнсызданған корпоративтік кредиттер жиыны	45,775,853	16,487,002	29,288,851
Корпоративтік кредиттер жиыны	1,374,798,186	904,193,110	465,165,274

Бұрын келтірілген кестелер артық қамтамасыз етудің құнын болғызбайды.

Болашақта түсетін активтер. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша және 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша болашақта түсетін активтер 180,159,499 мың теңге сомасына болашақта түсетін құрылыс-монтаждау жұмыстарымен, жабдықпен (2015 жылғы 31 желтоқсан: 96,877,194 мың теңге), сондай-ақ 64,801,143 мың теңге болашақта түсетін ақша қаражатымен (2015 жылғы 31 желтоқсан: 58,219,686 мың теңге) ұсынылған.

Холдингінің олар бойынша қамтамасыз етудің әділ құны кредит берілген күні бағаланған және қамтамасыз етудің құнын кейіннен бағалау жүргізілмеген кредиттері бар. Кредиттердің бір бөлігі үшін қамтамасыз етудің әділ құны есепті күнгі жағдай бойынша айқындалған болатын. Қамтамасыз етудің құны туралы ақпарат, егер мұндай бағалау жүргізілген болса, оның қай күні бағаланғанына қарай ұсынылған.

Қамтамасыз етудің бірнеше түрі бар кредиттер бойынша ақпарат қамтамасыз етудің құнсыздануды бағалау үшін ең маңызды типі бойынша ашып көрсетіледі. Жеке тұлғалардан, мысалы, қарыз алушылардың акционерлерінен алынған кепілгерліктер құнсыздануды бағалау кезінде есепке алынбайды. Осылайша, бұл кредиттер және ішінара қамтамасыз етуі бар кредиттердің қамтамасыз етуі жоқ бір бөлігі «Қамтамасыз етусіз және кредиттің сапасын арттырудың басқа да құралдарынсыз» санатына жатқызылады.

9 Клиенттерге берілген кредиттер (жалғасы)

Коммерциялық банктерден сатып алынған, кері өтеп алуды талап ету құқығы бар ипотекалық кредиттерге қатысты әріптес коммерциялық банктер ҚРҰБ талаптарына сәйкес қамтамасыз етуді мерзімді негізде мониторингілеу үшін жауапты болады. Осы кредиттерді өндіріп алу мүмкіндігі, көбінесе, қамтамасыз етудің құнынан гөрі әріптес коммерциялық банктер қарыз алушыларының кредит қабілеттілігіне байланысты болады және қамтамасыз етудің ағымдағы құны құнсыздануды бағалауға әсер етпейді.

Есепті кезеңнің аяғындағы жағдай бойынша ипотекалық кредиттер бойынша жылжымайтын мүлік объектілері түріндегі кепілзаттық қамтамасыз етудің әділ құны қалалар мен өңірлер бойынша тұрғын үй жылжымайтын мүлік объектілері бағаларының орташа өсімі ескеріле отырып, Холдингінің еншілес кәсіпорындары кредиттік бөлімдерінің қызметкерлері айқындаған сомалар индекстеу арқылы айқындалды. Сондай-ақ Холдинг құнсыздану белгілері туындаған жағдайда әрбір есепті күнгі жағдай бойынша ипотекалық кредиттер бойынша құнсыздануға жеке бағалау жүргізе алады. Басқа жылжымайтын мүлік объектілері мен өзше де активтердің әділ құнын Холдингінің еншілес кәсіпорындарының кредиттік департаменттері қамтамасыз ету түрінде қабылданған активтердің жай-күйі мен орналасқан жері негізінде айқындады.

Ипотекалық кредиттердің әділ құны 2016 және 2015 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша ипотекалық кредиттер бөлінісінде құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып, теңгерімдік құннан асып түсті.

Алып қойылған қамтамасыз ету. Холдинг корпоративтік және ипотекалық кредиттерді қамтамасыз етуді бақылауды алу арқылы белгілі бір активтерді иемденді. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша мұндай активтердің теңгерімдік құны 9,122,412 мың теңгені құрады (2015 жылғы 31 желтоқсан: 7,538,650 мың теңге), алып қойылған қамтамасыз ету 7,261,680 мың теңге сомасына (2015 жылғы 31 желтоқсан: 5,922,112 мың теңге) сатуға арналған ұзақ мерзімді активтерден, 991,700 мың теңге сомасына (2015 жылғы 31 желтоқсан: 1,275,879 мың теңге) инвестициялық меншіктен және 869,032 мың теңге сомасына (2015 жылғы 31 желтоқсан: 340,659 мың теңге) өзге де активтерден тұрады.

Холдингінің саясаты, инвестициялық меншікті қоспағанда, көрсетілген активтерді барынша қысқа мерзімде сатуды көздейді.

Клиенттерге берілген кредиттердің шоғырлануы. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдингінің әрбір қарыз алушыға берілген кредиттердің жалпы сомасы капиталдың 10%-ынан асып түсетін 5 қарыз алушысы (2015 жылғы 31 желтоқсан: 4 қарыз алушы) болған. Осы кредиттердің жиынтық сомасы 754,230,094 мың теңгені (2015 жылғы 31 желтоқсан: 777,505,493 мың теңге) немесе құнсыздану үшін резерв шегерілгенге дейін кредиттік қоржынның 39%-ын (2015 жылғы 31 желтоқсан: 41%) құрады.

Мемлекеттік кепілдіктермен қамтамасыз етілген компаниялардың, мемлекеттік ұйымдардың немесе халықаралық қор нарықтарында листингтелетін немесе жоғары кредиттік рейтингі бар ірі коммерциялық корпорациялардың еншілес кәсіпорындары болып табылатын компаниялардың берешегі 2016 жылғы 31 желтоқсанда 297,526,218 мың теңгені құрады (2015 жылғы 31 желтоқсан: 448,025,603 мың теңге).

Клиенттерге берілген кредиттер сомаларының әрбір санатының әділ құнын бағалауға қатысты 39-ескертпені қараңыз. Клиенттерге берілген кредиттердің пайыздық мөлшерлемелеріне жүргізілген талдау 35-ескертпеде ұсынылған. Байланысты тараптармен операциялар бойынша ақпарат 41-ескертпеде ұсынылған.

10 Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігінің облигациялары	257,148,005	127,533,578
«Самұрық-Қазына» ҰАҚ» АҚ облигациялары	120,953,717	113,519,464
ҚРҰБ ноталары	63,649,754	-
Жергілікті атқарушы органдардың облигациялары	32,302,888	-
Қазақстандық банктердің облигациялары	25,409,376	43,485,553
Корпоративтік облигациялар	23,758,652	23,734,304
ЭЫДҰ елдері банктерінің облигациялары	14,244,618	13,898,440
Басқа мемлекеттердің облигациялары	220,427	53,954,954
Құнсыздану үшін резерв шегерілгенге дейінгі борыштық бағалы қағаздар	537,687,437	376,126,293
Корпоративтік акциялар	486,913	480,248
Құнсыздану үшін резерв шегерілгенге дейінгі сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар жиыны	538,174,350	376,606,541
Құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып	(5,931,233)	(7,268,217)
Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар жиыны	532,243,117	369,338,324

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

10 Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар (жалғасы)

Төмендегі кестеде Standard and Poor's рейтингі немесе Moody's немесе Fitch агенттіктерінің рейтингтері негізінде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сату үшін қолда бар борыштық бағалы қағаздарға кредиттік сапасы бойынша жүргізілген талдау ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	ҚР Қаржы министрлігі мен «Самұрық-Қазына» ҰАҚ АҚ облигациялары және ҚРҰБ ноталары	Басқа мемлекеттердің борыштық бағалы қағаздары	Қазақстандық банктердің облигациялары	Корпоративтік облигациялар	ЭЫДҰ елдері банктерінің облигациялары	Жергілікті атқарушы органдардың облигациялары	Жиыны
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>							
ҚРҰБ ноталары	63,649,754	-	-	-	-	-	63,649,754
- «АА-»-тен«АА+»-ке дейінгі рейтингпен	-	220,427	-	-	-	-	220,427
- «ВВВ-»-тен«ВВВ+»-ке дейінгі рейтингпен	361,315,343	-	-	-	14,244,618	-	375,559,961
- «ВВ-»-тен«ВВ+»-ке дейінгі рейтингпен	16,786,379	-	6,429,939	7,010,864	-	-	30,227,182
- «В-»-тен«В+»-ке дейінгі рейтингпен	-	-	16,582,104	7,621,883	-	-	24,203,987
- «ССС-»-тен«ССС+»-ке дейінгі рейтингпен	-	-	614,304	-	-	-	614,304
- рейтингі жоқ	-	-	-	5,462,439	-	32,302,888	37,765,327
Жиыны мерзімі өтпеген және құнсызданбаған	441,751,476	220,427	23,626,347	20,095,186	14,244,618	32,302,888	532,240,942
<i>Жеке тәртіппен құнсызданған ретінде айқындалған борыштық бағалы қағаздар(жалпы сомасы)</i>							
- төлемді 360 күннен астам мерзімге кешіктіре отырып	-	-	1,783,029	3,663,466	-	-	5,446,495
Жеке тәртіппен құнсызданған ретінде айқындалған борыштық бағалы қағаздар жиыны	-	-	1,783,029	3,663,466	-	-	5,446,495
Құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып	-	-	(1,783,029)	(3,663,466)	-	-	(5,446,495)
Сату үшін қолда бар борыштық бағалы қағаздар жиыны	441,751,476	220,427	23,626,347	20,095,186	14,244,618	32,302,888	532,240,942

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

10 Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар (жалғасы)

Төмендегі кестеде Standard and Poor's рейтингі немесе Moody's немесе Fitch агенттіктерінің рейтингтері негізінде 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша сату үшін қолда бар борыштық бағалы қағаздарға кредиттік сапасы бойынша жүргізілген талдау ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	ҚР Қаржы министрлігі мен «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ облигациялары	Басқа мемлекеттердің борыштық бағалы қағаздары	Қазақстандық банктердің облигациялары	Корпоративтік облигациялар	ЭЫДҰ елдері банктерінің облигациялары	Жиыны
<i>Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған</i>						
- «AAA» рейтингімен	-	229,974	-	-	-	229,974
- «BBB-»-тен«BBB+»-ке дейінгі рейтингпен	241,053,042	-	-	1,969,669	13,898,440	256,921,151
- «BB-»-тен«BB+»-ке дейінгі рейтингпен	-	53,724,980	13,646,422	8,542,284	-	75,913,686
- «B-»-тен«B+»-ке дейінгі рейтингпен	-	-	14,774,060	-	-	14,774,060
- «ССС-»-тен«ССС+»-ке дейінгі рейтингпен	-	-	11,696,011	561,034	-	12,257,045
- рейтингі жоқ	-	-	1,358,231	7,881,916	-	9,240,147
Жиыны мерзімі өтпеген және құнсызданбаған	241,053,042	53,954,954	41,474,724	18,954,903	13,898,440	369,336,063
<i>Жеке тәртіппен құнсызданған ретінде айқындалған борыштық бағалы қағаздар(жалпы сомасы)</i>						
- төлемді 360 күннен астам мерзімге кешіктіре отырып	-	-	2,010,829	4,779,401	-	6,790,230
Жеке тәртіппен құнсызданған ретінде айқындалған борыштық бағалы қағаздар жиыны	-	-	2,010,829	4,779,401	-	6,790,230
Құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып	-	-	(2,010,829)	(4,779,401)	-	(6,790,230)
Сату үшін қолда бар борыштық бағалы қағаздар жиыны	241,053,042	53,954,954	41,474,724	18,954,903	13,898,440	369,336,063

Холдинг борыштық бағалы қағаздардың құнсыздануы туралы мәселені қараған кезде назарға алатын негізгі фактор олардың мерзімі өткен мәртебесі болып табылады. Осы фактордың негізінде Холдинг жоғарыда жеке тәртіппен құнсызданған ретінде айқындалған борыштық бағалы қағаздар төлемінің іркіліс мерзімдері бойынша талдау ұсынылған.

10 Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар (жалғасы)

Корпоративтік облигациялар. Корпоративтік облигациялар жергілікті компаниялар мен банктер шығарған пайыздық бағалы қағаздарды білдіреді. Листинг талаптарына сәйкес келмеуіне орай, ҚҚБ-ның талаптарына сәйкес «буферлік санатқа» жатқызылған кейбір облигацияларды қоспағанда, аталған бағалы қағаздар Қазақстан қор биржасында еркін айналымда болады.

Жергілікті атқарушы органдардың облигациялары. 2016 жылдың ішінде Холдинг бір бірлігіне 1 мың теңге бағасы бойынша, 2018 жылы өтеу мерзімімен 38,213,475 бірлік мөлшерінде жергілікті атқарушы органдардың облигацияларын сатып алды. Облигациялар бойынша купондық мөлшерлеме жылына 0.15%-ды құрайды. Облигациялар жылына 10.94%–12.68% нарықтық мөлшерлемесі пайдаланыла отырып есептелген, 30,990,176 мың теңгеге тең болатын әділ құны бойынша танылды. 7,223,299 мың теңге мөлшеріндегі номиналды және әділ құн арасындағы айырмаға дисконт түріндегі залал осы облигацияларды сатып алу мақсаттары үшін алынған мемлекеттік субсидия бойынша міндеттемені азайту есебінен өтелген болатын (25-ескертпе).

Төменде сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздардың құнсыздануы үшін резервтің өзгеруіне жүргізілген талдау ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016	2015
1 қаңтардағы құнсыздану үшін резерв	7,268,217	5,877,395
Құнсыздану үшін резервтің таза есептелуі (32-ескертпе)	113,331	376,564
Өтеуге дейін ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздардың құрамынан ауыстыру	-	2,718,602
Жылдың ішінде үмітсіз ретінде есептен шығарылғандар	-	(1,704,473)
Валюталық бағамдардың өзгеруінен болатын әсер	-	129
Өзге активтерге ауыстыру	(1,085,623)	-
Басқа да өзгерістер	(364,692)	-
31 желтоқсандағы құнсыздану үшін резерв	5,931,233	7,268,217

Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздардың пайыздық мөлшерлемелеріне жүргізілген талдау 35-ескертпеде ұсынылған. Байланысты тараптар шығарған, сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар бойынша ақпарат 41-ескертпеде ұсынылған.

2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылдың ішінде Холдинг өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялардың қоржынынан борыштық қаржы құралдарының оларды өтеу мерзімі басталғанға дейін сатылуына байланысты, 11,374,795 мың теңге сомасына борыштық қаржы құралдарын өтеу мерзіміне дейін ұсталатын инвестициялардың құрамынан сату үшін қолда бар қаржы активтерінің құрамына қайта сыныптады. Холдинг келесі екі қаржы жылы ішінде өтеу мерзіміне дейін ұсталатын ретінде борышкерлік қаржы құралдарын жіктей алмайды.

11 Қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешек

Төменде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жалға алу бойынша алынуға жататын төлемдер (жалға беруге инвестициялардың жалпы сомасы) және олардың келтірінді құны ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	1 жылдан кем	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Жиыны
Қаржылық жалға алу бойынша алынуға жататын төлемдер	25,073,293	77,156,828	133,155,439	235,385,560
Еңбексіз табылған қаржылық кіріс	(7,917,277)	(30,635,357)	(33,783,709)	(72,336,343)
Құнсыздану үшін резерв	(3,728,325)	(2,599,370)	(1,118,485)	(7,446,180)

Алынуға жататын жалға алу төлемдерінің келтірінді құны	13,427,691	43,922,101	98,253,245	155,603,037
---	-------------------	-------------------	-------------------	--------------------

Төменде 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жалға алу бойынша алынуға жататын төлемдер (жалға беруге инвестициялардың жалпы сомасы) және олардың келтірінді құны ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	1 жылдан кем	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан астам	Жиыны
Қаржылық жалға алу бойынша алынуға жататын төлемдер	15,823,361	39,814,949	42,152,329	97,790,639
Еңбексіз табылған қаржылық кіріс	(3,168,966)	(13,133,034)	(10,348,272)	(26,650,272)
Құнсыздану үшін резерв	(4,729,560)	(3,377,273)	(524,609)	(8,631,442)

Алынуға жататын жалға алу төлемдерінің келтірінді құны	7,924,835	23,304,642	31,279,448	62,508,925
---	------------------	-------------------	-------------------	-------------------

11 Қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешек (жалғасы)

Кіріктірілген туынды қаржы құралдары

1,140,470 мың теңге (2015 жылы: 7,871,934 мың теңге) мөлшеріндегі қаржылық жалға беруге инвестицияларды өтеу АҚШ долларының немесе еуроның теңгеге қатысты қымбаттауына байланысты болып табылады. Егер аталған шетелдік валюталардың құны артса, алынатын сома тиісті индекске ұлғаяды. Егер аталған шетелдік валюталардың құны төмендесе, теңгедегі бастапқы соманың деңгейіне жеткен кезде алынатын сома өзгеріссіз қалады. Кіріктірілген туынды құралды есептеу үшін негіз қаржылық жалға алу шарттары бойынша барлық болашақ төлемдерді және АҚШ долларының теңгеге қатысты қымбаттауына байланысты шартты міндеттемелерді қамтиды және 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 15,430,155 мың теңгені құрайды (2015 жылғы 31 желтоқсан: 17,742,675 мың теңге).

Көрсетілген кіріктірілген туынды құралдар шоғырландырылған қаржылық есепте әділ құны бойынша көрсетіледі. Қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешектің құрамына енгізілген кіріктірілген туынды қаржы құралдарының бағаланған құны 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 2,804,925 мың теңгені құрайды (2015 жылғы 31 желтоқсан: 3,826,180 мың теңге). Әділ құн Блэк-Шоулз опциондарының баға белгілеу моделі негізіндегі модель пайдаланыла отырып есептелді (39-ескертпе).

Басшылық кіріктірілген туынды қаржы құралдарын бағалау кезінде мынадай долбарларды пайдаланады:

– тәуекелсіз мөлшерлемелер тиісті валюталар үшін кірістілік ауытқымалары қолданыла отырып бағаланды және АҚШ доллары үшін 0.95%-дан 3.17%-ға дейін, теңге үшін 5.88 %-дан 12.98 %-ға дейін (2015 жылғы 31 желтоқсан: АҚШ доллары үшін 0.75%-дан 1.71%-ға дейін, теңге үшін 5.39 %-дан 6.23 %-ға дейін) өзгеріп тұрды;

– модельдегі құбылмалылық 6 ай бойы іс жүзіндегі айырбас бағамдарының өзгерістерін тарихи байқау негізінде айқындалған болатын;

– модель транзакциялық шығындарды қамтымайды.

Егер теңге мен АҚШ долларындағы тәуекелсіз мөлшерлемелер (немесе еуроның тиісті мөлшерлемелері) арасындағы айырма барлық келісімдер бойынша 0.50%-ға қысқартылса, кіріктірілген туынды қаржы құралдарының әділ құны 243,519 мың теңгеге азаяды (2015 жылғы 31 желтоқсан: 236,655 мың теңге). Айырбас бағамдары құбылмалылығының 50%-ға ұлғаюы, кіріктірілген туынды қаржы құралдары әділ құнының 56,636 мың теңге артуына алып келеді (2015 жылғы 31 желтоқсан: 836,683 мың теңге).

Төменде 2016 және 2015 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешектің сапасына жүргізілген талдау келтірілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған	136,020,048	47,519,922
<i>Мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған</i>		
- төлемді 30 күннен аз мерзімге кешіктіре отырып	227,209	-
- төлемді 30 – 90 күн мерзімге кешіктіре отырып	7,181,522	677,968
- төлемді 181 – 360 күн мерзімге кешіктіре отырып	-	57,661
- төлемді 360 күннен астам мерзімге кешіктіре отырып	45,642	-
Жиыны мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған	7,454,373	735,629
<i>Жеке тәртіппен құнсызданған ретінде айқындалған дебиторлық берешек (жалпы сомасы)</i>		
- төлемді кешіктірмей	11,294,590	10,630,453
- төлемді 30 күннен аз мерзімге кешіктіре отырып	2,426,264	969,099
- төлемді 30 – 90 күн мерзімге кешіктіре отырып	565,334	291,461
- төлемді 91 – 180 күн мерзімге кешіктіре отырып	43,497	1,667,128
- төлемді 181 – 360 күн мерзімге кешіктіре отырып	1,401,315	18,592
- төлемді 360 күннен астам мерзімге кешіктіре отырып	3,843,796	9,308,083
Жиыны жеке құнсызданған (жалпы сомасы)	19,574,796	22,884,816
Құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып	(7,446,180)	(8,631,442)
Қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешек жиыны	155,603,037	62,508,925

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

11 Қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешек (жалғасы)

Холдинг қаржылық жалға алудың құнсыздануы үшін резервтің мөлшерін ақша қаражатының болашақ ағындарын қаржылық жалға алу шарттары бойынша құнсызданған дебиторлық берешек бойынша талдау негізінде және олар бойынша құнсыздану белгілері анықталмаған қаржылық жалға алу шарттарының қоржындары үшін ағымдағы экономикалық жағдайлар негізінде бағалайды. Төменде қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешектің құнсыздануы үшін резервтің өзгеруіне жүргізілген талдау ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016	2015
1 қаңтардағы құнсыздану үшін резерв	8,631,442	7,174,280
Құнсыздану үшін резервтің таза есептелуі (32-ескертпе)	1,887,447	2,017,079
Жылдың ішінде үмітсіз ретінде есептен шығарылған қаражат	(1,429,124)	(177,458)
Өзге активтердің құрамына ауыстыру	(1,643,585)	(382,459)

31 желтоқсандағы құнсыздану үшін резерв **7,446,180** **8,631,442**

Қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешектің құнсыздануы үшін жалпы резервтің мөлшерін айқындау кезінде басшылықтың негізгі долбары 2016 жылы ірі кәсіпорындар үшін 5.29%-ға тең болатын, шағын және орта кәсіпорындар үшін 4.78%-ға тең болатын және жеке тұлғалар үшін 0.61%-ға тең болатын (2015: 2.10% ірі кәсіпорындар үшін, 8.78% шағын және орта кәсіпорындар үшін) залалдардың болжамданатын жылдық деңгейі болды, олар ағымдағы экономикалық жағдай ескеріле отырып, залал туындауының тарихи практикасы, қоржынның ішіндегі қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешектің бағаланған кредиттік сапасы негізінде айқындалды. Сонымен қатар, басшылық шығынды анықтау кезеңі бір жылды құрайтындығын ұсынды. Жоғарыда келтірілген бағалаудың өзгерістері қаржылық жалға алудың құнсыздануы үшін резервке ықпал етуі мүмкін. Мысалы, ақша қаражатының болжамданатын ағындарының ағымдағы кезге қатысты келтірілген таза құнның мөлшері плюс/минус бір пайызға өзгерген кезде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жалға алудың құнсыздануы үшін резервтің мөлшерін бағалау 1,556,030 мың теңгені құрайтын еді (2015 жылғы 31 желтоқсан: 625,089 мың теңге).

Қамтамасыз етуді талдау. Келесі кестеде құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып, қаржылық жалға алу қоржынына қамтамасыз ету типтері бойынша жүргізілген талдау ұсынылған:

2016 жылғы 31 желтоқсан <i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешек, теңгерімдік құн	Қамтамасыз етудің әділ құны – есепті күнгі жағдай бойынша бағаланған қамтамасыз ету үшін	Әділ құны айқындалмаған
Құнсыздану белгілері анықталмаған жалға алу			
Басқа тараптардың кепілдіктері, оның ішінде кредиттерді сақтандыру	2,739,060	2,739,060	-
Жылжымайтын мүлік	111,972,333	111,972,333	-
Көлік құралдары	22,997,280	22,997,280	-
Жабдықтар	4,001,749	4,001,749	-
Кредитті қамтамасыз етусіз және оның сапасын арттырудың басқа да құралдарынсыз	12,357	-	12,357
Құнсыздану белгілері анықталмаған жалға алу жиыны	141,722,779	141,710,422	12,357
Құнсызданған жалға алу			
Жылжымайтын мүлік	3,485,862	3,485,862	-
Көлік құралдары	366,005	366,005	-
Жабдықтар	10,028,391	10,028,391	-
Құнсызданған жалға алу жиыны	13,880,258	13,880,258	-
Қаржылық жалға алу жиыны	155,603,037	155,590,680	12,357

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

11 Қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешек (жалғасы)

2015 жылғы 31 желтоқсан <i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешек, теңгерімдік құн	Қамтамасыз етудің әділ құны – есепті күнгі жағдай бойынша бағаланған қамтамасыз ету үшін	Әділ құны айқындалмаған
Құнсыздану белгілері анықталмаған жалға алу			
Басқа тараптардың кепілдіктері, оның ішінде кредиттерді сақтандыру	1,293,353	1,293,353	-
Жылжымайтын мүлік	31,373,492	31,373,492	-
Көлік құралдары	12,411,363	12,411,363	-
Жабдықтар	1,593,617	1,593,617	-
Өзге активтер	301,435	301,435	-
Кредитті қамтамасыз етусіз және оның сапасын арттырудың басқа да құралдарынсыз	377,747	-	377,747
Құнсыздану белгілері анықталмаған жалға алу жиыны	47,351,007	46,973,260	377,747
Құнсызданған жалға алу			
Басқа тараптардың кепілдіктері, оның ішінде кредиттерді сақтандыру	756,713	756,713	-
Жылжымайтын мүлік	2,517,124	2,517,124	-
Көлік құралдары	203,178	203,178	-
Жабдықтар	10,356,477	10,356,477	-
Өзге активтер	41,652	41,652	-
Кредитті қамтамасыз етусіз және оның сапасын арттырудың басқа да құралдарынсыз	1,282,774	-	1,282,774
Құнсызданған жалға алу жиыны	15,157,918	13,875,144	1,282,774
Қаржылық жалға алу жиыны	62,508,925	60,848,404	1,660,521

12 Қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар

Төмендегі кестеде Холдингінің қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарға инвестицияларының теңгерімдік құнының өзгерістері ұсынылған.

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016	2015
1 қаңтардағы теңгерімдік құн	2,078,760	3,724,560
Қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындардың қаржылық нәтижесінің үлесі	901,125	(976,780)
Сатып алынған қауымдасқан кәсіпорындардың таза активтерінің әділ құны	572,547	-
Істен шығулар	(1,414,413)	-
Өзгерістері кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтеріне ауыстыру	(211,443)	-
Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздарға ауыстыру	-	(559,823)
Қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындар капиталының басқа да өзгерістеріндегі үлес	-	(109,084)
Өзге де қозғалыстар	-	(113)
31 желтоқсандағы теңгерімдік құн	1,926,576	2,078,760

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

12 Қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар (жалғасы)

Төменде Холдингің негізгі қауымдасқан және бірлескен кәсіпорындарға қатысу үлестері туралы ақпарат ұсынылған:

Атауы	2016 жылғы 31 желтоқсан		2015 жылғы 31 желтоқсан	
	қатысу үлесінің %-ы (егер өзгеше болса, дауыс құқықтарының %-ы)	Қызмет жүргізілетін жер (егер өзгеше болса, тіркелген елі)	қатысу үлесінің %-ы (егер өзгеше болса, дауыс құқықтарының %-ы)	Қызмет жүргізілетін жер (егер өзгеше болса, тіркелген елі)
«Павлодар ағаш өңдеу зауыты» ЖШС	49.00%	Қазақстан Республикасы	49.00%	Қазақстан Республикасы
«Строитель» ЖШС	49.00%	Қазақстан Республикасы	49.00%	Қазақстан Республикасы
«AB Metals» ЖШС	30.00%	Қазақстан Республикасы	30.00%	Қазақстан Республикасы

13 Инвестициялық мүлік

(мың қазақстандық теңгемен)

	2016	2015
1 қаңтардағы инвестициялық мүліктің құны	1,813,213	1,516,868
Түсімдер	38,792,406	226,230
Істен шығулар	(178,380)	(65,190)
Өзге активтерге ауыстырулар	(203,450)	(14,591)
Жыл ішіндегі құнсыздану үшін резервті қалпына келтіру	34,648	-
Мемлекеттік субсидияны пайдалануға азайту	(15,750,945)	-
Басқалары	4,920	149,896
31 желтоқсандағы инвестициялық мүліктің құны	24,512,412	1,813,213

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша инвестициялық жылжымайтын мүлік объектілерінің әділ құны 40,167,925 мың теңгені құрайды (2015 жылғы 31 желтоқсан: 1,813,213 мың теңге). Инвестициялық жылжымайтын мүліктің әділ құны әділ құн иерархиясының 3-деңгейіне жатады.

2014 жылы Холдинг «VI Group Corporation» ЖШС-мен және «Люкс недвижимость Group» ЖШС-мен ЭКСПО-2017 халықаралық мамандандырылған көрмесінің аумағында тұрғын үй объектілерін салуды инвестициялау шартына қол қойды. 2016 жылғы желтоқсанда тұрғын үй объектілерінің құрылысы аяқталды, бұдан кейін Холдинг инвестициялық жылжымайтын мүлік құрамында тұрғын және тұрғын емес үй-жайларды, сондай-ақ орынтұрақ орындарын «Астана ЭКСПО-2017» ҰК» АҚ-ға операциялық жалға бере отырып, осы объектілерді таныды, 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша олардың теңгерімдік құны 23,102,444 мың теңгені құрады. Операциялық жалға берудің қолданылу мерзімі: 2017 жылғы қаңтар – 2017 жылғы желтоқсан.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

14 Негізгі құралдар

Төменде Холдингінің негізгі құралдарының қозғалысы ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Ғимараттар	Офистік және компьютерлік жабдық	Аяқталмаған құрылыс	Көлік құралдары	Жиыны
2015 жылғы 1 қаңтардағы құны	9,632,699	7,025,612	638,013	603,441	17,899,765
Жинақталған амортизация	(1,153,775)	(3,356,268)	-	(326,437)	(4,836,480)
2015 жылғы 1 қаңтардағы теңгерімдік құны	8,478,924	3,669,344	638,013	277,004	13,063,285
Түсімдер	578,826	447,887	2,574,212	115,422	3,716,347
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтерге (немесе істен шығатын топтарға) ауыстыру	(1,274,331)	(364,059)	(123,536)	(14,519)	(1,776,445)
Істен шығулар	-	(3,860)	-	(154,729)	(158,589)
Амортизациялық аударымдар	(161,013)	(910,352)	-	(78,542)	(1,149,907)
Құнсызданудан болатын залалдар	(34)	-	(1,813,802)	-	(1,813,836)
Басқалары	404,236	963,727	(1,231,205)	5,246	142,004
2015 жылғы 31 желтоқсандағы құны	9,341,396	7,845,231	43,682	446,866	17,677,175
Жинақталған амортизация	(1,314,788)	(4,042,544)	-	(296,984)	(5,654,316)
2015 жылғы 31 желтоқсандағы теңгерімдік құны	8,026,608	3,802,687	43,682	149,882	12,022,859
Түсімдер	450,000	492,462	560,328	1,700	1,505,490
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтерге (немесе істен шығатын топтарға) ауыстыру	-	(62)	-	(15,471)	(15,533)
Істен шығулар	(537,172)	(233,882)	-	-	(771,054)
Амортизациялық аударымдар	(161,527)	(1,096,343)	-	(88,630)	(1,346,500)
Құнсыздануды қалпына келтіру	68,766	-	-	-	68,766
Басқалары	13,747	636,500	(604,010)	178,215	224,452
2016 жылғы 31 желтоқсандағы құны	9,027,910	7,872,509	-	642,962	17,543,380
Жинақталған амортизация	(1,167,488)	(4,271,147)	-	(417,266)	(5,855,900)
2016 жылғы 31 желтоқсандағы теңгерімдік құны	7,860,422	3,601,362	-	225,696	11,687,480

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

15 Материалдық емес активтер

Төменде Холдингің материалдық емес активтерінің қозғалысы ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Компьютерлік бағдарламалық қамтылымға арналған лицензиялар	Аяқталмаған құрылыс	Дербес әзірленген бағдарламалық қамтылым	Патент	Өзге де материалдық емес активтер	Жиыны
2015 жылғы 1 қаңтардағы құны	1,348,978	169,944	480,125	439,029	661,211	3,099,287
Жинақталған амортизация	(605,696)	-	(273,684)	(150,593)	(378,016)	(1,407,989)
2015 жылғы 1 қаңтардағы теңгерімдік құны	743,282	169,944	206,441	288,436	283,195	1,691,298
Түсімдер	1,055,296	489,805	8,935	-	407,108	1,961,144
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтерге ауыстыру	(123,155)	-	-	(414,061)	-	(537,216)
Істен шығулар	(48,215)	-	-	-	(6,180)	(54,395)
Амортизациялық аударымдар	(311,290)	-	(744)	(17,209)	(103,175)	(432,418)
Құнсызданудан болатын залалдар	(390,826)	-	-	(304)	(141,882)	(533,012)
Басқалары	97,258	-	-	153,229	(6,201)	244,286
2015 жылғы 31 желтоқсандағы құны	1,842,290	659,749	489,060	24,968	1,062,141	4,078,208
Жинақталған амортизация	(819,940)	-	(274,428)	(14,877)	(629,276)	(1,738,521)
2015 жылғы 31 желтоқсандағы теңгерімдік құны	1,022,350	659,749	214,632	10,091	432,865	2,339,687
Түсімдер	82,433	-	-	21,462	1,040,012	1,143,907
Істен шығулар	(47)	-	-	-	-	(47)
Амортизациялық аударымдар	(212,232)	-	(2,978)	(10,187)	(312,932)	(538,329)
Құнсызданудан болатын залалдар	-	-	-	(4,482)	(13,433)	(17,915)
Ауыстыру	(283,919)	(659,749)	(369,865)	-	1,313,533	-
Басқалары	588,647	-	163,424	(10,509)	(747,122)	(5,560)
2016 жылғы 31 желтоқсандағы құны	2,133,164	-	8,935	25,001	2,912,185	5,079,285
Жинақталған амортизация	(935,932)	-	(3,722)	(18,626)	(1,199,262)	(2,157,542)
2016 жылғы 31 желтоқсандағы теңгерімдік құны	1,197,232	-	5,213	6,375	1,712,923	2,921,743

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

16 Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
«Textiles.kz» АҚ-ның мүлкі	7,300,087	-
«Bio Operations» ЖШС-ның мүлкі	5,630,073	5,629,739
«Алтай Шығыс Қазақстан өңірлік технопаркі» ЖШС-ның мүлкі	1,343,271	1,310,007
«Богви» ЖШС-ның мүлкі	1,264,930	892,578
«Астана-Контракт Paragon» ЖШС-ның мүлкі	1,033,660	1,288,454
«ILNOGroup» ЖШС-ның мүлкі	908,279	908,479
«IAG-Trade» ЖШС-ның мүлкі	897,903	581,779
«Ақтөбе Құрылыс индустрия» ЖШС-ның мүлкі	713,079	713,079
«ЛАД» ЖШС-ның мүлкі	648,121	637,726
«Сарыарқа Технопарк» ЖШС-ның мүлкі	576,918	550,392
«Көліктік машина жасаудың конструкторлық бюросы» ЖШС-ның мүлкі	570,879	799,490
«Тау-кен-металлургия жабдығының конструкторлық бюросы» ЖШС-ның мүлкі	538,004	583,227
«Азия Керамик» ЖШС-ның мүлкі	447,304	781,396
«Мұнай-газ жабдығының конструкторлық бюросы» ЖШС-ның мүлкі	446,382	434,177
«Жаңа-Бас» агрохолдингі» ЖШС-ның мүлкі	336,269	336,269
«Алгоритм» технопаркі» ЖШС-ның мүлкі	259,342	229,752
Басқалары	811,780	668,328

Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер жиыны

23,726,281

16,344,872

2016 жылы Холдинг Textiles.kz қарыз алушысы бойынша берешекті өтеу есебіне клиентке кредиттер бойынша қамтамасыз ету түріндегі кепілге салынған мүлікті алды. Мүлік, негізінен, жабдықпен және іргелес жатқан жер учаскелері бар ғимараттармен ұсынылған.

2015 жылы Холдинг «Астана-Контракт Paragon» ЖШС, «ILNO Group» ЖШС, «Азия Керамик» ЖШС, «Ақтөбе Құрылыс индустрия» ЖШС, «ЛАД» ЖШС, «IAG-Trade» ЖШС қарыз алушылары бойынша берешекті өтеу есебіне клиенттердің кредиттері бойынша қамтамасыз ету түріндегі кепілге салынған мүлікті алды. Мүлік, негізінен, жабдықпен және іргелес жатқан жер учаскелері бар ғимараттармен ұсынылған. Сондай-ақ Холдингтің басшылығы «Алтай Шығыс Қазақстан өңірлік технопаркі» ЖШС-ның, «Көліктік машина жасаудың конструкторлық бюросы» ЖШС-ның, Тау-кен-металлургия жабдығының конструкторлық бюросы» ЖШС-ның, «Сарыарқа Технопарк» ЖШС-ның, «Мұнай-газ жабдығының конструкторлық бюросы» ЖШС-ның және басқа да компаниялардың мүлкін өткізу туралы шешім қабылдады. Өткізуге дайындалған мүлік, негізінен, өңірлік технопарктермен және конструкторлық бюролармен, техникалық құжаттамамен ұсынылған.

2015 жылғы 2 желтоқсанда Холдинг тоғыз жыл ішінде бөліп төлеу шарттарымен 13,607,532 мың теңге сомасына «Кремний Қазақстан» ЖШС мемлекеттік компаниясының мүлкін өткізді. Бастапқы тану кезінде дебиторлық берешек сыйақының есеп айырысу нарықтық пайыздық мөлшерлемесі пайдаланыла отырып, шарт бойынша төлемдерді дисконттау арқылы әділ құны бойынша көрсетілді. Дебиторлық берешектің әділ құны мен сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер ретінде сыныпталған сатылған активтердің теңгерімдік құны арасындағы айырма 4,318,337 мың теңге мөлшеріндегі өзге пайда ретінде танылды. 2015 жылғы 31 желтоқсанда Холдинг шарт бойынша төлемдер кестесіне сәйкес 5,307,732 мың теңге мөлшеріндегі алғашқы төлемді алды.

Холдингтің басшылығы алып қойылған мүлікті сату міндеттемесін қабылдады. Тиісінше, аталған мүлік сатуға арналған ұзақ мерзімді актив ретінде ұсынылған. Осы активтерді сату жөніндегі қажетті шараларға бастамашылық жасалды және оларды сату 2017 жылы күтіліп отыр.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

17 Өзге қаржы активтері

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Бөліп төлеу төлемдері бойынша дебиторлық берешек	10,918,868	11,503,797
Кредиттерді сатып алу операциялары бойынша дебиторлық берешек	3,591,607	4,091,749
Пайдалану құқығы шектелген ақша қаражаттары	3,094,450	-
Мемлекеттік облигацияларды сатып алуға аванстық төлемдер	1,885,405	-
Есептелген комиссиялық кірістер	927,752	8,296,995
Қайта сақтандыру шарттары бойынша активтер	531,233	439,344
Сауда операциялары бойынша дебиторлық берешек	398,595	397,300
Сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	339,080	106,986
Есептелген айыппұлдар мен өсімпұл	2,999	2,949
Басқалары	985,518	917,475

Құнсыздану үшін резерв шегерілгенге дейін өзге қаржы активтері	22,675,507	25,756,595
---	-------------------	-------------------

Құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып	(1,159,430)	(2,040,201)
--	-------------	-------------

Өзге қаржы активтер жиыны	21,516,077	23,716,394
----------------------------------	-------------------	-------------------

Бөліп төлеу төлемдері бойынша дебиторлық берешек. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бөліп төлеу төлемдері бойынша дебиторлық берешектің құрамына, негізінен, 7,555,582 мың теңге сомасындағы есеп айырысу нарықтық мөлшерлемелері пайдаланыла отырып, шарт бойынша клиент берешегінің сомасын дисконттау арқылы бастапқы тану кезіндегі әділ құны бойынша танылған, бөліп төлеуге сатылған объектілер бойынша дебиторлық берешек енгізілген.

Төменде 2016 және 2015 жылдар ішінде өзге қаржы активтерінің құнсыздануы үшін резервтің өзгерісіне жүргізілген талдау ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016	2015
1 қаңтардағы құнсыздану үшін резерв	2,040,201	1,746,940
Құнсыздану үшін резервті таза (қалпына келтіру)/есептеу (32-ескертпе)	(557,508)	1,330,135
Үмітсіз ретінде жылдың ішінде есептен шығарылған активтер	(109,036)	(965,309)
Валюталық бағамдардың өзгерісінен болған әсер	(14,597)	153,059
Басқа да өзгерістер	(199,630)	(224,624)

31 желтоқсандағы құнсыздану үшін резерв	1,159,430	2,040,201
--	------------------	------------------

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

17 Өзге қаржы активтері (жалғасы)

Төменде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге қаржы активтеріне кредиттік сапасы бойынша жүргізілген талдау келтірілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Дебиторлық берешек	Пайдалану құқығы шектелген ақша қаражаттары	Есептелген комиссиялық кірістер	Сақтандыру қызметі бойынша активтер	Басқалары	Жиыны
Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған	13,970,775	3,094,450	597,077	844,550	2,554,036	21,060,888
Мерзімі өткен және құнсызданбаған						
- төлемді 30 – 90 күн мерзімге кешіктіре отырып	-	-	-	11,743	-	11,743
- төлемді 90 – 360 күн мерзімге кешіктіре отырып	-	-	-	14,020	-	14,020
Құнсызданған:						
- төлемді кешіктірмей	-	-	319,909	-	266	320,175
- төлемді 30 – 90 күн мерзімге кешіктіре отырып	-	-	10,512	-	908	11,420
- төлемді 90 – 360 күн мерзімге кешіктіре отырып	121,078	-	-	-	5,145	126,223
- төлемді 360 күннен астам мерзімге кешіктіре отырып	817,217	-	254	-	313,567	1,131,038
Жиыны құнсызданған	938,295	-	330,675	-	319,886	1,588,856
Құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып	(769,028)	-	(63,666)	(6,850)	(319,886)	(1,159,430)
Өзге қаржы активтері жиыны	14,140,042	3,094,450	864,086	863,463	2,554,036	21,516,077

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

17 Өзге қаржы активтері (жалғасы)

Төменде 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзге қаржы активтеріне кредиттік сапасы бойынша жүргізілген талдау келтірілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Дебиторлық берешек	Есептелген комиссиялық кірістер	Сақтан-дыру қызметі бойынша активтер	Басқалары	Жиыны
Мерзімі өтпеген және құнсызданбаған	12,479,923	7,960,232	519,241	605,970	21,565,366
Төлемді 30 күннен аз мерзімге кешіктіре отырып, мерзімі өткен, бірақ құнсызданбаған	-	-	-	409	409
Құнсызданған:					
- төлемді кешіктірмей	-	326,038	-	32,399	358,437
- төлемді 30 – 90 күн мерзімге кешіктіре отырып	3,115,623	10,471	16,300	47,438	3,189,832
- төлемді 90 – 360 күн мерзімге кешіктіре отырып	-	-	10,789	-	10,789
- төлемді 360 күннен астам мерзімге кешіктіре отырып	397,300	254	-	234,208	631,762
Жиыны құнсызданған	3,512,923	336,763	27,089	314,045	4,190,820
Құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып	(1,388,337)	(332,283)	(4,595)	(314,986)	(2,040,201)
Өзге қаржы активтері жиыны	14,604,509	7,964,712	541,735	605,438	23,716,394

Холдинг өзге қаржы активтерінің құнсыздануы туралы мәселені қараған кезде назарға алатын негізгі факторлар олардың мерзімі өткен мәртебесі мен кепілзаттық қамтамасыз етуді, ол болған жағдайда, өткізу мүмкіндігі болып табылады. Осының негізінде Холдинг жеке тәртіппен құнсызданған ретінде айқындалған дебиторлық берешектің сомалары бойынша төлемді кешіктіру мерзімдері бойынша жоғарыда ұсынылған талдауды дайындады. Жалға алушы ақшалай міндеттемелерді орындамаған жағдайда жалға алынған активтерге құқықтар Холдингке қайтарылады.

18 Өзге активтер

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Аяқталмаған құрылыс бойынша алдын-ала төлем	47,769,078	32,453,641
Қаржылық жалға алу шарттары бойынша беруге жататын жабдық үшін аванстар	40,024,763	26,533,412
Тауарлар мен көрсетілетін қызметтер үшін алдын-ала төлем	30,217,863	19,734,550
Қаржылық жалға алу шарттары бойынша беруге жататын активтер	27,666,947	29,680,853
Аяқталмаған құрылыс	9,229,741	9,644,010
Шикізат пен материалдар	8,693,305	2,237,564
Қаржылық жалға алу бойынша алып қойылған активтер	3,581,161	1,956,008
Табыс салығын қоспағанда, салықтар бойынша алдын-ала төлем	1,491,938	1,014,847
Төленбеген үшін меншікке алынған қамтамасыз ету	1,390,986	684,097
Қарыздарды алу бойынша шығыстарды алдын-ала төлеу	-	4,430,883
Басқалары	2,951,150	1,250,337
Құнсыздану үшін резерв шегерілгенге дейін өзге активтер	173,016,932	129,620,202
Құнсыздану үшін резерв шегеріле отырып	(3,491,636)	(2,043,017)
Өзге активтер жиыны	169,525,296	127,577,185

18 Өзге активтер (жалғасы)

Аяқталмаған құрылыс бойынша алдын-ала төлем. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша аяқталмаған құрылыс бойынша алдын-ала төлем 45,684,340 мың теңге мөлшерінде «Нұрлы жол» инфрақұрылымды дамытудың мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде тұрғын үйлерді салуға бөлінген аванстарды қамтиды. 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша аяқталмаған құрылыс бойынша алдын-ала төлем 32,449,452 мың теңге мөлшерінде Астана қаласындағы ЭКСПО-2017 халықаралық мамандандырылған көрмесінің аумағында жылжымайтын мүлік объектілерін салуға берілген аванстарды қамтиды.

Қаржылық жалға алу шарттары бойынша берілуге жататын жабдық үшін аванстар. Қаржылық жалға алу шарттары бойынша берілуге жататын жабдық үшін аванстардың сомасы 30,776,173 мың теңге мөлшерінде (2015 жылы: 16,921,984 мың теңге) өнім берушілерге төленген аванстарды және 9,248,590 мың теңге мөлшерінде (2015 жылы: 9,611,428 мың теңге) қайтарып алынбайтын аккредитивтер бойынша орналастырылған ақша қаражатын қамтиды.

Тауарлар мен көрсетілетін қызметтер үшін алдын-ала төлем. Тауарлар мен көрсетілетін қызметтер үшін алдын-ала төлем, негізінен, Холдинг үшінші тұлғалардан сатып алынатын тұрғын үй кешендері үшін төлеген аванстарды қамтиды. холдинг мүлікке меншік құқығы Холдингке өткеннен кейін, Холдинг бірден тұрғын үй кешендерін қаржылық жалға алу шарттары бойынша тапсыруды жоспарлап отыр.

Қаржылық жалға алу шарттары бойынша берілуге жататын активтер. Қаржылық жалға алу шарттары бойынша берілуге жататын активтер Холдинг есепті кезең ішінде сатып алған, Холдинг 2017 жылы жалға алушыларға беруді жоспарлап отырған тұрғын үй кешендерін қамтиды.

Активтердің негізгі үлесі «Нұрлы жол» бағдарламасы бойынша берілуге жататын активтерге жатады.

2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдинг сатып алған 21,930,991 мың теңге жалпы сомасына ең ірі жобалар Шымкент, Ақтөбе, Петропавл және Алматы қалаларында орналасқан (2015 жылы: 20,797,332 мың теңге сомасына Шымкент, Ақтөбе, Тараз, Қызылорда және Ақтау қалаларындағы жобалар).

Аяқталмаған құрылыс. Аяқталмаған құрылыс Президенттің «Нұрлы жол» атты Жолдауына сәйкес Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2014 жылғы 28 маусымдағы № 728 қаулысымен бекітілген «Өңірлерді дамытудың 2020 жылға дейінгі» бағдарламасы бойынша Қазақстанның әртүрлі өңірлерінде тұрғын үй салу кезінде Холдингке келтірілген капиталдандырылған шығындарды білдіреді. Холдинг салынған тұрғын үйлерді осы бағдарламада көзделген қаржылық жалға алу шарттарының талаптарына сәйкес жалға беретін болады.

Төменде 2016 және 2015 жылдардың ішінде өзге активтердің құнсыздануы үшін резервтің өзгеруіне жүргізілген талдау ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016	2015
1 қаңтардағы құнсыздану үшін резерв	2,043,017	1,257,869
Құнсыздану үшін резервті таза есептеу/(қалпына келтіру)	979,120	(321,410)
Үмітсіз ретінде жылдың ішінде есептен шығарылған қаражат	(511,880)	(3,975)
Сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздардан ауыстыру	1,085,623	-
Қаржылық жалға алу бойынша дебиторлық берешектен ауыстыру	-	382,459
Басқалары	(104,244)	728,074
31 желтоқсандағы құнсыздану үшін резерв	3,491,636	2,043,017

19 Клиенттердің қаражаты

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Мемлекеттік және қоғамдық ұйымдар		
- Мерзімді депозиттер	20,007,584	-
- Ағымдағы шоттар	595,206	683,165
- Клиенттердің міндеттемелерін қамтамасыз ету ретінде алынған аванстар	-	506,048
Басқа да заңды тұлғалар		
- Клиенттердің міндеттемелерін қамтамасыз ету ретінде алынған аванстар	8,224,527	5,347,296
- Ағымдағы шоттар	2,889,156	6,853,610
Жеке тұлғалар		
- Мерзімді салымдар	305,948,371	227,722,502
- Клиенттердің міндеттемелерін қамтамасыз ету ретінде алынған аванстар	103,842,008	70,921,811
- Ағымдағы шоттар/талап еткенге дейінгі шоттар	3,486,104	2,388,575
Клиенттердің қаражатының жиыны	444,992,956	314,423,007

Жеке тұлғалардың мерзімді салымдары, негізінен, «ҚТҚЖБ» АҚ салымшыларының тұрғын үй-құрылыс жинақтарымен ұсынылған.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

20 Шығарылған борыштық бағалы қағаздар

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
АҚШ долларымен көрсетілген еурооблигациялар	469,242,241	526,400,823
Қазақстандық теңгемен көрсетілген өзге де облигациялар	511,325,292	218,053,419
Ипотекалық облигациялар	29,847,687	39,073,139
Малазиялық рингиттердегі «Сукук-Аль-Мурабаха» исламдық облигациялары	15,905,605	16,918,924

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар жиыны **1,026,320,825** **800,446,305**

АҚШ долларымен көрсетілген еурооблигациялар. 2012 жылғы 10 желтоқсанда «ҚДБ» АҚ 150,240,000 мың теңгеге тең болатын сомада номиналды құны 1,000,000 мың АҚШ доллары орташа мерзімді облигациялар шығарды, олардың купондық мөлшерлемесі жылына 4.125% және өтеу мерзімі 2022 жылғы 10 желтоқсан. Осы облигацияларды орналастырудан түскен 554,414 мың АҚШ доллары мөлшеріндегі таза соманың бір бөлігі, шығаруға байланысты шығыстарды қоса алғанда, 2010 жылғы 20 желтоқсанда шығарылған 499,999мың АҚШ доллары сомасындағы облигацияларды өтеу үшін пайдаланылған болатын. 2016 жылғы желтоқсанда Холдинг 160,996мың АҚШ доллары мөлшеріндегі алтыншы транштың Еурооблигацияларын мерзімінен бұрын өтеп алуды және олардың эмиссиясының сатып алынған көлемінің күшін жоюды жүзеге асырды.

2013 жылғы 13 ақпанда «ҚДБ» АҚ, шығаруға байланысты дисконт пен шығыстарды қоспағанда, 63,975,250 мың теңгеге тең болатын сомада номиналды құны 425,000 мың АҚШ доллары болатын орташа мерзімді облигациялар шығарды, олардың купондық мөлшерлемесі жылына 4.125% және өтеу мерзімі 2022 жылғы 10 желтоқсан.

Қазақстандық теңгемен көрсетілген өзге де облигациялар. Қазақстандық теңгемен көрсетілген өзге де облигациялар мынадай облигациялар арқылы ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Орналас- тырылған күні	Өтелетін күні	Номиналды құны		Теңгерімдік құны	
			2016	2015	2016	2015
KZ2C0Y20F251 (листингсіз)	25.03.2016 13.03.2015,	25.03.2036	202,000,000	-	54,075,664	-
KZP01Y20E920 (листингсіз)	31.03.2015	13.03.2035	170,000,000	170,000,000	54,427,305	51,189,243
KZ2C0Y20E676 (листингсіз)	15.04.2014	14.04.2034	100,000,000	100,000,000	34,266,875	32,242,695
KZ2C0Y20E775(листингсіз)	10.12.2014 21.01.2015,	10.12.2034	100,000,000	100,000,000	32,985,990	31,043,928
KZP01Y30E879 (листингсіз)	16.02.2015	21.01.2045	92,500,000	92,500,000	15,509,686	14,600,543
KZ2C0M11F378	03.08.2016	30.06.2017	85,000,000	-	89,460,036	-
KZP02Y10E820	25.05.2016	25.05.2026	65,000,000	-	65,841,942	-
KZ2C0Y20E742(листингсіз)	30.10.2014	30.10.2034	50,000,000	50,000,000	16,238,471	15,263,674
KZP02Y20E738 (листингсіз)	26.03.2015	26.03.2035	38,095,125	38,095,125	27,962,930	26,432,207
KZP01Y03F261	10.06.2016	10.06.2019	30,000,000	-	30,214,629	-
KZP01Y20E730(листингсіз)	15.07.2014	15.07.2034	23,000,000	23,000,000	19,670,611	18,681,421
KZP02Y30E877(листингсіз)	29.01.2016	29.01.2046	22,500,000	-	3,892,909	-
KZP01Y10E822	29.12.2014	29.12.2024	20,000,000	20,000,000	19,995,341	20,811,040
KZP02Y10F264	01.08.2016	01.08.2026	17,500,000	-	18,499,488	-
KZP03Y15E827	28.07.2016	28.07.2031	15,000,000	-	15,937,160	-
KZP02Y20E928 (листингсіз)	29.09.2015	29.09.2035	15,000,000	15,000,000	4,573,249	4,298,049
KZ2C0Y20F236 (листингсіз)	03.02.2016	03.02.2036	15,000,000	-	4,368,147	-
KZP03Y20E736 (листингсіз)	09.03.2016	09.03.2036	15,000,000	-	3,404,859	-
KZP01Y05D931	08.02.2011	08.02.2016	-	3,426,853	-	3,490,619
			1,075,595,125	612,021,978	511,325,292	218,053,419

2016 жылы Холдинг жалпы сомасы 467,000,000 мың теңге болатын теңгемен көрсетілген мынадай облигациялар шығарды (2015 жылы: 315,595,125 мың теңге):

- жылына 0.10 % купондық мөлшерлемесімен және 2046 жылғы қаңтарда өтеу мерзімімен 2016 жылғы 29 қаңтарда шығарылған, номиналды құны 22,500,000 мың теңге, қамтамасыз етуі жоқ купондық облигациялар. Қаражат тұрғын үй құрылысын қаржыландыруға және оны сатып алу мен кейіннен жалға беруге арналған.

Аталған облигацияларды ҚРҰБ Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражатынан сатып алды;

- жылына 0.10% купондық мөлшерлемесімен және 2036 жылғы ақпанда өтеу мерзімімен 2016 жылғы 3 ақпанда шығарылған, номиналды құны 15,000,000 мың теңге, қамтамасыз етуі жоқ купондық облигациялар. Қаражат экспорттық және экспорталды кредиттеуді қаржыландыруға арналатын болады. Аталған облигацияларды ҚРҰБ Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражатынан сатып алды;

- жылына 0.10% купондық мөлшерлемесімен және 2036 жылғы наурызда өтеу мерзімімен 2016 жылғы 9 наурызда шығарылған, номиналды құны 15,000,000 мың теңге, қамтамасыз етуі жоқ купондық облигациялар. Қаражат Астана қаласындағы «ЭКСПО-2017» халықаралық мамандандырылған көрмесінің аумағында жылжымайтын мүлік объектілері мен сауда-ойын-сауық орталығының құрылысын қаржыландыруға арналатын болады. Аталған облигацияларды ҚРҰБ Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражатынан сатып алды;

20 Шығарылған борыштық бағалы қағаздар (жалғасы)

- жылына 0.10% купондық мөлшерлемесімен және 2036 жылғы наурызда өтеу мерзімімен 2016 жылғы 25 наурызда шығарылған, номиналды құны 202,000,000 мың теңге, қамтамасыз етуі жоқ купондық облигациялар. Тартылған қаражаттың 113,000,000 мың теңгесі жалға берілетін және кредиттік тұрғын үй құрылысын қаржыландыруға арналған, 22,000,000 мың теңгесі тұрғын үйді сатып алу үшін «ҚТҚЖБ» АҚ салымшыларына берілетін кредиттерді қаржыландыруға арналған, 67,000,000 мың теңгесі облыстардың (Астана және Алматы қалаларының) жергілікті атқарушы органдары тұрғын үй салу және оны кейіннен сатып алу үшін шығарған борыштық бағалы қағаздарды сатып алу мақсатында қаржыландыруға арналған. Аталған облигацияларды ҚРҰБ Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражатынан сатып алды;
- жылына 14.00 % купондық мөлшерлемесімен (тиімді сыйақы мөлшерлемесі – 14.01%) және 2026 жылғы 25 мамырға дейінгі өтеу мерзімімен 2016 жылғы 25 мамырда шығарылған, номиналды құны 65,000,000 мың теңге, қамтамасыз етуі жоқ купондық облигациялар;
- жылына 14.00 % купондық мөлшерлемесімен (тиімді сыйақы мөлшерлемесі – 14.02%) және 2019 жылғы 10 маусымға дейінгі өтеу мерзімімен 2016 жылғы 10 маусымда шығарылған, номиналды құны 30,000,000 мың теңге, қамтамасыз етуі жоқ купондық облигациялар;
- жылына 15.00 % купондық мөлшерлемесімен (тиімді сыйақы мөлшерлемесі – 15.01%) және 2031 жылғы 28 шілдеге дейінгі өтеу мерзімімен 2016 жылғы 28 шілдеде шығарылған, номиналды құны 30,000,000 мың теңге, қамтамасыз етуі жоқ купондық облигациялар;
- жылына 14.00 % купондық мөлшерлемесімен (тиімді сыйақы мөлшерлемесі – тиісінше 14.01 % және 14.02 %) және тиісінше 2026 жылғы 1 тамызға және 2017 жылғы 30 маусымға дейінгі өтеу мерзімімен 2016 жылғы 1 тамызда және 3 тамызда шығарылған, номиналды құны 17,500,000 мың теңге және 85,000,000 мың теңге, қамтамасыз етуі жоқ купондық облигациялар;
- жылына 0.10 % купондық мөлшерлемесімен және 2035 жылғы наурызда өтеу мерзімімен 2015 жылғы 13 және 31 наурызда тиісінше 100,000,000 мың теңге және 70,000,000 мың теңге екі траншпен шығарылған, номиналды құны 170,000,000 мың теңге, қамтамасыз етуі жоқ купондық облигациялар. Тартылған қаражаттың 70,000,000 мың теңгесі отандық автоөндірушілер мен жолаушылар вагондарын өндірушілер үшін лизинг және/немесе қарыз тетігі арқылы қаржыландыруға, сондай-ақ экспорттық және экспорталды кредиттеуді қаржыландыруға арналған, 50,000,000 мың теңгесі өңдеу өнеркәсібіндегі шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін қаржыландыруға арналған, 50,000,000 мың теңгесі өңдеу өнеркәсібіндегі ірі кәсіпкерлік субъектілерін қаржыландыруға арналған. Аталған облигацияларды ҚРҰБ Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражатынан сатып алды;
- жылына 0.10 % купондық мөлшерлемесімен және 2045 жылғы қаңтарда өтеу мерзімімен 2015 жылғы 21 қаңтарда және 2015 жылғы 16 ақпанда тиісінше 50,600,000 мың теңге және 41,900,000 мың теңге екі траншпен шығарылған, номиналды құны 92,500,000 мың теңге, қамтамасыз етуі жоқ купондық облигациялар. Қаражат тұрғын үй құрылысын қаржыландыруға және кейіннен жалға беру үшін сатып алуға арналған. Аталған облигацияларды ҚРҰБ Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражатынан сатып алды;
- жылына 0.10% купондық мөлшерлемесімен және 2035 жылғы наурызда өтеу мерзімімен 2015 жылғы 26 наурызда шығарылған, номиналды құны 38,095,125 мың теңге, қамтамасыз етуі жоқ купондық облигациялар. Холдинг мерзімінен бұрын өтеу құқығына сәйкес осы облигациялардың 2022 жылғы маусымда өтелуін күтіп отыр. Қаражат Астана қаласындағы «ЭКСПО-2017» халықаралық мамандандырылған көрмесінің аумағында жылжымайтын мүліктің тұрғын үй объектілері мен сауда-ойын-сауық орталығының құрылысын қаржыландыруға арналған. Аталған облигацияларды ҚРҰБ Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражатынан сатып алды;
- жылына 0.10% купондық мөлшерлемесімен және 2035 жылғы қыркүйекте өтеу мерзімімен 2015 жылғы 29 қыркүйекте шығарылған, номиналды құны 15,000,000 мың теңге, қамтамасыз етуі жоқ купондық облигациялар. Қаражат экспорттық және экспорталды кредиттеуді қаржыландыруға арналған. Аталған облигацияларды ҚРҰБ Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражатынан сатып алды;
- жылына 0.10% купондық мөлшерлемесімен және 2034 жылғы сәуірде өтеу мерзімімен 2014 жылғы 15 сәуірде шығарылған, номиналды құны 100,000,000 мың теңге, қамтамасыз етуі жоқ купондық облигациялар. Қаражат өңдеу өнеркәсібіндегі шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін қаржыландыруға арналған. Аталған облигацияларды ҚРҰБ Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражатынан сатып алды;
- жылына 0.10 % купондық мөлшерлемесімен және 2034 жылғы желтоқсанда өтеу мерзімімен 2014 жылғы 10 желтоқсанда шығарылған, номиналды құны 100,000,000 мың теңге, қамтамасыз етуі жоқ купондық облигациялар. Тартылған қаражаттың 50,000,000 мың теңгесі өңдеу өнеркәсібіндегі шағын және орта кәсіпкерлік субъектілерін қаржыландыруға арналған және 50,000,000 мың теңгесі өңдеу өнеркәсібіндегі ірі кәсіпкерлік субъектілерін қаржыландыруға арналған. Аталған облигацияларды ҚРҰБ Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражатынан сатып алды;
- жылына 0.10% купондық мөлшерлемесімен және 2034 жылдың қазан айында өтеу мерзімімен, 2014 жылдың 30 қазанында шығарылған, номиналды құны 50,000,000 мың теңге болатын купондық облигациялар. Тартылған қаражат 2015-2019 жылдарға Қазақстан Республикасының индустриялық-инновациялық дамуының мемлекеттік бағдарламасының (бұдан әрі - ИИДМБ) жобаларын қаржыландыру үшін арналған. Аталған облигацияларды ҚРҰБ Қазақстан Республикасы Ұлттық қорының қаражатынан сатып алды.

20 Шығарылған борыштық бағалы қағаздар (жалғасы)

Қазақстандық теңгеде көрсетілген өзге де облигациялар, жалғасы

- жылына 0.10% купондық мөлшерлеменен және 2034 жылдың шілде айында өтеу мерзімімен, 2014 жылдың 15 шілдесінде шығарылған, номиналды құны 23,000,000 мың теңге болатын купондық облигациялар. Холдинг осы облигацияларды 2020 жылдың қаңтар айында өтемеңші. Тартылған қаражат ЭКСПО-2017 Халықаралық мамандандырылған көрме үшін жылжымайтын мүлік нысандары мен сауда-ойын сауық орталығын салуды қаржыландыру үшін арналған. Осы облигацияларды Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан «Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі» РММ сатып алған болатын.

- жылына 8,13% купондық мөлшерлеменен және жалпы құны 100,000,000 мың теңгені құрайтын облигацияларды шығару бағдарламасының аясында 2024 жылдың желтоқсан айында өтеу мерзімімен, 2014 жылдың 29 желтоқсанында шығарылған, номиналды құны 20,000,000 мың теңге болатын деноминацияланған купондық облигациялар.

Мемлекеттік қолдау мен даму бағдарламаларын жүзеге асыру аясында Қазақстан Республикасының Ұлттық қорын басқару жөніндегі кеңес бағдарлама агенттері ретінде Холдинг пен коммерциялық банктер үшін және қаражатты түпкілікті алушылар үшін сыйақы ставкалары, қаржыландыру мерзімдері және ілеспелі талаптар түрінде қаржыландыру шарттарын белгілейді. Одан басқа, Үкімет арнайы шарттарды қабылдады, оларға сәйкес Холдингтік Компанияның еншілес кәсіпорындары коммерциялық банктер мен компанияларды әрі қарай қаржыландыра алады. Сол себепті, орналастыру күніне қарай әділ құн бойынша «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі» РММ 2016 жылы Қазақстан Республикасының Ұлттық Қорының қаражатынан сатып алған облигацияларды бағалаудағы айырмашылық сомасы мемлекеттік субсидия ретінде танылған, ал «Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі» РММ Холдингтік Компанияның түпкілікті акционерінің мүддесінде емес, ал мемлекеттің агенті ретінде әрекет еткен, себебі займдар бойынша барлық шарттар көрсетілген бағдарламаларды қаржыландыру туралы қарарында Үкімет деңгейінде келісілген және Үкімет Холдингтің акционері ретінде осы бағдарламалардан тікелей экономикалық пайданың түсуін күтпейді, өйткені жеңілдіктерді түпкілікті алушылар бағдарламамен белгіленген субъектілер болып табылады. Осылайша, 2016 жылдың ішінде Холдингтік Компания мемлекеттік субсидиялар ретінде 192,194,206 мың теңге (2015 жылы: 223,590,219 мың теңге) мөлшерінде табысты көрсетті, ол кіріс не шығыс және өзге жиынтық табыс туралы жеке есепте өзге операциялық табыстарда танылған (31-ескертпе).

2016 жылы 25 наурызда Холдинг жылына 0.10% купондық мөлшерлемені құрайтын номиналды құны 22,000,000 мың теңге болатын купондық облигациялар шығарған болатын (бұрын көрсетілген 202,000,000 мың теңге көлемінің ішіндегі) және осы облигацияларды Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан «Қазақстан Республикасының Ұлттық банкі» РММ толық сатып алған болатын. Дисконт бастапқы тану кезінде 13,541,732 мың теңге капиталда тікелей қосымша төленген капитал ретінде танылды (3,385,433 мың теңге көлемін құрайтын тиісті табыс салығын қоспағанда), себебі басқарма Үкіметтің Холдингке көрсетілген қаржыландыру құралдарды қандайда бір қосымша шарттарсыз, нарықтық сыйақы мөлшерлемесінен төмен ставкалары бойынша ұсына отырып, акционер ретінде болу туралы шешім қабылдады.

Холдинг бастапқы тану кезінде шығарылған облигациялардың әділ құнын анықтау кезінде жылдық 6,51% бастап 8,29% дейін нарықтық пайыздық ставкаларды пайдаланды (2015 жылы: жылдық 5.93% бастап 7,01% дейін).

Ипотекалық облигациялар. Ипотекалық облигациялар теңгемен көрсетілген АҚ «ҚМК» АҚ шығарған борыштық бағалы қағаздар болып көрсетілген. Облигацияның жылдық пайыз 6.50%-дан 8.50%-ға дейін өзгеріп отыратын (тиімді ставкалары 7.42%-дан 13.45%-ға дейінгі шамасында өзгереді) қалқымалы және тіркелген купондық ставкалары бар. Облигациялар 2017-2020 жылдары өтелетін болады. Облигациялар клиенттермен жасалған несиелік келісіммен және оларға тиісті жылжымайтын мүлік кепілімен қамтамасыз етілген. Купонның қалқымалы ставкалары Қазақстан Республикасы Статистика жөніндегі агенттігі жариялаған деректерге сәйкес соңғы 12 айдың инфляция индексі негізделген инфляция деңгейіне тәуелді және шығарылған күніне сәйкес әрбір алты ай сайын қайта қарауға жатады.

Малайзиялық рингиттегі «Сукук-Аль-Мурбаха» ислам облигациялары. 2012 жылы 3 тамызда «ҚДБ» АҚ жылына 5.50% купондық мөлшерлеменен және 2017 жылдың тамыз айында өтеу мерзімімен Малайзиялық рингитте «Сукук-Аль-Мурбаха» орта мерзімді ислам облигацияларын шығарды.

21 Субординарлық борыш

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Өтеу күні	Валюта	Купондық ставкасы, %	2016 жыл 31 желтоқсан	2015 жыл 31 желтоқсан
ҚҚБ-ға шығарылған субординарлық борыш «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ алдындағы субординарлық борыш	2017 ж. сәуір	Теңге	8.00	10,152,242	9,981,675
	2059 ж. қыркүйек	Теңге	0.01	5,013,296	4,671,181
Субординарлық борыш жиыны				15,165,538	14,652,856

Субординарлық борыш «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ «Қолжетімді тұрғын үй -2020» бағдарламасының қатысушыларына тұрғын үй қарыздарын беру, шағын және орта кәсіпорындар мен Қазақстан Республикасы экономикасының басқа салаларын қаржыландыруды қолдау бойынша мемлекеттік бағдарламаларды іске асыру үшін Холдингтің еншілес компанияларына ұсынған қамтамасыз етілмеген борыштық міндеттемелерді қамтиды.

Банкротқа ұшыраған жағдайда субординарлық борыш өзге міндеттемелерді толық өтегеннен кейін өтелетін болады.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

22 Банктерден және өзге де қаржы институттарынан алынған қарыздар

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Өтеу күні	Валюта	Ставка, %	2016 31 желтоқсан	2015 31 желтоқсан
Байланысты тараптардың несиелері					
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ	01.12.2023	Теңге	5.50	19,416,325	19,416,325
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ	01.08.2019	Теңге	1.00	18,291,723	18,291,723
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ	30.11.2021	Теңге	1.00	15,176,057	15,176,057
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ	20.06.2021	Теңге	0.20	12,541,913	12,541,913
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ	15.11.2022	Теңге	0.20	10,002,556	10,002,556
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ	30.06.2018	Теңге	2.00	6,060,333	6,060,333
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ	29.11.2023	Теңге	0.60	5,050,023	5,050,023
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ	01.11.2029	Теңге	0.20	4,335,380	4,668,871
«Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ	01.12.2021	Теңге	0.20	336,588	392,813
				91,210,898	91,600,614
Тіркелген сыйақы ставкасымен қарыздар					
<i>ЕЭЫДҰ банктері мен өзге де қаржы институттары ұсынған қарыздары</i>					
HSBC Bank plc	05.07.2023	Евро Жапон	2.85	15,940,788	16,927,698
JBIC Sumitomo Mitsui Banking	21.12.2019	йені	3.25	3,681,483	4,874,210
<i>ЕЭЫДҰ мүшесі емес елдердің банктері мен өзге де қаржы институттары ұсынған қарыздары</i>					
Қытай экспорт-импорт банкі	21.07.2019	АҚШ долл.	4.00	339,326,252	346,167,959
Қытай экспорт-импорт банкі	21.05.2025	АҚШ долл.	3.00	115,823,036	131,287,036
Қытай экспорт-импорт банкі	23.10.2025	АҚШ долл.	3.00	64,019,629	68,747,823
Азия Даму Банкі	15.09.2020	АҚШ долл.	1.848%+0.50%	43,550,874	41,525,820
Азия Даму Банкі	15.10.2019	АҚШ долл.	2.08	40,790,893	44,137,155
Азия Даму Банкі	15.09.2020	АҚШ долл.	2.28	32,830,395	33,272,624
«Қазақстан Халық жинақ банкі» АҚ	28.12.2017	Теңге	8.20	7,153,257	14,304,563
Азия Даму Банкі	15.09.2016	АҚШ долл.	2.28	-	22,435,797
«Сбербанк России» АҚ Еншілес банкі	11.07.2016	Теңге	9.00	-	7,421,381
				663,116,607	731,102,066
Қалқымалы сыйақы ставкасымен қарыздар					
<i>ЕЭЫДҰ банктері мен өзге де қаржы институттары ұсынған қарыздары</i>					
Sumitomo Mitsui Banking Corporation Europe Limited	16.05.2022	АҚШ долл	LIBOR+ 2.75%	9,998,076	-
Жапон банкі JBIC (Жапония)			LIBOR+		
Mizuho Corporate Bank	25.01.2023	АҚШ долл	0.675%	3,343,745	3,408,521
BNP Paribas	01.11.2018	Евро	Euribor+ 1.75%	1,033,103	1,634,017
<i>ЕЭЫДҰ мүшесі емес елдердің банктері мен өзге де қаржы институттары ұсынған қарыздары</i>					
Қытай экспорт-импорт банкі	21.07.2023	АҚШ долл	LIBOR+ 3.00%	219,886,641	255,742,114
Азия Даму Банкі	13.06.2025	АҚШ долл	LIBOR+ 2.7%	66,959,758	68,443,446
Азия Даму Банкі	15.06.2025	АҚШ долл	LIBOR+ 2.7%	56,778,711	-
Азия Даму Банкі	15.04.2019	АҚШ долл	LIBOR+ 4.90%	11,818,902	16,853,792
Азия Даму Банкі	15.12.2018	АҚШ долл	LIBOR+ 4.90%	9,357,828	14,316,258
Азия Даму Банкі	23.06.2018	АҚШ долл	LIBOR+ 1.10%	7,002,848	11,905,405
				386,179,612	372,303,553
Банктер мен өзге де қаржы институттары ұсынған қарыздар жиынтығы				1,140,507,117	1,195,006,233
Қарыздар бойынша шығындардың амортизацияланбаған бөлігін шегергенде				(39,050,560)	(56,973,376)
				1,101,456,557	1,138,032,857

23 Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қарыздар

2015 және 2016 жылдардың 31 желтоқсандағы жағдайы бойынша Қазақстан Республикасы Үкіметінен 103,624,332 мың теңгені және 54,381,837 мың теңгені құрайтын теңгерімдік құны, тиісінше, мемлекеттік тұрғын үй бағдарламаларын іске асыру, шағын және орта кәсіпкерлікті дамыту және экономиканың тоқыма өнеркәсібі, газ өңдеу және химия өнеркәсібі сияқты салаларды қолдау үшін Холдингің жылына 0.05-1.00% мөлшерлемесімен алған ұзақ мерзімді қарыздар берілді.

2016 жылдың ішінде Холдинг Компания мемлекеттік субсидиялар ретінде 78,157,983 мың теңге (2015 жылы: жоқ) мөлшерінде табысты көрсетті, ол кіріс не шығыс және өзге жиынтық табыс туралы жеке есепте өзге операциялық табыстарда танылған. Холдинг Қазақстан Республикасы Үкіметінен алынған қарыздардың әділ құнын анықтау кезінде олардың болашақ шарттық ақшалай ағымдарын дисконттай отырып, жылдық 8.00% – 10.30% бағалау нарықтық пайыздық ставкаларды пайдаланды.

24 Өзге қаржылық міндеттемелер

Өзге қаржылық міндеттемелер мынадай баптарды қамтиды:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016 ж. 31 желтоқсан	2015 ж. 31 желтоқсан
Клиенттердің аккредитивтерді өтеу үшін берген қаржылары	14,484,775	-
Субсидиялау бағдарламасы бойынша міндеттемелер	14,341,822	15,675,071
Клиенттердің шоттары бойынша өтемақы төлеудің міндеттемелері	12,000,000	-
Туынды қаржы құралдары	9,239,733	9,656,433
Ипотекалық несиелер бойынша кредиторлық берешек	7,214,206	7,016,741
Банк ісі бойынша кредиторлық берешек	3,654,227	2,925,749
Алынған инновациялық гранттар	3,044,450	-
Кредиттік сипаттағы міндеттемелер бойынша резерв	1,539,429	1,841,536
Жинақталған комиссиялық шығыстар	1,196,478	783,330
Төленуі тиіс пайыздық «стрип»	1,017,687	1,503,295
Өзге кредиторлық берешектер	832,485	1,059,720
Басқа	1,918,581	1,337,927
Өзге қаржылық міндеттемелер жиынтығы	70,483,873	41,799,802

Субсидиялау бағдарламасы бойынша міндеттемелер. Субсидиялау бағдарламасы бойынша міндеттемелерді Қазақстан Республикасының Экономикалық даму және сауда министрлігі және муниципалдық билік органдары орналастырды. Осындай қаражат одан әрі «Бизнес жол картасы- 2020» бағдарламасына сәйкес үкіметпен қаражаттандырылған жобалары үшін төлем ретінде жергілікті банктерге беріледі.

Клиенттердің шоттары бойынша өтемақы төлеудің міндеттемелері. 2015 жылдың ішінде теңгенің девальвациясы нәтижесінде шетел валюталары еркін өзгермелі айырбас бағамы режиміне көшуге байланысты, Қазақстан Республикасының Үкіметі («Үкімет») Холдингпен бірлесіп, бюджет қаражаты есебінен және ішінара Холдингің өз қаражаты есебінен тұрғын үй құрылыс жинақтарының өтемақысын төлеу туралы шешім қабылдады. Осылайша көлемі 24,000,000 мың теңге құрайтын өткен жылдардың бөлінбеген табысы клиенттердің 2016 және 2017 жылдардағы депозиттері бойынша өтемақы төлеуге бағытталды. 2016 жылдың 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдинг клиенттердің шоттарына 10,443,922 мың теңге көлеміндегі қаражат аударды. Пайдаланылмаған 1,556,078 мың теңге көлеміндегі өтемақы Холдингің бөлінбеген табысына аударылды.

Туынды қаржы құралдары. Туынды қаржы құралдары дегеніміз валюта – пайыздық своптар мен 2017-2018 жылы өтеу мерзімімен опциондар (2015 ж. 31 желтоқсан: 2017-2018 жылдары) және әділ құны бойынша бағаланған құралдар болып табылады (38-ескертпені қараңыз).

Ипотекалық несиелер бойынша кредиторлық берешек. Бұл төлеу мерзімі несие бойынша құжаттарды бергеннен кейін келетін алынған кейбір ипотекалық несиелердің соңғы жарнасы (9-шы ескертпе). Басшылық құжаттар 2017 жылы беріледі деп күтуде.

Банк ісі бойынша кредиторлық берешек. Банк ісі бойынша кредиторлық берешек негізінде «ТҚЖБ» АҚ клиенттерінің болашақ мерзімді салым ақша шоттарын ашу үшін алынған комиссиялық кірістер болып табылады.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

25 Өзге міндеттемелер

Өзге міндеттемелер мынадай баптарды қамтиды:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016 ж. 31 желтоқсан	2015 ж. 31 желтоқсан
Мемлекеттік субсидиялар	345,794,945	143,671,433
Болашақ мерзімдегі табыстар	6,985,184	17,077,399
Қаржы кепілдіктері бойынша кейінге қалдырылған табыстар	3,888,741	2,891,020
Қаржылық жалдау бойынша алынған алғытөлемдер	3,421,941	4,878,593
Алдын-ала төлемдер	2,007,876	1,854,472
Міндеттемелерді орындауды бақылау	1,857,683	825,819
Қызметкерлерге сыйақы ретінде есептелген шығыстар	1,269,662	1,092,110
Табыс салығынан басқа төленетін салықтар	901,745	984,241
Клиенттердің шоттары бойынша өтемақыны төлеу бойынша резерв	-	24,000,000
Инвестицияларды сату бойынша резерв	-	5,027,106
Тегін алынған мүлігі бойынша болашақ кезеңдердің табыстары	-	299,149
Басқа	3,787,863	3,125,239
Өзге міндеттемелер жиынтығы	369,915,640	205,726,581

Мемлекеттік субсидиялар.

Қазақстан Республикасының Ұлттық қорынан және «Самұрық-Қазына» ҰӘҚ» АҚ-ыдан алынған қаражат бойынша төмен сыйақы мөлшерлемесімен ұсынылған табыстардың сомасын мемлекеттік субсидиялар ретінде көрсетті.

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016 ж. 31 желтоқсан	2015 ж. 31 желтоқсан
Жыл басындағы қалдық	143,671,433	12,745,263
Борыштық бағалы қағаздарды шығару нәтижесінде Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қаражат бойынша мемлекеттік субсидия (20-ескертпе)	175,267,039	223,590,219
Қазақстан Республикасының Үкіметінің қарызы бойынша Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қаражат бойынша мемлекеттік субсидия (23-ескертпе)	78,157,983	-
ЭКСПО-2017 Халықаралық мамандандырылған көрмесі үшін сауда-ойын-сауық орталығының құрылысшысына және коммерциялық банктерге төмен сыйақы мөлшерлемелері бойынша несие бергеннен кейін мемлекеттік субсидияны пайдалану	(37,822,703)	(86,170,517)
Жергілікті атқарушы органдардың облигацияларын сатып алу үшін мемлекеттік субсидияларды пайдалану	(7,223,299)	-
Басқа қарыз алушылардың несиелерін бергеннен кейін мемлекеттік субсидиялар пайдалану	(1,759,842)	(1,990,614)
Жылдық амортизация үшін есептелген сома	(2,746,211)	(3,037,463)
Қаржылық жалдауды бергеннен кейін мемлекеттік субсидияны пайдалану	(1,756,449)	(1,465,455)
Шетел валютасымен болған операциялардың таза шығыны	6,994	-
Жыл соңындағы қалдық	345,794,945	143,671,433

Бастапқы танудан кейін Холдинг мемлекеттік бағдарламалардың шарттарын орындаудан кейін қарыз алушыларға ұсынылған жеңілдікті шарттармен қайта қаралған берешектің сомасына сәйкес келетін соманы кіріс не шығыс құрамына жатқызды (8 және 9-ескертпе). Холдинг несие бойынша төмен сыйақы ставкасы арқылы түпкілікті қарыз алушылардың алдында пайданы тарату бойынша міндеттемеге ие.

Болашақ кезеңдердің табыстары комиссиялық сыйақыны өтеуге жататын болашақ кезеңдердің табыстарын және Қытайдың Экспорттық-импорттық банкі Холдингке ұсынған несиелер бойынша қарыз алушыны басқару үшін комиссияларды қамтиды. Есептелген міндеттемелер қарыз алушыдан комиссиялық шығындардың өтемақысы ретінде алынуға жататын, несиені ұсыну бойынша міндеттеме үшін комиссияның алдын-ала төлемін қамтиды (22-ескертпе).

25 Өзге міндеттемелер (жалғасы)

Клиенттердің шоттары бойынша өтемақыны төлеу бойынша резерв. 2015 жылдың 20 тамызында ҚРҰБ бұрын валюталық дәліз аясында ұсталған теңге енді бұдан былай басқа валюталарға қатысты еркін қозғалатын айырбастау бағамына өтеді деп жариялады. Жаңа тәртіп теңгенің айтарлықтай құнсыздануына әкелді. Теңгенің құнсыздануы нәтижесінде, Қазақстан Республикасының Президенті Холдингке «ҚТҰҚЖБ» АҚ-да жеке тұлғалардың теңгеде орналастырылған депозиттері бойынша өтемақы төлеу бойынша ұсынысты дайындауды тапсырды.

Экономикалық саясат жөніндегі кеңестің 2015 жылғы 25 желтоқсандағы отырысының № 9 хаттамасына сәйкес «ҚТҰҚЖБ» АҚ салымшыларына өтемақы төлеу тетігін қарау аясында Холдингтің жеке қаражаты есебінен «ҚТҰҚЖБ» АҚ салымшыларына өтемақы төленуін қамтамасыз ету үшін шараларды қабылдау туралы шешім қабылданды. Осылайша, 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдинг тікелей капиталда 24,000,000 мың теңге мөлшерінде клиенттердің шоттары бойынша өтемақы төлеу бойынша резервті таныды.

Осы кестеге сәйкес 2015 жылдың 18 тамызына дейін ашылған тұрғын үй-құрылыс жинақ ақша туралы шарттары бар барлық салымшылар, егер олар ресми өтініш берген болса, 2016 жылдың 1 маусымына дейін «ҚТҰҚЖБ» АҚ-мен қосымша келісімдерге қол қойса және өтемақыны төлеу күніне дейін өз депозиттерін сақтаған болса, өтемақы алуға құқылы болады. Салымшыларға өтемақы төлеу 2016 және 2017 жылдары бюджет қаражаты және жартылай Холдингтің жеке қаражаты есебінен іске асырылады (24-қосымша).

Инвестицияларды сату бойынша резерв. 2015 жылы Холдинг активтің құнсыздануына тест жүргізді және 16,980,423 мың теңге, оның ішінде 5,027,106 мың теңге өзге міндеттемелер құрамында танылған мөлшерінде инвестицияның құнсыздануынан шығысты мойындады. Құнсыздану нәтижесінде туындаған шығыс сомасы инвестициялардың теігерімдік құны және ұқсас активтер бойынша ағымдағы нарықтық норманы пайдаланып дисконтталған, ағымдағы сәтке келтірілген ақшалай қаражаттың болжамды болашақ ағымдарының құны арасындағы айырмашылық ретінде есептелді.

26 Акционерлік капитал

<i>(акциялар санын қоспағандағы мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016 31 желтоқсан	2015 31 желтоқсан
Жарияланған жай акциялар	5,000,086,550	5,000,086,550
Тіркелген, бірақ шығарылмаған жай акциялар	(4,197,767,838)	(4,241,767,838)
Шығарылған және төленген акциялардың жиынтығы	802,318,712	758,318,712
Бір акцияның номиналды құны, теңге	1,000	1,000
Шығарылған және төленген акционерлік капитал	802,318,712	758,318,712

Барлық жай акциялар әрбір акция бойынша бір дауыс құқығын ұсынады.

2015 жылы Холдинг ақшалай нысанда сомасы 44,000,000 мың теңгені құрайтын акционерлік капиталға үш рет жарна алды (2014 жылы: 40,000,000 мың теңгені).

Жарияланған дивидендтер. 2016 және 2015 жылдары Холдинг дивидендтерді акционерге жария етпеді және төлемеді.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

27 Пайыздық кірістер мен шығындар

(мың қазақстандық теңгемен)

2016

2015

Пайыздық кірістер

Клиенттерге берілген несиелер	120,352,085	95,716,495
Банктердегі қаражат	63,877,113	37,729,047
Ақшалай қаражат және олардың баламалары	42,502,592	16,496,457
Сатуға арналған қолда бар борыштық инвестициялық бағалы қағаздар	25,359,660	21,443,525
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	11,246,710	4,686,102
Өзгерістері белгілі бір кезең үшін кіріс не шығыс құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын, борыштық бағалы қағаздар	598,223	627,410
Өтелгенше ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	877,865
Кері репо мәмілелері дебиторлық берешек	-	145,435
Басқа	76,763	342,683

Пайыздық кірістер жиынтығы

264,013,146

178,065,019

Пайыздық шығыстар

Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(63,677,322)	(38,656,145)
Банктерден және өзге қаржы институттардан алынған қарыздар	(55,129,584)	(37,609,949)
Клиенттердің қаражаты	(6,080,932)	(4,425,441)
Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қарыздар	(1,766,789)	(977,400)
Субординарлық борыш	(750,165)	(1,301,337)
Басқа	(101,757)	(125,250)

Пайыздық шығыстар жиынтығы

(127,506,549)

(83,095,522)

Таза пайыздық кірістер

136,506,597

94,969,497

2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін пайыздық кірістердің әртүрлі баптарының құрамына құнсыздалған қаржы активтері бойынша есептелген 5,984,505 мың теңгеге тең (2015 жылы: 6,728,146 мың теңге) жалпы сома кіреді.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

28 Комиссиялық табыстар мен шығындар

(мың қазақстандық теңгемен)

2016

2015

Комиссиялық табыстар

Өзгерістері кіріс не шығыс құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатындарға жатпайтын қаржы құралдары бойынша комиссиялық табыстар:

- Міндеттемелерді орындау кепілдіктері	2,101,980	1,405,166
- Агенттік қызметтер	868,730	864,539
- Тұрғын үй құрылыс жинақтары сомасын арттыру үшін комиссия	392,611	324,507
- Кассалық операциялар	268,685	344,412
- Жобалар бойынша консультацияларды ұсыну	215,560	147,394
- Аккредитивтер	215,548	239,222
- Несиенің игерілмеген бөлігін резервтеу үшін комиссия	141,852	406,774
- Аударымдық қызметтер	51,820	54,004
- Басқа	44,746	118,077

Комиссиялық табыстар жиынтығы

4,301,532

3,904,095

Комиссиялық шығындар

Өзгерістері кіріс не шығыс құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатындарға жатпайтын қаржы құралдары бойынша комиссиялық шығындар:

- Агенттік қызметтер	(1,809,811)	(1,217,252)
- Еурооблигацияларды шығару	(110,023)	(15,384)
- Бағалы қағаздармен операциялар	(67,129)	(67,272)
- Аударымдық қызметтер	(46,165)	(28,257)
- Кастодиандық қызметтер	(26,766)	(20,641)
- Несиелік карталарды жүргізу	(5,565)	(4,960)
- Несиенің игерілмеген бөлігі үшін комиссия	(4,919)	(347,272)
- Несиелік бюро қызметтері	(4,045)	(6,296)
- Ағымдағы шоттарды жүргізу	(1,223)	(1,085)
- Сақтанушыларды тарту	-	(740)
- Басқа	(181,016)	(52,879)

Комиссиялық шығындар жиынтығы

(2,256,662)

(1,762,038)

Таза комиссиялық табыстар

2,044,870

2,142,057

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

29 Өзгерістері белгілі бір кезең үшін кіріс не шығыс құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялардан таза (шығыс)/кіріс

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016	2015
Қаржы туынды құралдарымен операциялардан (табыстарды шегере отырып шығындар)/шығындарды шегере отырып табыстар	(10,192,135)	83,267,401
Сауда бағалы қағаздармен операциялар бойынша шығындарды шегере отырып табыстар/(табыстарды шегере отырып шығындар)	505,368	(1,060,179)
Өзгерістері белгілі бір кезең үшін кіріс не шығыс құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын өзге қаржы құралдарымен операциялардан шығындарды шегере отырып табыстар	3,411,936	5,510,340
Өзгерістері белгілі бір кезең үшін кіріс не шығыс құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдарымен операциялардан таза (шығыс)/кіріс жиынтығы	(6,274,831)	87,717,562

30 Шетелдік валютамен операциялардан болатын таза пайда/(залал)

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016	2015
Шетелдік валютаны қайта бағалаудан шығындарды шегере отырып табыстар/(табыстарды шегере отырып шығындар)	5,798,432	(47,326,712)
Шетелдік валютамен операциялар бойынша (табыстарды шегере отырып шығындар)/шығындарды шегере отырып табыстар	(468,970)	4,505,197
Шетелдік валютамен операциялардан таза пайда/(залал) жиынтығы	5,329,462	(42,821,515)

31 Өзге операциялық табыстар/(шығындар)

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016	2015
Шығындарды санамағандағы нарықтан төмен ставкалар бойынша қаржы құралдарын бастапқы тану кезінде туындайтын табыстар	2,707,529	6,546,762
Міндеттемелерді есептен алу нәтижесіндегі кірістер	2,593,627	-
Өнімді өткізуден алынатын табыс	1,360,829	1,458,451
Алынған дивидендтер	1,205,069	378,696
Негізгі құралдар мен материалдық емес активтердің құнсыздануға резервті қалпына келтіру/(есептеу)	50,851	(2,346,848)
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтерді сатудан кіріс	-	4,318,337
Несиелер бойынша талап ету құқықтары бойынша күтілетін ақшалай ағымның өзгеруінен кіріс	-	922,436
Инвестицияларды сату жөніндегі резервте өзгеріс	-	(5,027,106)
Берілген алғытөлемдердің құнсыздануы	-	(9,600,627)
Борыштық бағалы қағаздарды сатып алудан туындаған (кірістерді санамағандағы шығыстар)/шығыстарды санамағанда кірістер	(473,208)	3
Клиенттерге берілген несиелерді реструктуризациялаудан туындайтын шығындар	(811,154)	-
Өзге активтер бойынша құнсыздануға резервті (есептеу)/қалпына келтіру (18-ескертпе)	(979,120)	321,410
Банктер мен басқа да қаржы институттарынан алынған қарыздарды мерзімінен бұрын өтеуден туындаған шығыстар	(4,704,446)	-
Өзге табыстар	3,123,044	194,191
Өзге операциялық табыстар/(шығындар) жиынтығы	4,073,021	(2,834,295)

2016 жылы Холдинг Қытайдың экспорттық-импорттық банкінен алған несиені мерзімінен бұрын ішінара өтеуді сұраған, және өтеу кестесін қайта қарау нәтижесінде пайда болған 4,704,446 мың теңге көлемінде шығыстарды аударды. 2017 жылы қаңтарда өтелді.

2015 жылы Холдинг ақшалай қаражатты шоғырландыратын бір бірліктің құнсыздануына тексеру жүргізді (зауыт құрылысы) және 9,600,627 мың теңге сомасында құрылыс қызметтерін көрсетушілерге төленген алғытөлемдердің құнсыздануын мойындады.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

32 Кредиттік сипаттағы өзге активтер мен міндеттемелердің құнсыздануы үшін резерв	2016	2015
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>		
Өзге қаржы активтері (17-ескертпе)	557,508	(1,330,135)
Берілген кепілдіктер	284,041	(1,241,607)
Сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар (10- ескертпе)	(113,331)	(376,564)
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек (11-ескертпе)	(1,887,447)	(2,017,079)
Ақшалай қаражат (6- ескертпе)	(2,525,737)	-
Банктердегі қаражат (8-ескертпе)	(33,045,306)	230,110
Өтелгенше ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар	-	(35,325)
Кредиттік сипаттағы өзге активтер мен міндеттемелердің құнсыздануына резерв жиынтығы	(36,730,272)	(4,770,600)

33 Әкімшілік шығындар	2016	2015
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>		
Персоналды ұстау үшін шығындар	17,466,436	16,214,232
Кәсіби қызметтер	4,357,627	3,345,077
Операциялық жалдау шығындары	1,660,825	1,318,587
Өзге салықтар,кіріс салығынан басқа	1,510,081	1,537,638
Негізгі құралдарды амортизациялау	1,346,500	1,149,907
Қайта жөндеу және техникалық жабдық	1,010,454	980,941
Жарнамалық және маркетингтік қызметтер	910,361	976,671
Директорлар кеңесін ұстау үшін шығындар	649,373	414,670
Иссапар шығындары	618,884	440,901
«Қазақстанның депозиттерге кепіл беру қоры» АҚ арналған жарналары	583,787	560,619
Бағдарламалық қамсыздандыруды және өзге материалдық емес активтерді амортизациялау	538,329	432,418
Байланыс қызметтері	526,062	442,329
Ақпараттық қызметтер	397,599	305,698
Материалдар	394,186	469,387
Қызметкерлерді оқыту	276,279	315,755
Сақтандыру үшін шығындар	241,961	611,446
Күзет қызметтері	184,152	373,934
Коммуналдық қызметтер	173,689	191,836
Көлік қызметтері	172,481	169,068
Басқа	2,634,036	2,372,081
Әкімшілік шығындар жиынтығы	35,653,102	32,623,195

34 Табыс салығы	2016	2015
Кезең үшін кіріс не шығыс құрамында көрсетілген табыс салығы бойынша шығындар мынадай бөліктерді қамтиды:		
<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>		
Ағымдағы табыс салығы	10,310,843	11,851,047
Кейінге қалдырылған салық	(216,969)	15,297,569
Жылдық табыс салығы бойынша жиынтығы	10,093,874	27,148,616

2016 жылы Холдингінің кірісіне қатысты қолданылатын табыс салығының ағымдағы ставкасы 20% құрайды (2015 ж.: 20%).

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

34 Табыс салығы (жалғасы)

Төменде салық салу бойынша нақты шығындармен теориялық салық шығындарының салыстырмасы көрсетілмен:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016	2015
Салық салуға дейін пайда	58,647,231	76,530,664
20% заңнамалық белгіленген ставка бойынша теориялық салық аударымдары (2014 ж.: 20%)	11,729,446	15,306,133
- Бағалы қағаздар бойынша салық салынбайтын табыс	(6,002,191)	(2,737,476)
- Өзге салық салынбайтын табыстар	(2,838,433)	(2,074,471)
- Құнсызданудан шегерілмейтін шығыстар	3,763,599	6,053,611
- «ҚИК» АҚ қарыз дисконтын индексациялаудан шегерілмейтін шығыстар	-	2,327,162
- Өзге шегерілмейтін шығындар	2,540,011	2,589,918
- Алдыңғы жылдар үшін ағымдағы табыс салығы бойынша шығындарды түзету	(377,786)	(946,016)
- Бұрын танылмаған салық активі	(289,090)	(984,272)
- «ҚДБ» АҚ-нан «ИФК» АҚ-на берілген несиелер бойынша құнсызданудың салық салынатын қалпына келуі	-	270,474
- «ҚДБ» АҚ-нан «ИФК» АҚ-на берілген займдар бойынша шегерілмейтін сыйақы	-	1,333,654
- Танылмаған кейінге қалдырылған салық активтеріндегі өзгерістер	991,820	3,490,582
- Кейінге қалдырылған салық активтерін есептен шығару	504,195	-
- 2009-2016 жылдардағы төлем көзінен ұсталғаннан, бұрын танылған ағымдағы салық активтерін есептен шығару	327,411	-
- Өзге тұрақты айырмашылықтар	(255,108)	2,519,317

Жыл үшін табыс салығы бойынша шығындар **10,093,874** **27,148,616**

Кейінге қалдырылған салық активі мен міндеттеме мынадай баптарға қатысты мойындалмады:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016 ж. 31 желтоқсаны	Жылдың ішіндегі өзгеріс	2015 ж. 31 желтоқсаны	Жылдың ішіндегі өзгеріс	2015 ж. 1 қаңтар
Қаржы лизингі бойынша дебиторлық берешек	2,169,326	549,664	1,619,662	377,268	1,242,394
Келісілген мөлшерлеме бойынша есептелген және есептен шығарылған сыйақы	81,218	(2,321)	83,539	(301)	83,840
Кіріс не шығыс арқылы әділ құн бойынша бааланатын өзге қаржы активтері	511,118	283,047	228,071	228,071	-
Еншілес кәсіпорындарға инвестициялар	1,131,235	-	1,131,235	(75,997)	1,207,232
Қауымдастырылған кәсіпорындарға инвестициялар	4,927,683	(226,188)	5,153,871	212,325	4,941,546
Өзге активтер	(3,981)	(24,880)	20,899	(37,420)	58,319
Болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық шығысы	3,496,938	206,084	3,290,854	2,802,942	487,912
Туынды қаржы құралдары	205,591	206,414	(823)	87,181	(88,004)
Өзге міндеттемелер	(82,260)	-	(82,260)	(103,487)	21,227
Таза танылмаған кейінге қалдырылған салық активтері	12,436,868	991,820	11,445,048	3,490,582	7,954,466

ҚЕХС және Қазақстан Республикасының салық заңнамасы арасындағы айырмашылық қаржылық есептілікті құрастыру мақсатында және табыс салығын есептеу мақсатында активтер мен міндеттемелердің баланстық құны арасындағы уақыт айырмашылықтарының пайда болуына әкеледі.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

34 Табыс салығы (жалғасы)

Төменде 20% (2015 ж.: 20%) ставкасы бойынша көрсетілетін осы уақыт айырмашылықтары қозғалысының салықтық салдарлары толық ұсынылған.

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	1 қаңтар 2016 ж.	Кіріс не шығыс құрамында көрсетілген	Капитал құрамында тікелей көрсетілген	«Orda Glass» ЖШС сатылу нәтижесі	31 желтоқсан 2016 ж.
Салық салу базасын азайтатын/(көбейтетін) уақыт айырмашылықтарының салықтық ықпалы					
Ақшалай қаражат және олардың баламалары	-	(856,616)	856,616	-	-
Банктердегі қаражат	44,213,529	2,971,648	-	-	47,185,177
Клиенттерге берілген несиелер	9,815,160	3,396,747	277,410	161	13,489,478
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	1,619,662	549,664	-	-	2,169,326
Келісілген мөлшерлеме бойынша есептелген және есептен шығарылған сыйақы	83,539	(2,321)	-	-	81,218
Сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	3,804	178	-	-	3,982
Еншілес кәсіпорындарға инвестициялар	1,131,235	(31,448)	-	-	1,099,787
Қауымдастырылған және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	4,873,139	15,734	-	-	4,888,873
Негізгі құралдар	(542,489)	2,770,455	-	277	2,228,243
Өзге активтер	(10,042,160)	144,937	-	-	(9,897,223)
Болашақ кезеңге ауыстырылған салық шығыстары	9,305,879	(4,322,176)	-	-	4,983,703
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	(78,391,974)	(46,934,761)	-	-	(125,326,735)
Банктерден және өзге қаржы институттарынан қарыздар	(8,583,135)	2,269,174	(3,385,433)	-	(9,699,394)
Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қарыздар	(1,074,449)	56,724	-	-	(1,017,725)
Өзге міндеттемелер	17,961,850	39,033,335	(4,170)	1,762,992	58,754,007
Өтеу мүмкіндігін бағалауға дейін кейінге қалдырылған таза салық активі/(міндеттеме)	(9,626,410)	(938,726)	(2,255,577)	1,763,430	(11,057,283)
Танылған кейінге қалдырылған салық активі	4,960,948	(147,303)	-	-	4,813,645
Танылған кейінге қалдырылған салық міндеттемесі	(26,032,406)	364,272	(2,255,577)	1,763,430	(26,160,281)
Кейінге қалдырылған таза салық активі/(міндеттеме)	(21,071,458)	216,969	(2,255,577)	1,763,430	(21,346,636)

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

34 Табыс салығы (жалғасы)

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	1 қаңтар 2015 ж.	Кіріс не шығыс құрамында көрсетілген	Өзге жиынтық табыс құрамында көрсетілген	Капитал құрамында тікелей көрсетілген	31 желтоқсан 2015 ж.
Салық салынатын базаны азайтатын/ (көбейтетін) уақыт айырмашылықтарының салықтық ықпалы					
Банктердегі қаражат Клиенттерге берілген несиелер	28,963,538	15,249,991	-	-	44,213,529
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	4,897,636	2,968,058	-	1,949,466	9,815,160
Келісілген мөлшерлеме бойынша есептелген және есептен шығарылған сыйақы	1,242,394	377,268	-	-	1,619,662
Сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	83,840	(301)	-	-	83,539
Өтелгенше ұсталатын инвестициялық бағалы қағаздар	391,667	(19,396)	(368,467)	-	3,804
Еншілес кәсіпорындарға инвестициялар	372,456	(372,456)	-	-	-
Қауымдастырылған және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	1,207,232	(75,997)	-	-	1,131,235
Негізгі құралдар	5,022,560	(149,421)	-	-	4,873,139
Өзге активтер	(494,709)	(47,780)	-	-	(542,489)
Болашақ кезеңге ауыстырылған салық шығыстары	4,640,948	(10,035,969)	-	(4,647,139)	(10,042,160)
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	3,051,904	6,253,975	-	-	9,305,879
Банктерден және өзге қаржы институттарынан қарыздар	(35,414,365)	(43,031,264)	-	53,655	(78,391,974)
Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қарыздар	(9,919,854)	1,336,719	-	-	(8,583,135)
Өзге міндеттемелер	(1,079,295)	4,846	-	-	(1,074,449)
	4,358,629	15,734,740	-	(2,131,519)	17,961,850
Өтеу мүмкіндігін бағалауға дейін кейінге қалдырылған таза салық активі/(міндеттеме)					
	7,324,581	(11,806,987)	(368,467)	(4,775,537)	(9,626,410)
Танылған кейінге қалдырылған салық активі	6,486,752	(1,525,804)	-	-	4,960,948
Танылған кейінге қалдырылған салық міндеттемес	(7,116,637)	(13,771,765)	(368,467)	(4,775,537)	(26,032,406)
Кейінге қалдырылған таза салық активі/(міндеттеме)					
	(629,885)	(15,297,569)	(368,467)	(4,775,537)	(21,071,458)

34 Табыс салығы (жалғасы)

Холдингінің қолданыстағы құрылымын және қазақстандық салық заңнамасының ерекшеліктерін ескере отырып, Холдингінің бір кәсіпорындарының салықтық шығыстары мен ағымдағы салық активтері Холдингінің басқа кәсіпорындарының ағымдағы салық міндеттемелері мен салық салынатын кірісіне жатқызылмайды, және, демек, салықтар тіпті жиынтық салық шығысы болса да, есептелуі мүмкін. Сол себепті кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері, тек егер олар салық салынуға жататын бір кәсіпорынға және бір ғана салықтық басқару органына жататын болса, өзара есепке жатқызылады.

Табыс салығы бойынша салық салынатын базаның мөлшерін азайтатын уақыт айырмашылықтарын пайдалану мерзімі Қазақстан Республикасының қолданыстағы салық заңнамасымен шектелмеген. Болашақ кезеңдерге ауыстырылған салық шығысын пайдалану мерзімі 2019-2026 жылдары аяқталады.

35 Қаржылық тәуекелдерді басқару

Холдингінің тәуекелдерін басқару қаржылық, операциялық және заңдық тәуекелдерге қатысты жүзеге асырылады. Қаржылық тәуекел нарықтық тәуекелді (валюталық тәуекелден, проценттік ставка тәуекелінен және өзге баға тәуекелінен тұрады), несиелік тәуекелді және өтімділік тәуекелін қамтиды. Қаржылық тәуекелдерді басқарудың басты міндеті тәуекел лимиттерін анықтау және белгіленген лимиттердің сақталуын ері қарай қамтамасыз ету болып табылады. Операциялық және заңдық тәуекелдерді басқару операциялық және заңдық тәуекелдерді азайту мақсатында ішкі регламенттер мен рәсімдердің тиісінше сақталуын қамтамасыз етуге тиіс.

Холдингінің тәуекелдерді басқару жөніндегі ережелері мен рәсімдері. Холдингінің тәуекелдерді басқару жөніндегі саясаты Холдинг ұшырайтын тәуекелдерді анықтауға, талдауға және басқаруға, тәуекелдер лимиттерін және тиісті бақылауды белгілеуге, сондай-ақ тәуекелдер деңгейін және олардың орнатылған лимиттерге сәйкестігін үнемі бағалауға бағытталған. Еншілес кәсіпорындардың тәуекелдерін басқару жөніндегі саясат және рәсімдер нарық жағдайының өзгерістерін, ұсынылатын өнімдер мен қызметтерді және пайда болатын ең үздік тәжірибені көрсету мақсатында тұрақты негізде қайта қаралады. Холдингінің тәуекелдерді басқару саясаты 2013 жылдың қазан айында бекітілді.

Тәуекелдерді басқару бойынша саясаттың мақсаттары келесіден тұрады:

- Холдингіні басқару элементі ретінде тәуекелдерді басқарудың интеграцияланған үдерісі мен тиімді кешендік жүйені құру және тәуекелдерді басқарудың әдістері мен рәсімдеріне қолданылатын бірегей стандартталған тәсіл негізінде Холдингінің қызметін тұрақты жетілдіру;
- Ұстап тұрушы қабілетті анықтау және қабылданған тәуекелдерді тиімді басқаруды қамтамасыз ету;
- Тәуекелдерді уақытылы анықтау;
- Залалды барынша азайту және әлеуетті залалдың орнын толтыруға жұмсалған ағымдағы шығынды төмендету

Тәуекелдерді басқару құрылымы. Холдингінің тәуекелдерін басқару құрылымы Холдингінің келесі органдары мен құрылымдық бөлімшелерінің қатысуымен бірнеше деңгейде тәуекелдерді басқарумен берілген: Директорлар кеңесі, Басқарма, Активтер мен пассивтерді басқару комитеті, Тәуекелдерді басқару департаменті, Ішкі аудит қызметі, алқалы органдар мен басқа құрылымдық бірліктер.

Директорлар кеңесі. Тәуекелдерді басқарудың бірінші деңгейі Холдингінің Директорлар кеңесімен берілген. Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқару бойынша бақылау жүйесінің тиісті қызмет етуі үшін, басты тәуекелдерді және тәуекелдерді корпоративтік басқару жүйесін басқару үшін толық жауапты болады. Директорлар кеңесі Холдингінің қызметінің міндеттерін анықтайды және тәуекелдерді басқаруға қатысты құжаттарды бекітеді.

Басқарма. Тәуекелдерді басқарудың екінші деңгейі Холдингінің Басқармасымен берілген. Холдингінің Басқармасы корпоративтік саясаттың талаптарына сәйкес қамтамасыз ету мақсатында тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін және тәуекелді бақылау құрылымын құрғаны үшін жауапты болады. Басқарма тәуекелдерді басқаруды және Холдингінің тәуекелдерін басқару философиясын көрсететін «тәуекелдерді саналы түсіну» мәдениетін құрғаны үшін жауапты болады. Басқарма сондай-ақ барлық қызметкердің тәуекелдерді басқаруға айқын нақты жауаптылығы болатын және өз міндеттерін тиісті түрде атқарғаны үшін жауапты болатын тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін енгізгені үшін жауапты болады. Басқарма тиісті комитеттерді құру арқылы тәуекелдерді басқару саласында өз функцияларының бөлігін жүзеге асыруға уәкілетті.

Директорлар кеңесінің Аудит жөніндегі комитеті. Директорлар кеңесінің Аудит жөніндегі комитеті Холдинг Директорлар кеңесінің тұрақты әрекет ететін алқалы консультациялық органы болып табылады және Директорлар кеңесіне Холдингінің қаржы-шаруашылық қызметін бақылаудың тиімді жүйесін орнату (оның ішінде қаржы есебінің толықтығы мен дұрыстығын бақылау), ішкі бақылау және тәуекелдерді басқару жүйесінің сенімділігі мен тиімділігін қадағалау, сондай-ақ корпоративтік басқару саласындағы құжаттарды іске асыру, ішкі және сыртқы аудиттің тәуелсіздігін бақылау бойынша ұсынымдарды Директорлар кеңесіне дайындау арқылы Директорлар кеңесі жұмысының тиімділігі мен сапасы арттыру мақсатында құрылады.

Активтер мен пассивтерді басқару комитеті (АПБК). АПБК Холдингінің Басқармаға есеп беретін және қызметін Басқарма белгілеген өкілеттіктер шегінде жүзеге асыратын, тұрақты қызмет ететін алқалы органы болып табылады. АПБК негізгі мақсаттары мынадай: Холдингінің активтері мен пассивтерін басқару саласында уақытылы және тиісті шешімдердің қабылдануын қамтамасыз ету, Холдингпен ынтымақтастық үшін әріптестерді тарту, қаржылық тұрақтылықтың жеткілікті деңгейін сақтап отыру; инвестициялық шешімдерді қабылдау кезінде Холдингінің кірісін арттыру және тәуекелдерін азайту.

35 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Тәуекелдерді басқару құрылымы (жалғасы). *Тәуекелдерді басқару департаменті.* Тәуекелдерді басқару процесінің үшінші деңгейін Тәуекелдерді басқару департаменті ұсынады. Тәуекелдерді басқару департаментінің мақсаттары тәуекелдерді жалпы басқаруды және қолданыстағы заңнаманың талаптарына сәйкестікті бақылауды, сондай-ақ қаржылық және қаржылық емес тәуекелдер бойынша есептілікті анықтау, бағалау, басқару және ұсынудың ортақ қағидалары мен әдістерінің іске асырылуын бақылауды қамтиды.

Ішкі аудит қызметі. Холдингінің Ішкі аудит қызметі тәуекелдерді басқару барысында тәуекелдерді басқару рәсімдеріне және тәуекелдерді бағалау әдістеріне аудитті жүргізеді және тәуекелдерді басқару рәсімдерінің тиімділігін арттыруға бағытталған ұсыныстарды әзірлейді. Ішкі аудит қызметі тәуекелдерді басқару жүйесі бойынша есептерді Холдингінің Директорлар кеңесіне ұсынады және бекітілген нормативтік құжаттарға сәйкес өзге функцияларды орындайды.

Құрылымдық бірліктер. Тәуекелдерді басқару құрылымында ең маңызды бөліктердің бірі әрбір қызметкер ұсынатын Холдингінің құрылымдық бірліктері болып табылады. Құрылымдық бірліктер (тәуекелдер иелері) тәуекелдерді басқару процесінде басты рөл атқарады. Холдинг қызметшілері күн сайын тәуекелдермен жұмыс жасайды, тәуекелдерді басқарады және тәуекелдердің өз қызмет саласына әлеуетті ықпалын бақылайды. Құрылымдық бірліктер тәуекелдерді басқару бойынша іс-әрекеттер жоспарын жүзеге асыру, өз қызмет саласындағы ірі тәуекелдерді уақытында анықтау мен хабардар ету және жұмыс жоспарына енгізілуі тиіс тәуекелдерді басқару жөнінде ұсыныстарды әзірлеу үшін жауап береді.

Несиелік тәуекел. Холдинг қаржы құралдарымен операцияларға қатысушы тараптың біреуі шарт бойынша өз міндеттемелерін орындамағаны салдарынан басқа тараптың қаржы шығыстарын тану себебі болуы мүмкін тәуекелі болып табылатын несиелік тәуекелге ұшырайды. Несиелік тәуекел Холдингінің және еншілес кәсіпорындарының контрагенттермен несиелік және өзге операциялар нәтижесінде туындайды, солардың салдарынан қаржылық активтер пайда болады.

Холдингінің несиелік тәуекелінің ең үлкен деңгейі қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте қаржы активтерінің баланстық құнында көрсетіледі. Несиелік ұсыну бойынша кепілдіктер мен міндеттемелер үшін несиелік тәуекелдің ең үлкен деңгейі міндеттеме сомасына тең. Несиелік тәуекелді төмендету кепілдікті қамтамасыз ету және несиелік сапасын жақсартудың өзге шаралары есебінен іске асырылады.

Холдингінің еншілес кәсіпорындары еншілес кәсіпорынның және Холдингінің қаржы активтері мен міндеттемелерін басқару регламентіне, сондай-ақ Холдингінің еншілес кәсіпорындарында несиелік тәуекелді реттейтін өзге ішкі нормативтік құжаттарға сүйене отырып, бір қарыз алушыға немесе байланысты қарыз алушылардың тобына лимитті қоса алғанда, контрагенттермен операцияларға лимитті белгілеп, несиелік тәуекелді бақылайды. Еншілес кәсіпорындардың басшылығы өнімдер және экономиканың салалары бойынша несиелік тәуекелдің лимиттерін үнемі бекітеді. Осындай тәуекелдердің мониторингі тұрақты түрде жүзеге асырылады, бұл ретте лимиттер жылына кемінде 1 рет қайта қаралады.

Клиенттермен жұмыс істеу жөніндегі менеджерлерден түскен несиелік өтінімдер несиелік лимитті бекіту үшін еншілес кәсіпорынның тиісті Несиелік комитетіне беріледі. Сондай-ақ несиелік тәуекелді басқару кәсіпорындар мен жеке тұлғалардың кепілі мен кепілдігін алу арқылы іске асырылады. Несиелік тәуекелдің мониторингі мақсатында қызметшілер клиенттің қаржы көрсеткіштері мен бизнесін құрылымдық талдау негізінде тұрақты есептерді жасайды. Несие қабілеттілігі нашарлап бара жатқан клиенттерге қатысты елеулі тәуекелдер туралы бүкіл ақпарат оның хабарына дейін жеткізіледі және онымен талқыланады.

Холдингінің еншілес кәсіпорындары несиелерді өтеу мерзімдері бойынша талдауды және мерзімі өтіп кеткен қалдықтардың кейінгі бақылауын жүзеге асырады. Әрі қарай еншілес кәсіпорынның басшылығы берешек мерзімдері туралы деректерді және несиелік тәуекел туралы өзге ақпаратты тиісті еншілес кәсіпорынның директорлар кеңесіне және Холдинг басшылығына ұсынады.

Баланстан тыс қаржы құралдары бойынша несиелік тәуекел осы қаржы құралымен операцияға басқа қатысушының шарт ережелерін орындай алмау қабілетіне байланысты шығыстар ықтималдығы сияқты анықталған. Холдингінің еншілес кәсіпорындары мәмілелерді бекіту, тәуекелді шектейтін лимиттерді пайдалану рәсімдеріне және мониторинг рәсімдеріне негізделген баланстық қаржы құралдарына қатысты сияқты шартты міндеттемелерге қатысты дәл сол несиелік саясаттарды қолданады.

Нарықтық тәуекел. Холдинг нарықта жалпы және ерекше өзгерістердің тәуекеліне ұшырайтын (а) валюталық, (б) проценттік және (в) үлестік құралдар бойынша ашық позициялармен байланысты нарықтық тәуекелге ұшырауы мүмкін. Холдинг басшылығы қабылданатын тәуекелдің деңгейіне қатысты лимиттерді белгілейді және ай сайынғы негізде олардың сақталуын бақылайды. Холдингінің еншілес кәсіпорындары Холдингінің белгілеген жалпы лимиттері негізінде жекелеген лимиттерді белгілейді және күнделікті негізде олардың сақталуына мониторинг жүргізеді. Алайда осы әдістің қолданылуы нарықта анағұрлым елеулі өзгерістер орын алған жағдайда белгіленген лимиттерден асып кететін шығыстардың құрылуына қарсы шыға алмайды.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

35 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Валюталық тәуекел. Холдинг басшылығы валюталар бөлінісінде және жалпы, әрбір күннің соңына қарай және бір күн шегінде қабылданатын тәуекелдің деңгейіне қатысты лимиттерлі белгілейді. Холдинг белгілеген лимиттер негізінде еншілес кәсіпорындар өздеріне қатысты лимиттерді белгілейді және күнделікті негізде олардың сақталуын бақылайды.

Төменде кестеде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдингтің валюталық тәуекелінің жалпы талдауы ұсынылған:

<i>(мыңдаған қазақстандық теңге)</i>	Қазақстан- дық теңге	АҚШ доллары	Еуро	Өзге	Барлығы
АКТИВТЕР					
Ақшалай қаражат және олардың баламалары	375,586,674	68,456,597	5,289,790	2,179,038	451,512,099
Өзгерістері белгілі бір кезең үшін кіріс не шығыс құрамында көрсетілетін, әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары	20,596,456	550,483	-	600,763	21,747,702
Банктердегі қаражат	595,769,990	146,808,657	468,954	-	743,047,601
Клиенттерге берілген несиелер	876,994,465	878,216,350	16,669,835	3,507,735	1,775,388,385
Сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	303,699,888	228,320,627	-	220,427	532,240,942
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	155,603,037	-	-	-	155,603,037
Өзге қаржы активтері	15,825,501	5,688,346	2,230	-	21,516,077
Монетарлық қаржы активтері жиынтығы	2,344,076,011	1,328,041,060	22,430,809	6,507,963	3,701,055,843
МІНДЕТТЕМЕЛЕР					
Клиенттердің қаражаты	434,253,996	9,050,160	1,688,800	-	444,992,956
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	541,172,979	469,242,241	-	15,905,605	1,026,320,825
Субординарлық борыш	15,165,538	-	-	-	15,165,538
Банктерден және өзге қаржы институттарынан алынған қарыздар	86,553,631	995,228,185	16,027,014	3,647,727	1,101,456,557
ҚР Үкіметінен алынған қарыздар	103,245,775	378,557	-	-	103,624,332
Сақтандыру шарттары бойынша міндеттемелер	1,536,207	-	-	-	1,536,207
Өзге қаржы міндеттемелері	41,622,028	19,382,822	4,001,019	62,910	65,068,779
Монетарлық қаржы міндеттемелері жиынтығы	1,223,550,154	1,493,281,965	21,716,833	19,616,242	2,758,165,194
Туынды қаржы құралдарына дейінгі таза ұстаным	1,120,525,857	(165,240,905)	713,976	(13,108,279)	942,890,649
Туынды қаржы құралдары бойынша талаптар	1,492,200	239,478,157	-	17,836,800	258,807,157
Туынды қаржы құралдары бойынша міндеттемелер	(157,590,892)	(25,361,319)	-	(2,257,098)	(185,209,309)
Таза ұстаным жиынтығы	964,427,165	48,875,933	713,976	2,471,423	1,016,488,497

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

35 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Төменде кестеде 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Холдингің валюталық тәуекелінің жалпы талдауы ұсынылған:

<i>(мыңдаған қазақстандық теңге)</i>	Қазақстан- дық теңге	АҚШ доллары	Еуро	Өзге	Барлығы
АКТИВТЕР					
Ақшалай қаражат және олардың баламалары	213,572,232	158,153,418	3,059,301	1,439,867	376,224,818
Өзгерістері белгілі бір кезең үшін кіріс не шығыс құрамында көрсетілетін, әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары	18,889,362	4,755,173	-	1,139,860	24,784,395
Банктердегі қаражат	417,987,474	126,546,885	457,587	-	544,991,946
Клиенттерге берілген несиелер	716,170,161	996,859,539	16,514,369	3,626,797	1,733,170,866
Сатуға арналған қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар	239,667,452	129,438,637	-	229,974	369,336,063
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	62,508,925	-	-	-	62,508,925
Өзге қаржы активтері	12,537,084	10,803,478	375,832	-	23,716,394
Монетарлық қаржы активтері жиынтығы	1,681,332,690	1,426,557,130	20,407,089	6,436,498	3,134,733,407
МІНДЕТТЕМЕЛЕР					
Клиенттердің қаражаты	306,885,957	7,453,853	80,188	3,009	314,423,007
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	257,079,664	526,447,717	-	16,918,924	800,446,305
Субординарлық борыш	14,652,856	-	-	-	14,652,856
Банктерден және өзге қаржы институттарынан алынған қарыздар	121,522,075	994,298,632	17,394,879	4,817,271	1,138,032,857
ҚР Үкіметінен алынған қарыздар	53,996,261	385,576	-	-	54,381,837
Сақтандыру шарттары бойынша міндеттемеле	1,070,893	-	-	-	1,070,893
Өзге қаржы міндеттемелері және провизиялар	51,000,674	11,512,426	97,481	89,234	62,699,815
Монетарлық қаржы міндеттемелер жиынтығы	806,208,380	1,540,098,204	17,572,548	21,828,438	2,385,707,570
Туынды қаржы құралдарына дейінгі таза позиция	875,124,310	(113,541,074)	2,834,541	(15,391,940)	749,025,837
Туынды қаржы құралдары бойынша талаптар	1,492,200	244,306,664	-	19,022,400	264,821,264
Туынды қаржы құралдары бойынша міндеттемелер	(157,590,892)	(25,872,670)	-	(2,407,126)	(185,870,688)
Таза ұстаным жиынтығы	719,025,618	104,892,920	2,834,541	1,223,334	827,976,413

Жоғарыда ұсынылған туынды қаржы құралдары ақшалай қаржы активтері немесе ақшалай қаржы міндеттемелері болып табылады және есептік кезеңнің соңына қарай тиісті валютаның әділ құнын бейнелейді.

35 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Төменде кестеде Холдингінің функционалдық валютасы үшін есептік кезеңнің соңында қолданылатын айырбастау бағамдарының ықтимал өзгерістері нәтижесінде кіріске ықпал ұсынылған, бұл ретте, барлық қалған ауыспалы сипаттамалар өзгермеген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	31 желтоқсан 2016	31 желтоқсан 2015
АҚШ долларының 20% нығаюы (2015: 20% нығаю)	7,820,149	16,782,867
АҚШ долларының 20% әлсіреуі (2015: 20% әлсіреу)	(7,820,149)	(16,782,867)
Еуроның 20% нығаюы (2015: 20% нығаю)	114,236	453,527
Еуроның 20% әлсіреуі (2015: 20% әлсіреу)	(114,236)	(453,527)
Өзге валюталардың 20% нығаюы (2015: 20% нығаю)	395,428	195,733
Өзге валюталардың 20% әлсіреуі (2015: 20% әлсіреу)	(395,428)	(195,733)

Жоғарыда келтірілген талдау тек ақшалай активтер мен міндеттемелерді ғана қамтиды. Холдинг үлестік құралдарға және ақшалай емес активтерге инвестициялар елеулі валюталық тәуекелдің пайда болуына әкеп соқпайды деп санайды. Тәуекел тек Холдингінің функционалдық валютасынан айрықша валюталардағы ақшалай қалдықтар үшін ғана есептелген.

Проценттік ставканың тәуекелі. Холдинг өзіне нарықтық проценттік ставкалар ауытқуларының өзінің қаржылық жағдайына және ақшалай қаражаттың ағымдарына ықпалымен байланысты тәуекелді қабылдайды. Осындай ауытқулар проценттік маржаның деңгейін арттыруы мүмкін, алайда проценттік ставкалар кенеттен өзгерген жағдайда проценттік маржа төмендеуі не шығыстардың пайда болуына әкелуі мүмкін. Еншілес кәсіпорындардың проценттік тәуекелін басқару жұмсалған қаражатты толық жабу қағидаларына негізделеді – түскен проценттік табыс қаражатты тарту және орналастыру бойынша шығындарды өтеп, таза кіріс пен бәсекеге қабілеттіліктің алынуын қамтамасыз етуге тиіс. Проценттік тәуекел бойынша есеп сыйақының проценттік ставкаларының өзгеруіне сезімтал, өтелу күніне (тіркелген ставкалар жағдайында) немесе кезекті қайта бағалауға дейін қалған уақытқа (құбылмалы ставкалар жағдайында) байланысты уақыт аралықтары бойынша экономикалық біртекті және маңызды баптарға топтастырылған активтердің, міндеттемелердің, баланстан тыс талаптар мен міндеттемелердің таратылуын білдіреді. Холдинг Басқармасы ескерілетін активтердің, міндеттемелердің, баланстан тыс талаптар мен міндеттемелердің баптарын және уақыт аралықтарын өзгерте алады.

Төменде кестеде Холдингінің проценттік тәуекелінің жалпы талдауы келтірілген. Сондай-ақ онда көрсетілген күннің қайсысы ертерек түсетініне байланысты шарттарға не өтелу мерзімдеріне сәйкес проценттік ставкаларды қайта қарау күндері бойынша бөлініп, баланстық құнымен Холдингінің қаржы активтері мен міндеттемелерінің жалпы сомалары берілген.

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Талап еткенге						
	дейін және 1 айдан кем	1 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан артық	Ақшалай емес	Пайызсыз	Барлығы
31 желтоқсан 2016 жыл							
Қаржы активтері жиынтығы	760,585,549	445,324,011	342,683,191	2,081,150,855	61,088,302	153,573,979	3,844,405,887
Қаржы міндеттемелері жиынтығы	(320,511,087)	(301,863,425)	(50,874,467)	(2,017,375,189)	-	(72,956,120)	(2,763,580,288)
2016 жылғы 31 желтоқсанға проценттік ставкалар бойынша таза ауытқу	440,074,462	143,460,586	291,808,724	63,775,666	61,088,302	80,617,859	1,080,825,599
31 желтоқсан 2015 жыл							
Қаржы активтері жиынтығы	546,097,053	113,864,935	190,456,140	2,063,152,635	64,441,139	299,132,936	3,277,144,838
Қаржы міндеттемелері жиынтығы	(352,327,092)	(104,345,842)	(67,189,448)	(1,812,774,816)	-	(28,170,359)	(2,364,807,557)
2016 жылғы 31 желтоқсанға проценттік ставкалар бойынша таза ауытқу	193,769,961	9,519,093	123,266,692	250,377,819	64,441,139	270,962,577	912,337,281

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

35 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Холдингінің барлық борыштық құралдары бойынша проценттік ставкаларды қайта қарау тіркелген проценттік ставкасы бар қаржы құралдарын қоспағанда, орташа есеппен 1 жылға дейінгі мерзімде жүргізіледі. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы және 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әрекет ететін міндеттемелер және проценттік активтер бойынша қайта қаралған позицияларды және проценттік ставкаларды көбейту не азайту жағына қарай 100 базистік тармаққа табыстылық ауытқымасының параллельді жылжуының жеңілдетілген сценарийі негізінде жасалған, кіріс не шығыстың және капиталдың (салықтарды шегере отырып) проценттік ставкалардың өзгеруіне (сыйақы ставкаларын қайта қарау тәуекелі) сезімталдығын талдау мынадай әдіспен ұсынылуы мүмкін:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016	2015
100 базистік тармаққа параллельді көбейту (2015: 100 базистік тармақ)	4,770,465	1,786,045
100 базистік тармаққа параллельді азайту (2015: 100 базистік тармақ)	(4,770,465)	(1,786,045)

Холдинг қаржы құралдары бойынша проценттік ставкалардың мониторингін жүзеге асырады. Төменде кестеде Холдингінің басты жетекшілері талқылаған есептер негізінде тиісті есепті күнге қарай проценттік ставкалар ұсынылған. Бағалы қағаздарға қатысты, проценттік ставкалар есепті күні нарықта белгіленген бағаларға негізделген өтелуге табыстылықты білдіреді:

	2016			2015		
	Қазақстан- дық теңге	АҚШ доллары	Өзге	Қазақстан- дық теңге	АҚШ доллары	Өзге
Активтер						
Ақшалай қаражат және олардың баламалары	9.89%	0.18%	2.00%	25.51%	0.01%	2.00%
Өзгерістері белгілі бір кезең үшін кіріс не шығыс құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздар	4.16%	-	-	4.33%	-	-
Банктердегі қаражат	7.62%	4.89%	0.06%	8.99%	5.29%	-
Клиенттерге берілген несиелер	7.53%	6.10%	6.21%	7.67%	6.43%	6.48%
Сатуға арналған қолда бар борыштық инвестициялық бағалы қағаздар	8.11%	4.11%	3.60%	7.02%	7.74%	3.72%
Қаржылық жалдау бойынша дебиторлық берешек	4.51%	-	-	5.28%	-	-
Міндеттемелер						
Клиенттердің қаражаты	1.91%	-	-	1.96%	-	-
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	10.10%	5.17%	5.78%	7.38%	5.17%	5.78%
Субординаторлық борыш	9.08%	-	-	9.07%	-	-
Банктерден және өзге қаржы институттарынан алынған қарыздар	3.89%	4.67%	4.40%	3.70%	3.56%	3.25%
Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қарыздар	0.72%	-	-	1.28%	-	-

Холдинг қарыз алушыға несиені мерзімінен бұрын өтеу құқығын беретін ипотекалық несиелерді қоса алғанда, тіркелген не құбылмалы проценттік ставкасы бар несиелерді ұсыну есебінен мерзімінен бұрын өтеу тәуекеліне ұшырайды. Ағымдағы есептік кезеңнің соңында Холдингінің қаржы нәтижесі мен капиталы мерзімінен бұрын өтеу кезіндегі ставкалардағы өзгерістерге айтарлықтай тәуелді болмайтын еді, себебі осындай несиелер амортизациялық баға бойынша көрсетіледі, ал мерзімінен бұрын өтеу сомасы клиенттерге несиелер мен аванстардың амортизациялық бағасына сәйкес келеді не дерлік сай келеді (2015 жылы: елеулі ықпал болмады).

35 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Өтімділік тәуекелі – бұл Холдинг және оның жекелеген еншілес кәсіпорындары өздерінің міндеттемелерін орындау мақсатында ақшалай қаражатты тартуда қиындықтарға тап болу мүмкіндігінің тәуекелі. Өтімділік тәуекелі активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша сәйкессіздіктер болған жағдайда туындайды, бұл Холдингтің және оның еншілес кәсіпорындарының өзінің баланстық және баланстан тыс міндеттемелері бойынша уақытында жауап беру үшін қолайлы бағамен жеткілікті өтімді қаражаттармен жеке қамтамасыз етілуіне ықпал етеді. Активтер мен міндеттемелер бойынша өтеу мерзімдері мен проценттік ставкалардың үйлесуі және/немесе бақыланатын үйлеспеуі Холдингті қоса алғанда, қаржы институттарын басқаруда негіз қалаушы сәт болып табылады. Жүргізілетін операциялардың сан алуандығы және олармен байланысты тұрлаусыздық салдарынан активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімдері бойынша толық сәйкестік қаржы институттары үшін қарапайым тәжірибе болып табылмайды, бұл операциялардың табыстылығын көбейтуге мүмкіндік береді, алайда шығыстардың пайда болу тәуекелін арттырады.

Холдинг еншілес кәсіпорындарымен бірге өтеу мерзімдері түскен сайын барлық міндеттемелерді орындау үшін қажетті, ақшалай қаражаттың үнемі болуын қамтамасыз ету мақсатында өтімділікті басқаруды жүзеге асырады. Холдинг өтімділік тәуекелін Директорлар кеңесі мен Басқарма бекіткен Холдингтің тәуекелдерді басқару саясаты, Холдингтің уақытша-бос ақшалай қаражатымен тәуекелдерді басқару қағидалары, Қаржы активтері мен міндеттемелерін басқару регламенті аясында басқарады. Құжаттар өтімділік шығындарының тәуекелін басқарудың негізгі процестері мен тәртібін айқындайды, сондай-ақ барлық міндеттемелерді жабуға Холдинг қаражатының жеткіліктігін қамтамасыз ету және өтімділік шығындарының тәуекелін тиімді басқару мақсатында осы процесте Холдингтің тартылған құрылымдық бөлімшелерінің функциялары мен өкілеттіктерін белгілейді.

Көрсетілген құжаттар аясында өтімділікті жоғалту тәуекелі мынадай құралдардың/аналитикалық есептердің көмегімен өлшенеді және бақыланады: өтімділіктің тұрақты және шарттық нормативтері; өтімді құралдардың ағымдағы қалдықтарын, өтімді құралдарының жоспарланатын ағымдарын/шығуларын талдау; өтімділіктің ішкі коэффициенттері; өтімділік ауытқулары (гэп-анализ). Өтімді қаражаттың артық не аз болуын болдырмау үшін Холдингтің еншілес кәсіпорындарының активтері мен пассивтерін басқару комитеттері өтімді қаражатты тарту және пайдалану бойынша қызметті бақылайды.

Холдингтің еншілес кәсіпорындарының активтері мен пассивтерін басқару комитеттері еншілес кәсіпорындардың және Холдингтің өтімділік шығындарының тәуекелін азайту бойынша шараларды қабылдау үшін өтімділік тәуекелінің деңгейлеріне талдауды жүргізу арқылы өтімділік тәуекелін бақылайды. Ағымдағы өтімділікті басқаруды еншілес кәсіпорындардың қазынашылықтарының ағымдағы өтімділікті сақтау және ақшалай ағымдарды оңтайландыру үшін қаржы нарықтарында операцияларды жүргізетін департаменттері жүзеге асырады.

Холдингтің өтімділікті басқару жөніндегі рәсімдері мыналардан тұрады:

- негізгі валюталар бөлінісінде ақшалай ағымдарды болжау және осы ақшалай ағымдарға байланысты өтімді активтердің қажетті деңгейін есептеу;
- қаржыландыру көздерінің ертаратандырылған құрылымын қолдау;
- қарыз қаражатының шоғырлануын және құрылымын басқару;
- қаржыландыру бойынша жоспарларды әзірлеу;
- кассалық өтімділіктің ауытқуы жағдайында қорғау шарасы ретінде еркін жүзеге асыруға болатын жоғары өтімді активтердің портфеліне қызмет көрсету;
- өтімділікті және қаржыландырудың тапсырылған деңгейін сақтау бойынша резервтік жоспарларды әзірлеу;
- Холдинг өтімділігінің баланстық көрсеткіштерінің заңнамалық белгіленген нормативтерге сәйкестігіне бақылауды жүзеге асыру.

Еншілес кәсіпорындардың қазынашылықтары қаржы нарықтарында өтімділік бойынша позициялар мониторингін жүзеге асырады. Қалыпты нарықтық жағдайда Холдингтің жекелеген еншілес кәсіпорындарының өтімділік жағдайы туралы есептер Холдингтің жоғарғы басшылығына тұрақты негізде ұсынылады. Холдингтің өтімділігін басқару саясатына шешімдерді Холдинг Басқармасы және Активтер мен пассивтерді басқару комитеті қабылдайды.

Төменде келтірілген кесте өтелуге дейін қалған шарт мерзімдері бойынша 2015-2016 жылдардағы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша міндеттемелердің таратылуын көрсетеді. Кестедегі міндеттемелердің сомалары қаржылық жалдау бойынша міндеттемелердің ортақ сомасын (болашақ қаржы төлемдерін шегере отырып), алынған займдар бойынша міндеттемелердің ортақ сомасын, сондай-ақ қаржы кепілдіктерін қоса алғанда, келісімшарттық дисконтталмаған ақшалай ағымдарды білдіреді. Осы дисконтталмаған ақшалай ағымдар қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген сомалардан ерекшеленеді, себебі қаржылық жағдай туралы шоғырландырылған есептегі сомалар дисконтталған ақшалай ағымдарға негізделген. Қаржылық туынды құралдар, Холдинг өтелу мерзімге дейін туынды құралдар бойынша позицияның жабуын болжайтын жағдайларды қоспағанда, төленуге немесе алынуға келісімшарттық баға бойынша кестеге енгізілген. Осы жағдайда туынды құралдар күтілетін ақшалай ағымдар негізінде енгізілген. Өтелу мерзімдері бойынша талдау мақсаттары үшін енгізілген туынды қаржы құралдары гибридік (құрамдастырылған) қаржы құралдарынан бөлінбейді. Төленуге сома тіркелмеген болған жағдайда, кестедегі сома есептік кезеңнің соңында қолданылатын шарттарға негізделе отырып, анықталады. Валюталық төлемдер есептік кезеңнің соңында спот айырбастау бағамын пайдалана отырып, қайта есептеледі.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

35 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Төменде кестеде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтелу мерзімдері бойынша қаржы міндеттемелерінің талдауы ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Талап еткенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	12 айдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Барлығы
Міндеттемелер						
Клиенттердің қаражаты	118,667,044	27,305,962	59,801,792	193,357,803	58,051,162	457,183,763
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	6,997,920	107,899,000	49,708,855	263,293,010	1,509,626,341	1,937,525,126
Субординарлық борыш	-	10,405,743	5,743	45,944	115,295,799	125,753,229
Банктерден, өзге қаржы институттарынан және Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қарыздар	40,784,100	18,166,169	57,701,601	939,327,483	412,176,649	1,468,156,002
Өзге қаржы міндеттемелері	37,447,191	7,738,810	11,925,583	5,462,745	847,120	63,421,449
Өзге туынды қаржы құралдары						
- туынды қаржы құралдары бойынша талаптар	-	-	(17,836,800)	(240,970,357)	-	(258,807,157)
- туынды қаржы құралдары бойынша міндеттемелер	-	-	25,361,319	159,847,990	-	185,209,309
Қаржы міндеттемелері бойынша әлеуетті болашақ төлемдер жиынтығы	203,896,255	171,515,684	186,668,093	1,320,364,618	2,095,997,071	3,978,441,721
Несиелерді ұсыну жөнінде кері қайтарылмайтын міндеттемелер	126,696,989	31,881,638	29,441,620	-	-	187,770,247
Кепілдіктер, аккредитивтер бойынша міндеттемелер және есеп айырысу операцияларымен байланысты өзге міндеттемелер	90,499,184	-	-	-	-	90,499,184
Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер	49,771,751	-	-	-	-	49,771,751
Инновациялық гранттарды үлестіру бойынша шартты міндеттемелер	9,847,812	-	-	-	-	9,847,812

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

35 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Төменде кестеде 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өтелу мерзімдері бойынша қаржы міндеттемелерінің талдауы ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Талап өткенге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	12 айдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Барлығы
Міндеттемелер						
Клиенттердің қаражаты	87,154,746	24,769,849	26,433,679	152,093,958	33,049,891	323,502,123
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	772,253	28,075,881	14,694,799	211,972,241	1,168,565,403	1,424,080,577
Субординарлық борыш	-	580,430	581,993	11,855,944	21,492,077	34,510,444
Банктерден, өзге қаржы институттарынан және Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қарыздар	37,689,790	21,247,267	84,865,084	917,286,483	375,876,991	1,436,965,615
Өзге қаржы міндеттемелері	22,930,049	609,668	7,490,262	1,962,990	1,939,293	34,932,262
Өзге туынды қаржы құралдары						
- туынды қаржы құралдары бойынша талаптар	-	-	-	(264,821,264)	-	(264,821,264)
- туынды қаржы құралдары бойынша міндеттемелер	-	-	-	185,870,688	-	185,870,688
Қаржы міндеттемелері бойынша әлеуетті болашақ төлемдер жиынтығы	148,546,838	75,283,095	134,065,817	1,216,221,040	1,600,923,655	3,175,040,445
Несиелерді ұсыну жөнінде кері қайтарылмайтын міндеттемелер	149,770,232	26,787,765	19,796,086	-	-	196,354,083
Кепілдіктер, аккредитивтер бойынша міндеттемелер және есеп айырысу операцияларымен байланысты өзге міндеттемелер	87,487,257	-	-	-	-	87,487,257
Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер	59,659,245	-	-	-	-	59,659,245
Инновациялық гранттарды үлестіру бойынша шартты міндеттемелер	10,444,717	-	-	-	-	10,444,717

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

35 Қаржылық тәуекелдерді басқару (жалғасы)

Жоғарыда келтірілген кестеге енгізілген несиелерді ұсыну бойынша келісімшарттық міндеттемелердің жалпы сомасы болашақта төленуі талап етілетін ақшалай қаражаттың сомасын міндетті түрде білдірмейді, себебі осы міндеттемелердің көбісі олардың қолданыс мерзімдері аяқталғанда талап етілмеген немесе тоқтатылған болып қалуы мүмкін. Клиенттердің қаражаты өтелуге дейін қалған мерзімдер бойынша көрсетілген талдауда берілген. Алайда Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес салымшылардың кез-келген уақытта банктерден өздерінің шұғыл депозиттерін алу құқығы бар, бұл ретте көптеген жағдайларда олар есептелген проценттік табысты алу құқығынан айырылады. Осы депозиттер шарттарда көрсетілген оларды өтеу мерзімдеріне сүйене отырып, ұсынылған.

Холдинг басшылығының пайымдауынша, активтер мен міндеттемелер бойынша орналастыру және өтеу мерзімдерінің және проценттік ставкалардың үйлесуі және/немесе бақыланатын үйлеспейі Холдингті табысты басқару үшін негіз қалаушы фактор болып табылады.

Төмендегі кестеде 2015 және 2016 жылдардағы 31 желтоқсан бойынша қаржы жағдайы туралы шоғырландырылған есебінде көрсетілген сомалар талдауы ұсынылған (болжалды өтеу мерзімі тұрғысында).

	Талап етуге дейін және 1 айдан кем	1 айдан 6 айға дейін	6 айдан 12 айға дейін	1 жылдан 5 жылға дейін	5 жылдан артық	Мерзімсіз	Барлығы
2016 жылғы 31 желтоқсан							
Активтер жиыны	674,741,553	102,854,781	567,424,056	865,966,353	1,791,875,998	100,334,331	4,103,197,072
Міндеттемелер жиыны	(143,626,197)	(41,378,484)	(203,011,627)	(854,906,053)	(1,916,878,081)	-	(3,159,800,442)
2016 жылғы 31 желтоқсандағы таза позиция	531,115,356	61,476,297	364,412,429	11,060,300	(125,002,083)	100,334,331	943,396,630
2015 жылғы 31 желтоқсандағы							
Активтер жиыны	524,912,419	79,394,754	269,895,676	903,891,147	1,590,853,811	91,377,747	3,460,325,554
Міндеттемелер жиыны	(151,689,481)	(45,252,883)	(96,735,273)	(799,767,785)	(1,503,881,859)	-	(2,597,327,281)
2015 жылғы 31 желтоқсандағы таза позиция	373,222,938	34,141,871	173,160,403	104,123,362	86,971,952	91,377,747	862,998,273

Капиталды басқару. Холдинг капиталын басқару - Холдинг үздіксіз қызмет ететін мекеме ретінде жұмыс істеу қабілеттілігін қамтамасыз ету мақсатында капиталдың жеткіліктілігінің талаптарын сақтау арқылы, шоғырландырылған қаржы есебі мониторингі негізінде, соның ішіне еншілес кәсіпорындардың есеп мониторингі және бақыланбалы компаниялардың Директорлар Кеңесі, Қаржылық бақылау комитеті, Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі тарапынан оларға капиталдың жеткіліктілік нормативтері бойынша белгіленген бақылау талаптары негізінде іске асырылады.

Басқарма Төрағасы тексеріп, бұрыштама қоятын және Директорлар Кеңесі қарастыратын тиісті есептеулерден тұратын еншілес кәсіпорындарға қолданылатын капиталдың жеткіліктілік нормативтерін бақылау ай сайынғы есептер көмегімен іске асырылады.

Холдинг иелеріне тиесілі 942,573,947 мың теңгеге тең (2015 жылғы 31 желтоқсан: 858,609,189 мың теңге) таза активтерді Холдинг капитал ретінде қарастырады. Холдингтің капиталға регуляторлы талаптары жоқ.

2016 және 2015 жылдар ішінде Холдингтің еншілес кәсіпорындары бекітілген нормаларды арттыра отырып, капиталдың жеткіліктілігі бойынша барлық көрсеткіштерін ұстанды.

36 Шартты міндеттемелер

Соттың істі қарауы. Ағымдағы қызмет барысында сот органдарына Холдинг және еншілес кәсіпорындарының атына арыздар түсуде. Холдинг басшылығы өзінің бағалауына және ішкі кәсіби консультанттардың ұсынымдарына негізделі соттың істі қарауы Холдинг тарапынан айтарлықтай шығындарды қажет етпейді деп санайды, сәйкесінше соттың істі қарауы бойынша шоғырландырылған қаржы есебінде аталған шығындарды жабу үшін резервті қалыптастырмады.

Салықтық шартты міндеттемелер. Қазақстанның жаңа салық жүйесі әдетте анық емес мазмұндалатын және қарама-қайшы заңнамалық нормалардың, ресми мәлімдемелердің, сот шешімдерінің жиі өзгерістерімен сипатталады, қаржылық есептіліктің халықаралық стандарттарына сәйкес табыстар мен шығыстарды есепке алу тәртібі және қаржы есебінің басқа да бөлімдері жөніндегі пікірлерін қоса алғанда бұл өз кезегінде салық органдарының әртүрлі түсіндіруіне себеп болады. Салықтарды есептеу дұрыстығы бойынша бақылау және тексерумен қолмақты айыппұл салуға және пайыздарды төлетуге құқылы әр түрлі деңгейдегі реттеуші органдар айналысады. Есеп беру кезеңіндегі салықтарды есептеу дұрыстығы келесі күнтізбелік бес жыл ішінде тексерілуі мүмкін, алайда кейбір жағдайларда бұл мерзім ұлғаюы мүмкін.

Аталған жағдайлар басқа елдерге қарағанда Қазақстандағы салықтық тәуекелдің өсіміне себеп болады. Холдинг басшылығы қолданылатын салық заңнамасы, нормативті талаптар, сот шешімдеріне сәйкес салық міндеттемелерін толықтай орындады деп есептейді. Дегенімен бұл ережелердің тиісті органдармен түсіндірілуі басқа болуы мүмкін және егер өз позициясының заңдылығын дәлелдейтін болса, қазіргі шоғырландырылған қаржы есебіне айтарлықтай ықпал етуі мүмкін.

Операциялық жалдама бойынша міндеттемелер. Холдинг операциялық жүйеде бірнеше ғимараттарға және автокөліктерге ие. Негізінде жалдама бастапқы бір жыл мерзіміне және аталған мерзім аяқталғаннан кейін жалдаманы ұзарту мүмкіндігімен рәсімделеді. Әдетте нарықтағы жалдама жағдайларын қамтып көрсету үшін жалдама төлемдері жыл сайын көбейеді. Жалдама шартты жалдаманы қамтымайды.

Инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелер. Холдинг тура инвестициялар бойынша міндеттемелерді өз портфеліне иеленуде. Холдинг инвестицияларды менеджерлерге тиісті өнеркәсіп, елдер, кезеңдеріне секторларына бөлу арқылы инвестиция портфелін әртараптандырады. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы инвестициялық сипаттағы келісімді шартты міндеттемелерді жалпы сомасы 49,771,751 мың теңгені құрады. (2015 жылғы 31 желтоқсан: 59,659,245 мың теңге). Тікелей инвестиция қорларының құрылтай шарттарына сәйкес менеджер төлем талабын ұсынғаннан кейін инвестициялық сипаттағы міндеттемелер сомасын төлемеген жағдайда Холдингке санкциялар, сыйақыны төлеу мерзімін ұзарту, кірісті үлестіруді тоқтату, қорлардың корпоративті басқаруға қатысуына уақытша бас тарту, Холдинг үлесін тең инвесторларға және үшінші тұлғаларға мәжбүрлі сатуы қолданылуы мүмкін. 2015-2016 жылғы 31 желтоқсан бойынша Холдингтің мерзімі өткен инвестициялық сипаттағы шартты міндеттемелері жоқ.

Ерекше жағдайларды ұстану. Холдингтің еншілес кәсіпорындары негізінде қарыз қаражатымен байланысты белгілі ерекше жағдайларды ұстануы қажет. Аталған ерекше жағдайларды ұстанбау Холдингке кері әсерін тигізеді. 2015-2016 жылғы 31 желтоқсан бойынша Холдинг барлық жағдайларды ұстанды.

Келісімді міндеттемелер. 2015 және 2016 жылғы 31 желтоқсан бойынша «БД» АҚ-ның мүлікті «Тау Самал» тұрғын үйінің бірінші және екінші кезегі құрылысының үлескер қатысушыларына табыстау бойынша міндеттемелері бар. 2016 жылғы 31 желтоқсанда құрылыс аяқалғаннан кейін табыстауға тиісті мүлік 2 пәтерден және 5 көлікті қоятын орындардан тұрады (2015 жылғы 31 желтоқсан: 6 пәтер және 23 көлікті қоятын орындар).

Сақтандыру. Қазақстан Республикасының сақтандыру қызметтер нарығы даму кезеңінде, сол себепті басқа елдерде қолданылатын сақтандыру арқылы қорғаудың көптеген түрлері әзірге Қазақстан Республикасында жоқ. Холдинг ғимараттар мен жабдықтарды, жұмысын уақытша тоқтату немесе жауапты үшінші тараптардың Холдингтің мүлігін қолдану немесе Холдинг қызметіне байланысты басқа жағдайлар нәтижесінде келтірілген мүлкікті немесе экологиялық зиянға қатысты сақтандыруды толық көлемде орындамады.

Холдингтің адекватты сақтандыру өтелімі болмағанша, белгілі активтердің жоғалуы немесе бүлінуі Холдингтің қызметіне және шоғырландырылған қаржы жағдайына айтарлықтай кері әсер тигізу қаупі бар.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

36 Шартты міндеттемелер (жалғасы)

Кредиттік сипаттағы міндеттемелер. Осы құралдардың басты міндеті тұтынушыларға қаражатты қажет болған жағдайда ұсынуды қамтамасыз ету болып табылады

Клиент үшінші тараптар алдында міндеттемелерін орындамаған жағдайда төлемдерді іске асыру бойынша Холдингің қайтарып алынбайын міндеттемелері болып табылатын кепілдіктер және кепілдеме аккредитивтеріне кредит тәуекелі тиесілі.

Ескерілген сома шегінде клиенттер атынан төлемдерді жүзеге асыру бойынша Холдингің жазбаша міндеттемелері болып табылатын құжаттамалық және тауар аккредитивтері белгілі бір жағдайларды орындаған жағдайда тиісті тауар жеткізілімімен немесе ақшалай депозиттермен қамтамасыз етіледі, және сәйкесінше тікелей кредиттеуге қарағанда төмен қауіп деңгейіне ие.

Кредиттерді ұсыну бойынша міндеттемелер ссуда, кепіл немесе аккредитивтер ретінде кредиттерді ұсыну үшін басшылықпен бекітілген соманың қолданылмаған бөлігінен тұрады. Холдинг кредиттерді ұсыну бойынша міндеттемелерге қатысы қолданылмаған міндеттемелердің жалпы сомасына тең сомасында залал келтіру қауіпіне ұшырауға әлеуетті. Дегенімен ықтимал залалдар сомасы қолданылмаған міндеттемелердің жалпы сомасынан кем, себебі кредиттерді ұсыну міндеттемелерінің үлкен бөлігі клиенттердің кредитті төлеу қабілеттілігі бойынша белгілі талаптарды сақтауына байланысты.

Холдинг Кредиттік сипаттағы міндеттемелерді өтеу мерзімін қадағалайды, себебі әдетте қысқа мерзімді міндеттемелерге қарағанда ұзақ мерзімді міндеттемелердің кредиттік қауіпі жоғары. Кредиттік сипаттағы міндеттемелер төмендегілерден құралады:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016 жылғы 31 желтоқсан	2015 жылғы 31 желтоқсан
Кредиттерді ұсыну бойынша қайтарып алынбайтын немесе айтарлықтай теріс өзгерістерге жауап ретінде ғана қайтарылуы мүмкін міндеттемелер	27,866,698	25,758,557
Қолданылмаған қайтарып алынбайтын кредиттік желілер немесе айтарлықтай теріс өзгерістерге жауап ретінде ғана қайтарылуы мүмкін кредиттік желілер	159,903,549	170,595,526
Аккредитивтер	4,025,616	14,763,933
Берілген қаржы кепілдіктері	88,012,997	74,564,860
Инновациялық гранттарды үлестіру бойынша шартты міндеттемелер	9,847,812	10,444,717
Резервті есептемегендегі кредиттік сипаттағы міндеттемелер жиыны:	289,656,672	296,127,593

Қолданылмаған кредиттік желілер, аккредитивтер және кепілдіктер бойынша қарыздардың жалпы сомасын шарттарға сәйкес алдағы қаржылай талаптарды ұсыну міндетті емес, себебі қолдану мерзімінің өтуі мүмкін немесе аталған міндеттемелер қарыз алушыға қаражат ұсынбай жойылуы мүмкін. 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша кредиттік сипаттағы міндеттемелердің әділ құны 15,726,923 мың теңге (2015 жылғы 31 желтоқсанда: 7,635,889 мың теңге). Кредиттік сипаттағы міндеттемелер теңгеде көрсетілген.

37 Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін өзара есепке жазу.

Холдинг Айырбас және туынды қаржы құралдары бойынша Халықаралық дилер ассоциациясының (ISDA) бас келісімі және қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепті өзара есепке алуы үшін өлшеміне сай келмейтін өзара есепке алу бойынша ұқсас бас келісімдерге ие. Себебі олар тек дефолт, Холдингің немесе оның контрагенттерінің төлем қабілетсіздігі немесе банкрот жағдайында ғана заңды түрде жарамды болып саналатын танылған сомаларды өзара есепке алу құқығын құрайды. Сонымен қатар Холдинг және оның контрагенттері өзара есепке алу немесе активтерді іске асыру және міндеттемелерді бір уақытта орындау арқылы реттеуді көздемейді.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

37 Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін өзара есепке жазу (жалғасы)

Төмендегі кестеде өзара есепке алуы туралы заңды бас келісімдердің және 2016 жылғы 31 желтоқсан бойынша ұқсас келісімдердің құралы болып табылатын қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері көрсетілген:

	Қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген өзара есепке алуды орындауға дейінгі жалпы сома	Қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген өзара есепке алудың жалпы сомасы	Қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген өзара есепке орындағаннан кейінгі таза сомасы	Өзара есепке алу туралы Бас келісімнің немесе Қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген ұқсас келісімдердің қолданысына түсетін сомалары		Тәуекелдің таза сомасы (в) - (г) + (е)
				Қаржы құралдары	Алынған ақшаның қамтамасыз етілуі	
(мың қазақстандық теңгемен)	(а)	(б)	(в) = (а) - (б)	(г)	(е)	(е)
АКТИВТЕР						
Ақшалай қаражаттар және олардың эквиваленттері						
- Кері реті мәмілелері бойынша дебиторлық берешек	39,546,142	-	39,546,142	(39,546,142)	-	-
Клиенттерге берілген кредиттер	11,783,546	-	11,783,546	-	(122,516)	11,661,030
Туынды қаржы құралдары	403,160	-	403,160	(403,160)	-	-
ӨЗАРА ЕСЕПКЕ АЛЫНУЫ ТИІС, ӨЗАРА ЕСЕПКЕ АЛУ ТУРАЛЫ БАС КЕЛІСІМНІҢ НЕМЕСЕ ҰҚСАС КЕЛІСІМДЕРДІҢ ОРЫНДАЛУЫНА ТИІСТІ БАРЛЫҚ АКТИВТЕР	51,732,848	-	51,732,848	(39,949,302)	(122,516)	11,661,030
МІНДЕТЕМЕЛЕР						
Клиенттердің қаржылары	122,516	-	122,516	(122,516)	-	-
Туынды қаржы құралдары	8,394,731	-	8,394,731	(403,160)	-	7,991,571
ӨЗАРА ЕСЕПКЕ АЛЫНУЫ ТИІС, ӨЗАРА ЕСЕПКЕ АЛУ ТУРАЛЫ БАС КЕЛІСІМНІҢ НЕМЕСЕ ҰҚСАС КЕЛІСІМДЕРДІҢ ОРЫНДАЛУЫНА ТИІСТІ БАРЛЫҚ МІНДЕТЕМЕЛЕР	8,517,247	-	8,517,247	(525,676)	-	7,991,571

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

37 Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін өзара есепке жазу (жалғасы)

Төмендегі кестеде өзара есепке алуы туралы заңды бас келісімдердің және 2015 жылғы 31 желтоқсан бойынша ұқсас келісімдердің құралы болып табылатын қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері көрсетілген:

	Қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген өзара есепке алуды орындауға дейінгі жалпы сома	Қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген өзара есепке алудың жалпы сомасы	Қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген өзара есепке алуды орындағаннан кейінгі таза сомасы	Өзара есепке алу туралы Бас келісімнің немесе Қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте көрсетілген ұқсас келісімдердің қолданысына түсетін сомалары			Тәуекелдің таза сомасы (в) - (г) + (е)
				Қаржы құралдары	Алынған ақшаның қамтамасыз етілуі		
(мың қазақстандық теңгемен)	(а)	(б)	(в) = (а) - (б)	(г)	(е)	(е)	
АКТИВТЕР							
Ақшалай қаражаттар және олардың эквиваленттері							
- Кері репо мәмілелері бойынша дебиторлық берешек	30,385,675	-	30,385,675	(30,385,675)	-	-	-
Клиенттерге берілген кредиттер	14,910,623	-	14,910,623	-	(577,809)	14,332,814	-
Туынды қаржы құралдары	451,669	-	451,669	(451,669)	-	-	-
ӨЗАРА ЕСЕПKE АЛЫНУЫ ТИІС, ӨЗАРА ЕСЕПKE АЛУ ТУРАЛЫ БАС КЕЛІСІМНІҢ НЕМЕСЕ ҰҚСАС КЕЛІСІМДЕРДІҢ ОРЫНДАЛУЫНА ТИІСТІ БАРЛЫҚ АКТИВТЕР	45,747,967	-	45,747,967	(30,837,344)	(577,809)	14,332,814	
МІНДЕТЕМЕЛЕР							
Клиенттердің қаржылары	577,809	-	577,809	(577,809)	-	-	-
Туынды қаржы құралдары	8,634,027	-	8,634,027	(451,669)	-	8,182,358	-
ӨЗАРА ЕСЕПKE АЛЫНУЫ ТИІС, ӨЗАРА ЕСЕПKE АЛУ ТУРАЛЫ БАС КЕЛІСІМНІҢ НЕМЕСЕ ҰҚСАС КЕЛІСІМДЕРДІҢ ОРЫНДАЛУЫНА ТИІСТІ БАРЛЫҚ МІНДЕТЕМЕЛЕР	9,211,836	-	9,211,836	(1,029,478)	-	8,182,358	

**«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан**

37 Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерін өзара есепке жазу (жалғасы)

(б) бағанасында көрсетілген қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есепте өзара есепке алу сомасы (а) бағанасында көрсетілген (i) өзара есепке алу орындауға дейінгі жалпы сомасынан және (ii) өзара есепке алуға тиісті сәйкес құрал сомасының ең кішісі болып табылады.

Сәйкесінше, (г) және (е) бағанасындағы сомалар (в) бағанасында көрсетілген әрбір жеке құралға соңғы таза тәуекелді бағаламаушылықты болдырмау үшін тәуекелдермен шектелген.

38 Туынды қаржы құралдары

Төменгі кестеде Холдинг жасаған форвардтық валюталық немесе «айырбас» шарттар бойынша дебиторлық немесе кредиттік қарыздың әділ құны есеп беру мерзімінің соңында валюта бойынша бөлініп көрсетілген. Кестеде тиісті есеп мерзімі аяқталғаннан кейінгі есептесу күнгі шарттар қамтылған; аталған мәмілелер бойынша позицияның (және төлемнің) өзара есепке алуына дейін әр бір контрагент бойынша сомалар толық көрсетілген. Мәмілелер қысқа мерзімді сипатта.

Құрал түрі	Мәміленің шартты сомасы	Өтеу мерзімі	Холдинг іске асыратын төлемдер	Холдингке төленетін төлемдер	Активтердің әділ құны	Міндеттемелердің әділ құны
2016 жылғы 31 желтоқсан						
Валюталық-пайыздық айырбас (хеджирлеу құралдары)	малазиялық ринггит 240,000,000	03.08.17	Бір жылға белгіленген 4.95% және өтеу мерзімі жақындаған кезде 76,093,849 АҚШ долл.	Бір жылға белгіленген 5.50% және өтеу мерзімі жақындаған кезде 240,000,000 малазиялық ринггит	403,160	(8,394,731)
Валюталық-пайыздық айырбас	АҚШ долл. 322,927,879	28.04.18	Бір жылға белгіленген 3.00% және өтеу мерзімі жақындаған кезде 60,000,000 мың теңге	Өтеу мерзімі жақындаған кезде 322,927,879 АҚШ долл.	50,905,329	-
Валюталық-пайыздық айырбас	малазиялық ринггит 30,370,000	03.08.17	Бір жылға белгіленген 5.50% және өтеу мерзімі жақындаған кезде 30,370,000 малазиялық ринггит	Бір жылға белгіленген 6.50% және өтеу мерзімі жақындаған кезде 1,492,200 мың теңге	-	(845,002)
Опциондар	5,019,118 мың теңге	15.06.18	-	Өтеу мерзімі жақындаған кезде 5,019,118 мың теңге	16,484	-
Валюталық айырбас	122,000,000 АҚШ долл.	29.09.19	Бір жылға бекітілген 3.00% және өтеу мерзімі жақындаған кезде 22,222,300 мың теңге	Өтеу мерзімі жақындаған кезде 122,000 мың АҚШ долл.	20,293,750	-
Валюталық айырбас	273,600,000 АҚШ долл.	14.08.20	Бір жылға бекітілген 3.00% және өтеу мерзімі жақындаған кезде 75,368,592 мың теңге	Өтеу мерзімі жақындаған кезде 273,600 мың АҚШ долл.	20,600,008	-
Таза әділ құн					92,218,731	(9,239,733)

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

38 Туынды қаржы құралдары (жалғасы)

Құрал түрі	Мәміленің шартты сомасы	Өтеу мерзімі	Холдинг іске асыратын төлемдер	Холдингке төленетін төлемдер	Активтердің әділ құны	Міндеттемелердің әділ құны
2015 жылғы 31 желтоқсан						
Валюталық-пайыздық айырбас (хеджирлеу құралдары)	малазиялық ринггит 240,000,000	03.08.17	Бір жылға белгіленген 4.95% және өтеу мерзімі жақындаған кезде 76,093,849 АҚШ долл.	Бір жылға белгіленген 5.50% және өтеу мерзімі жақындаған кезде 240,000,000 малазиялық ринггит	429,958	(8,600,369)
Валюталық-пайыздық айырбас	АҚШ долл. 322,927,879	28.04.18	Бір жылға белгіленген 3.00% және өтеу мерзімі жақындаған кезде 60,000,000 мың теңге	Өтеу мерзімі жақындаған кезде 322,927,879 АҚШ долл.	51,874,915	-
Валюталық-пайыздық айырбас	малазиялық ринггит 30,370,000	03.08.17	Бір жылға белгіленген 5.50% және өтеу мерзімі жақындаған кезде 30,370,000 малазиялық ринггит	Бір жылға белгіленген 6.50% және өтеу мерзімі жақындаған кезде 492,200 мың теңге	-	(1,022,405)
Опциондар	5,019,118 мың теңге	15.06.18	-	Өтеу мерзімі жақындаған кезде 5,019,118 мың теңге	21,711	(33,659)
Валюталық айырбас	122,000,000 АҚШ долл.	29.09.19	Белгіленген бір жылдық 3.00% және өтеу мерзімі жақындаған кезде 22,222,300 мың теңге	Өтеу мерзімі жақындаған кезде 122,000 мың АҚШ долл.	22,206,212	-
Валюталық айырбас	273,600,000 АҚШ долл.	14.08.20	Белгіленген бір жылдық 3.00% және өтеу мерзімі жақындаған кезде 75,368,592 мың теңге	Өтеу мерзімі жақындаған кезде 273,600 мың АҚШ долл.	23,768,739	-
Таза әділ құн					98,301,535	(9,656,433)

Холдинг операцияларды жүргізетін Валюталық және басқа да туынды қаржы құралдары әдетте стандартталған шарттар негізінде кәсіпқой қатысушылармен биржадан тыс нарықта сауда құралы болып табылады.

Туынды қаржы құралдары нарықтағы пайыздық мөлшерлеме, валюта айырбастау бағамы немесе басқа да осы құралдармен байланысты тұрақсыз факторлардың ауытқуы нәтижесінде потенциалды тиімді шарттарға ие (және активтер болып табылады) немесе потенциалды тиімді емес шарттарға ие (және міндеттемелер болып табылады). Туынды қаржы құралдарының жалпы әділ құны уақыт аралығында айтарлықтай өзгеруі мүмкін.

39 Әділ құн

Әділ құнды бағалау нәтижелері талданады және әділ құнның иерархия деңгейлері бойынша келесі түрде таратылады:

– 1-ші деңгейге ұқсас активтер немесе міндеттемелер үшін белсенді нарықтағы белгіленімді бағалары жөніндегі бағалаулары тиесілі;

– 2-ші деңгейге барлық қолданылатын айтарлықтай бастапқы деректер, тікелей немесе жанама түрде активтер немесе міндеттемелер (мысалы бағалар) үшін бақыланатын әдістер бойынша алынған бағалау. Аталған санат белсенді нарықтарда ұқсас құралдар үшін нарықтық баға белгілеуді, ұқсас немесе бірдей құралдар үшін нарықтық баға белгілеуді пайдаланумен бағаланатын құралдарынан тұрады. Олар белсенді немесе басқа да бағалау әдістері болып саналмайды, бақыланатын нарықтық мәліметтерге тікелей немесе жанама түрде негізделетін жалпы қолданыстағы мәліметтер және

– 3-ші деңгей бағалауы, бақыланатын нарықтық мәліметтерге негізделмейтін бағалаулар (бақыланбайтын бастапқы деректерге негізделетін).

Әділ құнның иерархия санаттары бойынша қаржы құралдарын үйлестіру үшін басшылық кәсіби пайымдаманы қолданады. Егер әділ құнды бағалау үшін айтарлықтай түзетулерді қажет ететін бақыланатын бастапқы деректер қолданылатын болса бұл бағалау 3-ші деңгейге жатады. Қолданылатын бастапқы деректердің маңыздылығы әділ құн бағалауының жиынтығы үшін бағаланады.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

39 Әділ құн (жалғасы)

Әділ құнның дүркін бағалауы. Әділ құнның дүркін бағалауы – әрбір есеп беру мерзімінің соңында қаржылық жағдайы туралы шоғырландырылған есебіндегі басқа да Халықаралық қаржы есептілігінің стандарттары (ҚЕХС) талап етілетін және рұқсат етілген бағалау болып табылады. Төмендегі кестеде әділ құнның дүркін бағалауы жататын әділ құны иерархиясының деңгейлері көрсетілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016 жылғы 31 желтоқсан				2015 жылғы 31 желтоқсан			
	1-ші деңгей	2-ші деңгей	3-ші деңгей	Барлығы	1-ші деңгей	2-ші деңгей	3-ші деңгей	Барлығы
ӘДІЛ ҚҰН БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН АКТИВТЕР								
Кезең ішіндегі өзгерістері кіріс құрамына немесе шығындарға әсер ететін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы құралдары	6,069,581	2,683,774	64,123,485	72,876,840	6,322,142	2,211,281	60,358,607	68,892,030
Сатуға арналған инвестициялық бағалы қағаздар	137,852,920	394,388,022	-	532,240,942	35,701,869	333,301,295	332,899	369,336,063
Кіріктірілме туынды қаржы құралы	-	-	2,804,925	2,804,925	-	-	3,826,180	3,826,180
Туынды қаржы құралдары	-	41,313,402	50,905,329	92,218,731	-	46,426,620	51,874,915	98,301,535
ӘДІЛ ҚҰН БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН БАРЛЫҚ АКТИВТЕР	143,922,501	438,385,198	117,833,739	700,141,438	42,024,011	381,939,196	116,392,601	540,355,808
ӘДІЛ ҚҰН БОЙЫНША КӨРСЕТІЛЕТІН МІНДЕТТЕМЕЛЕР								
Туынды қаржы құралдары	-	9,239,733	-	9,239,733	-	9,656,433	-	9,656,433
ӘДІЛ ҚҰН БОЙЫНША БАҒАЛАНАТЫН БАРЛЫҚ МІНДЕТТЕМЕЛЕР	-	9,239,733	-	9,239,733	-	9,656,433	-	9,656,433

39 Әділ құн (жалғасы)

2-ші деңгейлі бағалау. Әділ құны бақыланатын нарықтардан келген деректер қолданылатын бағалау әдістерін пайдалану арқылы анықталған сату үшін қолда бар инвестициялық бағалы қағаздар 2-ші деңгейге жатқызылған. Бақыланатын келген деректер ұқсас бірақ бірдей емес құралдар үшін белсенді нарықтардағы мәмілелер бағасынан және бірдей құралдар үшін белсенді емес нарықтардағы мәмілелер бағасынан тұрады. Барлық құралдар Қазақстандық қор биржасының листингіне енгеніне қарамастан, басшылық нарық бірдей құралдар үшін белсенді емес деп санайды.

Холдинг сату үшін қолда бар құнсызданған инвестициялық бағалы қағаздардың және мерзім ішіндегі өзгерістері кіріс құрамына немесе шығындарға әсер ететін әділ құн бойынша бағаланатын, әділ құны бақыланатын нарықтардағы келген деректер негізінде анықталмайтын қаржы құралдарының бағалауына қатысты дисконтталған ақшалай қаражаттың ағыны әдісін қолданады.

Құнсызданған борышкерлік бағалы қағаздар үшін күтілетін ақша ағындарының болжамдары әр бір тиісті бағалы қағаздардың түрлеріне орай реструктуризациядан кейін күтілетін өтеу кестесіне қатысты жалпыға ортақ ақпаратқа негізделді. Дисконттау мөлшерлемелеріне қатысты жорамалдар нарықтағы сатылымы тоқтатылмаған шығарылған бағалы қағаздардың баға белгілеуін көздейтін осыған ұқсас эмитенттердің кредит төуекелінің сыйлықақысына негізделді.

2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жыл ішінде 2-ші деңгейлі әділ құнды дүркін бағалау үшін бағалау әдістерінде өзгерістер орын алмады. (2015 ж.: орын алмады).

3-ші деңгейлі бағалау. Бақыланатын нарықтарда бағасы жоқ және бақыланатын нарықтар деректері негізінде бағалана алмайтын сатуға арналған белгілі инвестициялық бағалы қағаздар дисконтталған ақшалай қаражаттың ағыны әдісін қолдану арқылы бағаланды. Аталған бағалы қағаздардың болжамы шарт бойынша өтеу кестесі негізінде жасалды. Дисконт мөлшерлемелеріне қатысты жорамалдар сәйкес кредиттік рейтингтің кредиттік рейтингтердегі айрмасына тиісті түзетулерімен эмитенттің бірдей құралдарының белсенді нарықтарындағы белгіленген бағалар негізінде жасалды.

Холдингтің 3-ші деңгейге жатқызылған үлестік құралдарына инвестициялары инвестициялық қорлар салымдарынан тұрады. Аталған қорлар біріншіден өтпелі экономикасы бар елдер (негізінде Қазақстан Республикасында және Ресейде) компанияларының бағалары белгіленбеген жай акцияларын иелену арқылы жекеменшік акционерлік капиталға инвестициялайды. 2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жыл ішінде аталған инвестициялық қорлардағы салымдардың әділ құнын аңықтау үшін Холдинг тәуелсіз бағалаушыны жұмылдырды.

Бағалаушы қолданған тәсіл әр бір қордың меншігіндегі негізгі қоржындық инвестициялардың (бизнестің) әділ құнның бағалауын және осы бизнестің бағасындағы Холдингтің үлескерлігінің есептелуін көздейді. Сонымен қатар бағалаушы әр бір қордың есебінде ұсынылған тоғыспалы бақылау ретінде инвестициялардың әділ құнын талдауды жүргізеді және бағаланған әділ құн мен қорларды басуару бойынша компанияларымен ұсынылған әділ құн арасындағы айтарлықтай айырмашылық негізін бағалайды.

Бағалаушы қарастырылатын бизнестің түріне, нарықтағы салыстырмалы нысандардың қолжетілімділігіне және компанияның тіршілік кезеңіне орай, негізгі қоржындық инвестициялардың құнын бағалау үшін бірнеше бағалау әдістерін қолданады.

Холдинг енгізген бақылау жүйесі еншілес кәсіпорындар фронт-офистерінің жауапты мамандарының әділ құнды бағалауды дайындауын және алдағы тиісті бөлім басшысының бақылауын қамтиды. Холдинг енгізген бақылаудың арнайы механизмдері төмендегілерден тұрады:

- Бақыланатын баға белгілеулерді бақылау;
- Жаңа үлгілерді бекіту мен үлгілердің өзгертілуінің шолуы мен процесі;
- Жаңа үлгілерді және жаңа үлгілерге өзгертулерді тиісті фронт-офис басшысының қатысуымен бақылау және мақұлдау процесі;
- Алдағы мерзіммен салыстырғанда 3-ші деңгейге жатқызылған бақыланбайтын маңызды мәліметтер, бағалауды түзету және құралдардың әділ құн бағалауының айтарлықтай өзгерістерінің шолуы.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

39 Әділ құн (жалғасы)

Келесі кестеде жеке меншік капитал қорларының қоржынына енгізілген, 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша әділ құн иерархиясының 3-ші деңгейіне жатқызылған маңызды компанияларды бағалау үшін жыл соңындағы жағдай бойынша қолданылған бақыланатын маңызды бастапқы мәліметтер туралы ақпарат, сонымен бірге Холдинг басқа ауыспалы көрсеткіштер өзгеріссіз қалды деген жорамалдар есебінен есеп күніндегі жағдай бойынша негізделген маңызды санайтын бақыланбайтын мәліметтердегі өзгерістерге сезімталдығының талдауы ұсынылған.

Компаниялар қызметін атқаратын салалар	Топ үлесінің әділ құны	Бағалау әдісі	Бақыланбайтын маңызды мәліметтер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын мәліметтерге әділ құн сезімталдығының талдауы
Энергетика	13,361,675	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	668,084
	4,857,127	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	242,856
	2,297,411	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	114,871
	2,084,721	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	104,236
	189,049	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	9,452
Баламалы энергетика	61,977	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	3,099
	52,232	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	2,612
	21,196	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	1,060

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

39 Әділ құн (жалғасы)

Компаниялар қызметін атқаратын салалар	Топ үлесінің әділ құны	Бағалау әдісі	Бақыланбайтын маңызды мәліметтер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын мәліметтерге әділ құн сезімталдығының талдауы
	2,896,954	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	144,848
Транспорт және логистика қызметтері	1,669,419	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	83,471
	1,039,013	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	51,951
	977,290	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	48,865
	928,863	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	46,443
	255,603	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	12,780
Өндіріс	833,223	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	41,661
Өңдеу өнеркәсібі	4,306,429	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	215,321
	3,248,884	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	162,444
	900,783	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	45,039
	900,721	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	45,036
	888,388	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	44,419

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

39 Әділ құн (жалғасы)

Компаниялар қызметін атқаратын салалар	Топ үлесінің әділ құны	Бағалау әдісі	Бақыланбайтын маңызды мәліметтер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын мәліметтерге әділ құн сезімталдығының талдауы
Табиғи ресурстар	3,193,575	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	159,679
Медициналық диагностика	956,876	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	47,844
	940,378	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	47,019
	461,940	алыстырмалы тәсіл	ЕБИТДА/ (мультипликатор)	+/- 5%	23,097
Ауыл шаруашылығы	1,649,786	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	82,489
	420,572	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	21,029
Мүлікті басқару және құрылыс материалдары	1,786,161	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	89,308
	179,040	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	8,952
Жеңіл өнеркәсіп	139,803	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	6,990
Химиялық өнеркәсіп	80,683	Салыстырмалы тәсіл	ЕБИТДА/ (мультипликатор)	+/- 5%	4,034
Электротехникалық өнеркәсіп	80,683	Салыстырмалы тәсіл	ЕБИТДА/ (мультипликатор)	+/- 5%	4,034
Қаржы қызметтері	568,411	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	28,421
	242,947	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	12,147

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

39 Әділ құн (жалғасы)

Компаниялар қызметін атқаратын салалар	Топ үлесінің әділ құны	Бағалау әдісі	Бақыланбайтын маңызды мәліметтер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын мәліметтерге әділ құн сезімталдығының талдауы
Автокөліктер өндірісі және өтімі	853,366	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	42,668
	713,152	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	35,658
Сауық индустриясы	525,389	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	26,269
	478,438	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	23,922
	197,974	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	9,899
Телекоммуникациялық қызметтер	413,985	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	20,699
	78,939	Салыстырмалы тәсіл	ЕБИТДА/ (мультипликатор)	+/- 5%	3,947
Технология	1,878,406	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	93,921
Басқа	5,671,508	-	-	-	-
Барлығы	64,123,485				

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

39 Әділ құн (жалғасы)

Төмендегі кестеде 3-ші деңгейлі әділ құн бойынша бағаланатын өзгерістері кіріс және шығыс құрамында көрсетілетін басқа қаржы активтері үшін әділ құнды бағалауда қолданылған бағалау және бастапқы деректердің әдістері және сонымен қатар 2015 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бағалаудың бастапқы мәліметердің мүмкін өзгерістеріне сезімталдығы көрсетілген:

Компаниялар қызметін атқаратын салалар	Топ үлесінің әділ құны	Бағалау әдісі	Бақыланбайтын маңызды мәліметтер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын мәліметтерге әділ құн сезімталдығының талдауы
	10,200,300	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	510,015
	5,216,349	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	260,817
	2,019,071	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	100,954
Энергетика	1,349,296	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	67,465
	156,945	Салыстырмалы тәсіл	EBITDA/ (мультипликатор)	+/- 5%	7,847
	53,010	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	2,651
	37,545	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	1,877
	23,680	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	1,184

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

39 Әділ құн (жалғасы)

Компаниялар қызметін атқаратын салалар	Топ үлесінің әділ құны	Бағалау әдісі	Бақыланбайтын маңызды мәліметтер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын мәліметтерге әділ құн сезімталдығының талдауы
Транспорт және логистика қызметтері	4,417,940	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	220,897
	1,838,416	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	91,921
	1,725,301	Салыстырмалы тәсіл	ЕВІТДА/ (мультипликатор)	+/- 5%	86,265
	1,623,576	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	81,179
	1,398,608	Салыстырмалы тәсіл	ЕВІТДА/ (мультипликатор)	+/- 5%	69,930
	1,342,972	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	67,149
	1,178,054	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	58,903
	219,829	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	10,991
Өндіріс	3,808,763	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	190,438
	900,721	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	45,036
	417,104	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	20,855
	236,460	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	11,823
Табиғи ресурстар	3,311,968	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	165,598
Ақпараттық технологиялар	2,531,441	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	126,572

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

39 Әділ құн (жалғасы)

Компаниялар қызметін атқаратын салалар	Топ үлесінің әділ құны	Бағалау әдісі	Бақыланбайтын маңызды мәліметтер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын мәліметтерге әділ құн сезімталдығының талдауы
	1,701,918	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	85,096
Медициналық диагностика	790,043	Салыстырмалы тәсіл	ЕБИТДА/ (мультипликатор)	+/- 5%	39,502
	339,490	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	16,975
Ауыл шаруашылығы	1,683,050	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	84,153
	373,152	Салыстырмалы тәсіл	ЕБИТДА/ (мультипликатор)	+/- 5%	18,658
Мүлікті басқару және құрылыс материалдары	1,841,602	Кірісті тәсіл	Дисконтталған ақша ағындары	+/- 5%	92,080
	23,519	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	1,176
Жеңіл өнеркәсіп	1,277,512	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	63,876
	150,169	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	7,508
	465,235	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	23,262
Қаржы қызметтері	319,072	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	15,954
	311,245	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	15,562
	254,725	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	12,736

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

39 Әділ құн (жалғасы)

Компаниялар қызметін атқаратын салалар	Топ үлесінің әділ құны	Бағалау әдісі	Бақыланбайтын маңызды мәліметтер	Негізделген ауытқу	Бақыланбайтын мәліметтерге әділ құн сезімталдығының талдауы
Автокөліктер өндірісі және өтімі	1,056,800	Кірісті тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	52,840
	638,495	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	31,925
Сауық индустриясы	305,881	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	15,294
	121,667	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	6,083
Денсаулық сақтау	1,036,107	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	51,805
Телекоммуникациялық қызметтер	631,529	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	31,576
	219,539	Салыстырмалы тәсіл	EBITDA/ (мультипликатор)	+/- 5%	10,977
Баламалы энергия	466,884	Шығынды тәсіл	Таза активтердің құнын түзету	+/- 5%	23,344
Басқа	2,343,624				
Барлығы	60,358,607				

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

39 Әділ құны (жалғасы)

Төмендегі кестеде қолда бар сатуға және кіріктірілген туынды құрал үшін инвестициялық құнды қағаздардың 3 деңгейін бағалау үшін әділ құнды бағалауда қолданылған бағалау әдістері мен бастапқы деректер, сондай-ақ 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бастапқы деректердің мүмкін өзгерістеріне бағалардың сезімталдығы келтірілген:

(Мың қазақстандық теңгемен)	Әділ құны	Бағалау әдісі	Қолданылатын бастапқы деректер	Бастапқы деректер диапазоны (орташа өлшенген мәні)	Бақыланбайтын деректерге әділ құнның сезімталдығын талдау
Кіріктірілген туынды қаржы құралы	2,804,925	Опцион үлгісі	Шетел валютасын айырбастау курсының құбылмалылығы	АҚШ доллары: 5.36%	Құбылбалылықтың елеулі артуы әділ құнның артуына әкеледі.
Туынды қаржы құралдары	50,905,329	Ақша қаражатының дисконтталған ағыны	Мерзімінен тыс өтеу опционы	0-ден 19 айға дейін	Мәміле мерзімінің елеулі артуы әділ құнның төмендеуіне әкеледі. Елеулі төмендеу әділ құнның артуына әкеледі.

Төмендегі кестеде қолда бар сатуға және кіріктірілген туынды құрал үшін инвестициялық құнды қағаздардың 3 деңгейін бағалау үшін әділ құнды бағалауда қолданылған бағалау әдістері мен бастапқы деректер, сондай-ақ 2016 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша бастапқы деректердің мүмкін өзгерістеріне бағалардың сезімталдығы келтірілген:

(Мың қазақстандық теңгемен)	Әділ құны	Бағалау әдісі	Қолданылатын бастапқы деректер	Бастапқы деректер диапазоны (орташа өлшенген мәні)	Бақыланбайтын деректерге әділ құнның сезімталдығын талдау
Кіріктірілген туынды қаржы құралы	3,826,180	Опцион үлгісі	Шетел валютасын айырбастау курсының құбылмалылығы	АҚШ доллары: 15.35%	Құбылмалылықтың елеулі артуы әділ құнның артуына әкеледі.
Туынды қаржы құралдары	51,874,915	Ақша қаражатының дисконтталған ағыны	Мерзімінен тыс өтеу опционы	0-ден 28 айға дейін	Мәміле мерзімінің елеулі артуы әділ құнның төмендеуіне әкеледі. Елеулі төмендеу әділ құнның артуына әкеледі.
Сату үшін қолда бар инвестициялық құнды қағаздар	332,899	Дисконтталған ақшалай ағындардың әдістері	Күтілетін ақша ағындары	Қолданылмайды	Күтілетін ағындардың елеулі артуы әділ құнның артуына әкеледі.

Жоғарыда көрсетілген кестеде бақыланбайтын бастапқы деректердің бір немесе бірнеше құрамдастарды өзгеруі әділ құнның елеулі өзгеруіне әкелетін кездегі жағдайлар үшін қаржы активтері мен қаржы міндеттемелері үшін бастапқы деректерге сезімталдықты ашады. Осыған орай табыс немесе шығын және активтердің жалпы сомаларына немесе міндеттемелердің жалпы сомаларына қатысты немесе әділ құны өзгерістері капиталдың жалпы сомасының басқа жиынтық табыстың құрамында мойындалса, осы өзгерістер әсерінің мәні туралы талқылау қабылданды.

Жоғарыдағы кестеде келтірілген ашылған әділ құнның баға сезімталдығы тиісті бастапқы деректердің артуы немесе азаюы салдарынан баға нәтижесі өзгеретін бағытты көрсетеді.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

39 Әділ құны (жалғасы)

Төменде 2016 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жылғы құралдар кластары бойынша әділ құны сатының 3-деңгейі бойынша өзгерістерді салыстыру туралы ақпарат көрсетілген:

<i>(қазақтандық мың теңге)</i>	Өзгеруі табыс немесе шығын құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	Сату үшін қолда бар инвестициялық құнды қағаздары	Кіріктірілген туында құралдар	Туынды қаржы құралдары
2016 жылғы 1 қаңтарға әділ құны	60,358,607	332,899	3,826,180	51,874,915
Кезеңде табыс немесе шығын құрамында көрсетілген кірістер немесе шығыстар	3,535,032	(217,128)	(992,124)	(2,370,545)
Бас жиынтық табыс құрамында көрсетілген шығыстар	-	(115,771)	-	-
Әділ құнын бастапқы мойындау	-	-	-	(1,800,000)
Алу, нетто	818,539	-	-	-
Іске асыру	-	-	(29,131)	-
Төленген пайыздар/(алынған)	(588,693)	-	-	3,200,959
2016 жылғы 31 желтоқсандағы әділ құны	64,123,485	-	2,804,925	50,905,329

Төменде 2015 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған бір жылғы құралдар кластары бойынша әділ құны сатының 3-деңгейі бойынша өзгерістерді салыстыру туралы ақпарат көрсетілген:

<i>(қазақтандық мың теңге)</i>	Өзгеруі табыс немесе шығын құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	Сату үшін қолда бар инвестициялық құнды қағаздары	Кіріктірілген туында құралдар	Туынды қаржы құралдары
2016 жылғы 1 қаңтарға әділ құны	26,236,605	217,128	440,019	-
Кезеңде табыс немесе шығын құрамында көрсетілген кірістер немесе шығыстар	5,367,559	-	39,661	46,989,405
Бас жиынтық табыс құрамында көрсетілген шығыстар	-	115,771	-	-
Алу, нетто	28,754,443	-	3,458,105	3,085,510
Төленген пайыздар/(алынған)	-	-	(111,605)	1,800,000
2015 жылғы 31 желтоқсандағы әділ құны	60,358,607	332,899	3,826,180	51,874,915

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

39 Әділ құны (жалғасы)

Әділ құнды ашу ұсынылатын әділ құны бойынша бағаланбайтын активтер мен міндеттемелер.
Төменде 2016 жылғы 31 желтоқсанда әділ құны бойынша бағаланбайтын активтер мен міндеттемелердің баланстық бағасы мен әділ құнының сатысы деңгейлері бойынша әділ құнын талдау көрсетілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	1 деңгей	2 деңгей	3 деңгей	Барлығы	Баланстық баға
АКТИВТЕР					
Ақшалай қаражаттар мен олаың эквиваленттері	-	451,512,099	-	451,512,099	451,512,099
Банктердегі қаражат	-	685,507,674	29,850,161	715,357,835	743,047,601
Клиенттерге берілген несиелер	-	1,568,576,240	112,858,614	1,681,434,854	1,775,388,385
Кіріктірілген туында қаржы құралдарынан басқа қаржы жалдамасы бойынша дебиторлық қарыз	-	86,950,303	37,701,149	124,651,452	152,798,112
БАРЛЫҒЫ	-	2,792,546,316	180,409,924	2,972,956,240	3,122,746,197
МІНДЕТТЕМЕЛЕР					
Клиенттер қаражаты	-	424,985,373	18,859,667	443,845,040	444,992,956
Шығарылған борыштық бағалы қағаздар	424,527,416	537,411,862	-	961,939,278	1,026,320,825
Субординарлық борыш	-	13,576,462	-	13,576,462	15,165,538
Банктерден және басқа қаржы институттарынан қарыздар	-	1,113,512,213	-	1,113,512,213	1,101,456,557
Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қарыздар	-	97,332,002	-	97,332,002	103,624,332
БАРЛЫҒЫ	424,527,416	2,186,817,912	18,859,667	2,630,204,995	2,691,560,208

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

39 Әділ құны (жалғасы)

Әділ құнын ашу ұсынылатын әділ құны бойынша бағаланбайтын активтер мен міндеттемелер.
 Төменде 2015 жылғы 31 желтоқсанда әділ құны бойынша бағаланбайтын активтер мен міндеттемелердің баланстық бағасы мен әділ құнының сатысы деңгейлері бойынша әділ құнын талдау көрсетілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	1 деңгей	2 деңгей	3 деңгей	Барлығы	Баланстық баға
АКТИВТЕР					
Ақшалай қаражаттар мен олардың эквиваленттері	-	376,224,818	-	376,224,818	376,224,818
Банктердегі қаражат	-	513,098,134	22,142,490	535,240,624	544,991,946
Клиенттерге берілген несиелер	-	1,603,589,542	118,233,846	1,721,823,388	1,733,170,866
Кіріктірілген туында қаржы құралдарынан басқа қаржы жалдамасы бойынша дебиторлық қарыз	-	60,955,463	-	60,955,463	58,682,745
БАРЛЫҒЫ	-	2,553,867,957	140,376,336	2,694,244,293	2,713,070,375
МІНДЕТТЕМЕЛЕР					
Клиенттер қаражаты	-	314,423,007	-	314,423,007	314,423,007
Шығарылған борыштық бағалы қағаздары	534,367,883	230,817,398	-	765,185,281	800,446,305
Субординарлық борыш	-	23,433,407	-	23,433,407	14,652,856
Банктерден және басқа қаржы институттарынан қарыздар	-	1,132,372,426	-	1,132,372,426	1,138,032,857
Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған қарыздар	-	45,403,896	-	45,403,896	54,381,837
БАРЛЫҒЫ	534,367,883	1,746,450,134	-	2,280,818,017	2,321,936,862

Әділ құнын 2 деңгейі және 3 деңгейі сатысында әділ құнды бағалау ақшалай қаражаттың дисконтталған ағындары әдісінің көмегімен орындалған. Белсенді нарықта баға белгілеуге ие емес, құбылмалы пайыздық мөлшерлемемен туынды құралдардың әділ құны тең балансты құнмен қабылданды. Белсенді нарықта баға белгілеуге ие емес, белгіленген пайыздық мөлшерлемемен құралдардың әділ құны ұқсас несие тәуекелі мен ұқсас өтеу мерзімін білдіретін жаңа құралдар үшін алыс беріс нарығында қолданыстағы пайыздық мөлшерлемемен ақша қаражатының дисконтталған әдісіне негізделеді.

40 Қаржы құралдарын бағалау санаттары бойынша ұсыну

ҚЕХС (IAS) 39 «Қаржы құралдары: мойындау және бағалау» сәйкес Холдинг өзінің қаржы активтерін келесі категориялар бойынша жіктейді/бөледі: (а) несиелер және дебиторлық қарыз; (б) сату үшін қолда бар қаржы активтері; (в) өтеу бойынша ұсталатын қаржы активтері; және (г) өзгерістері пайда немесе шығын құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері. өзгерістері пайда немесе шығын құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтері категориясы екі шағын категорияға ие: (i) бастапқы мойындау кезінде аталған категорияға жатқызылған активтер; және (ii) саудаға арналған болып жіктелетін активтер. Сонымен қатар, жеке категорияға қаржы жалдамасы бойынша дебиторлық қарыз бөлінген.

2016 жылғы 31 желтоқсанда және 2015 жылғы 31 желтоқсанда туында қаржы құралдарынан басқа Холдингтің барлық қаржы міндеттері амортизацияланған құны бойынша көрінеді. Туынды қаржы құралдары әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі, олардың өзгеруі кезең үшін пайда немесе шығын құрамында көрінеді.

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

40 Қаржы құралдарын бағалау санаттары бойынша ұсыну (жалғасы)

Төменде 2016 жылғы 31 желтоқсандағы бағаның жоғарыда көрсетілген категорияларымен қаржы активтерін салыстыру ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Несиелер мен дебиторлық қарыз	Сату үшін қолда бар активтер	Сауда активтері	Туынды қаржы құралдары	Өзгеруі табыс немесе шығын құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	Қаржы жалдамасы бойынша дебиторлық қарыз	Барлығы
АКТИВТЕР							
Ақшалай қаражат және олардың эквиваленттері	451,512,099	-	-	-	-	-	451,512,099
Өзгеруі табыс немесе шығын құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	-	2,683,754	92,218,731	70,193,066	-	165,095,571
Банктердегі қаражат	743,047,601	-	-	-	-	-	743,047,601
Клиенттерге берілген несиелер	1,775,388,385	-	-	-	-	-	1,775,388,385
Сату үшін қолда бар инвестициялық құнды қағаздар	-	532,243,117	-	-	-	-	532,243,117
Қаржы жалдамасы бойынша дебиторлық қарыз	-	-	-	-	-	155,603,037	155,603,037
Басқа қаржы активтері	21,516,077	-	-	-	-	-	21,516,077
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІНІҢ БАРЛЫҒЫ	2,991,464,162	532,243,117	2,683,754	92,218,731	70,193,066	155,603,037	3,844,405,887

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

40 Қаржы құралдарын бағалау санаттары бойынша ұсыну (жалғасы)

Төменде 2015 жылғы 31 желтоқсандағы бағаның жоғарыда көрсетілген категорияларымен қаржы активтерін салыстыру ұсынылған

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Несиелер мен дебиторлық қарыз	Сату үшін қолда бар активтер	Сауда активтері	Туынды қаржы құралдары	Өзгеруі табыс немесе шығын құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	Қаржы жалдамасы бойынша дебиторлық қарыз	Барлығы
АКТИВТЕР							
Ақшалай қаражат және олардың эквиваленттері	376,224,818	-	-	-	-	-	376,224,818
Өзгеруі табыс немесе шығын құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	-	-	2,211,281	98,301,535	66,680,749	-	167,193,565
Банктердегі қаражат	544,991,946	-	-	-	-	-	544,991,946
Клиенттерге берілген несиелер	1,733,170,866	-	-	-	-	-	1,733,170,866
Сату үшін қолда бар инвестициялық құнды қағаздар	-	369,338,324	-	-	-	-	369,338,324
Қаржы жалдамасы бойынша дебиторлық қарыз	-	-	-	-	-	62,508,925	62,508,925
Басқа қаржы активтері	23,716,394	-	-	-	-	-	23,716,394
ҚАРЖЫ АКТИВТЕРІНІҢ БАРЛЫҒЫ	2,678,104,024	369,338,324	2,211,281	98,301,535	66,680,749	62,508,925	3,277,144,838

41 Байланысты тараптармен операциялар

Тараптар егер олар жалпы бақылау астында болса, немесе олардың біреуі екіншісін бақылау мүмкіндігіне ие болса, немесе екінші тарап қаржы және операциялық шешімдер қабылдаған кезде айтарлықтай әсер ете алатын болса, байланысты болып есептеледі. Байланысты тараптармен қатынастар болып табылатын қатынастардың кез-келгенін қарастыру кезінде олардың тек заңды формасын ғана емес, сондай-ақ мұндай қатынастардың мазмұнын (мәнін) назарға алу қажет.

Қазақстан Республикасының Үкіметі Холдингке айтарлықтай ықпал етеді, өйткені ақырғы бақылау тарапы болып табылады. Холдинг жеке шағын операциялар және мемлекеттік кәсіпорындармен есептер бойынша қалдықтар туралы ақпаратты ашудан босатуды қолдану туралы шешім қабылдады.

Төменде байланысқан тараптармен операциялар бойынша 2016 жылғы 31 желтоқсандағы қалдықтар көрсетілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Ақырғы аналық ұйым	Қауымдастырыл- ған компаниялар мен бірлескен кәсіпорындар	Мемлекеттік кәсіпорындар мен операциялар
АКТИВТЕР:			
Ақшалай қаражат және олардың эквиваленттері	322,382	-	127,360,033
Өзгеруі табыс немесе шығын құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	2,352,106	-	55,845,893
Клиенттерге берілген несиелер	257,148,005	-	217,825,952
Сату үшін қолда бар инвестициялық құнды қағаздар	-	-	847,828
Қаржы жалдамасы бойынша дебиторлық қарыз	-	1,926,576	-
Қауымдастырылған және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	-	-	19,677,752
Ағымдағы кіріс салығы бойынша алдын-ала төлем	-	-	4,813,645
Кейінге қалдырылған кіріс салығы бойынша актив	-	259,342	65,379
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер	-	-	7,397,838
Басқа қаржы және қаржылық емес активтер	322,382	-	127,360,033
МІНДЕТТЕМЕЛЕР:			
Клиенттер қаражаты	-	-	29,507,972
Шығарылған борыштық бағалы қағаздары	-	-	295,242,958
Бағынышты борыш	-	-	8,409,475
Банктерден және басқа қаржы институттарынан алынған қарыздар	-	-	79,400,374
Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған несиелер	103,624,332	-	-
Ағымдағы кіріс салығы бойынша міндеттеме	-	-	5,199
Кейінге қалдырылған кіріс салығы бойынша міндеттемелер	-	-	26,160,281
Басқа қаржы және қаржылық емес міндеттемелер	11,218,234	-	339,787,537
Несиелік сипаттағы міндеттемелер (қолданылмаған несие желілері)	-	-	17,115,775

Төменде 2016 жылға тараптармен байланысқан операциялар бойынша табыстар мен шығыстар баптары көрсетілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Ақырғы аналық ұйым	Қауымдастырыл- ған компаниялар мен бірлескен кәсіпорындар	Мемлекеттік кәсіпорындар мен операциялар
Пайыздық кірістер	9,011,295	-	68,200,606
Пайыздық шығыстар	(1,851,160)	-	(22,368,176)
Комиссиялық кірістер	-	-	63,677
Комиссиялық шығыстар	-	-	(1,199)
Шетел валютасын қайта бағалаудан таза кіріс	-	-	83,036,860
Өзгерістері пайда немесе шығын құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтермен операциялардан таза кіріс/(шығыс)	(15,484)	-	(1,131,415)
Басқа операциялық кірістер	78,157,983	-	208,912,027
Әкімшілік және басқа операциялық шығыстар	-	-	(1,887,253)
Қауымдастырылған және бірлескен кәсіпорындардың қаржы нәтижелерінен үлес	-	901,125	-
Кіріс салығы бойынша шығыстар	-	-	(10,093,874)

«Бәйтерек» ұлттық басқарушы холдингі» акционерлік қоғамы
Шоғырландырылған қаржылық есептілікке ескертпелер – 2016 жылғы 31 желтоқсан

41 Байланысты тараптармен операциялар (жалғасы)

Төменде байланысқан тараптармен операциялар бойынша 2015 жылғы 31 желтоқсандағы қалдықтар көрсетілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Ақырғы аналық ұйым	Қауымдастырыл- ған компаниялар мен бірлескен кәсіпорындар	Мемлекеттік кәсіпорындар мен операциялар
АКТИВЫ:			
Ақшалай қаражат және олардың эквиваленттері	-	-	166,130,223
Өзгеруі табыс немесе шығын құрамында көрсетілетін әділ құны бойынша бағаланатын қаржы құралдары	3,154,319	211,443	56,136,036
Банктердегі қаражат	-	-	7,341,606
Клиенттерге берілген несиелер	-	-	753,253,780
Сату үшін қолда бар инвестициялық құнды қағаздар	124,308,003	-	124,223,398
Қаржы жалдамасы бойынша дебиторлық қарыз	-	-	1,171,400
Қауымдастырылған және бірлескен кәсіпорындарға инвестициялар	-	2,078,760	-
Ағымдағы кіріс салығы бойынша алдын-ала төлем	-	-	16,043,192
Кейінге қалдырылған кіріс салығы бойынша актив	-	-	4,960,948
Сатуға арналған ұзақ мерзімді активтер	-	259,228	26,675
Басқа қаржы және қаржылық емес активтер	-	-	13,456,900
МІНДЕТТЕМЕЛЕР:			
Клиенттер қаражаты	-	-	12,015,030
Шығарылған борыштық бағалы қағаздары	-	-	222,041,992
Субординарлық борыш	-	-	8,010,301
Банктерден және басқа қаржы институттарынан алынған қарыздар	-	-	77,360,333
Қазақстан Республикасының Үкіметінен алынған несиелер	54,381,837	-	-
Ағымдағы кіріс салығы бойынша міндеттемелер	-	-	613,748
Кейінге қалдырылған кіріс салығы бойынша міндеттемелер	-	-	26,032,406
Басқа қаржы және қаржылық емес міндеттемелер	12,415,699	-	150,042,307

Төменде байланысқан тараптармен операциялар бойынша 2015 жылға кірістер мен шығыстар баптары көрсетілген:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	Ақырғы аналық ұйым	Қауымдастырыл- ған компаниялар мен бірлескен кәсіпорындар	Мемлекеттік кәсіпорындар мен операциялар
Пайыздық кірістер	6,452,528	-	43,301,104
Пайыздық шығыстар	(1,118,822)	-	(18,185,201)
Комиссиялық кірістер	935,518	-	129,463
Комиссиялық шығыстар	-	-	(3,231)
Қаржы туынды құралдармен операциялардан шығыстарды шегеру кірістері	-	-	1,011,214
Шетел валютасын қайта бағалаудан таза кіріс	-	-	329,171,486
Өзгерістері пайда немесе шығын құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржы активтермен операциялардан таза кіріс/(шығыс)	-	(218,967)	46,159,315
Басқа операциялық кірістер	-	-	224,718,374
Әкімшілік және басқа операциялық шығыстар	-	-	(2,487,123)
Қауымдастырылған және бірлескен кәсіпорындардың қаржы нәтижелерінен үлес	-	(26,038)	-
Кіріс салығы бойынша шығыстар	-	-	(27,024,426)

Төменде аға басшы қызметкерлерге сыйақы төлемдері туралы ақпарат ұсынылған:

<i>(мың қазақстандық теңгемен)</i>	2016	2015
Директорлар кеңесінің және Басқарма мүшелері, Басқарышу директорлар	2,262,133	1,377,508
Барлығы	2,262,133	1,377,508

Қысқа мерзімді сыйақылар басшылық тиісті қызметтерді көрсеткен кезең аяқталғаннан кейін он екі ай ағымында толық көлемде төленуі тиіс.

42 Есепті күннен кейінгі оқиғалар

2017 жылы наурызда Холдинг 13,900,000 мың теңге көлемінде ақшалай формада отандық экспорттаушыларды қолдау үшін 13,900,000 теңге көлемінде Холдингтің еншілес ұйымы «КЭГ» АҚ келесі жарнамен акционерлік капиталға жарна алды.

2017 жылы наурызда Холдинг Қазақстан Республикасының «2017-2019 жылдарға республикалық бюджеті туралы» заңына сәйкес «Бизнестің жол картасы 2020» бизнесті қолдау және дамыту бірыңғай бағдарламасы шеңберінде ұзақ мерзімді лизингті қаржыландыруды ұсыну мақсатында республикалық бюджет қаражатынан 17,500,000 мың теңге көлемінде 0.10% жылдық мөлшерлемесімен несие алды, несие мерзімі - 10 жыл. Тартылған қаражат несие формасында «ҚДБ» АҚ Холдингтің еншілес ұйымына 10 жыл мерзімге, 0.15% жылдық сыйақы мөлшерлемесімен жоғарыда аталған мақсаттар үшін ұсынылды.

2017 жылы наурызда «КЭГ» АҚ атауының «KazakhExport» ЭСК» АҚ-на өзгеруіне байланысты қайта тіркелді.

2017 жылы сәуірде Холдинг Қазақстан Республикасының «2017-2019 жылдарға республикалық бюджеті туралы» заңына сәйкес жолаушылар вагондары паркін жаңартуды қаржыландыру мақсатында республикалық бюджет қаражатынан 18,600,000 мың теңге көлемінде 0.05% жылдық сыйақы мөлшерлемесімен несие алды, несие мерзімі - 20 жыл. Тартылған қаражат несие формасында «ҚДБ» АҚ Холдингтің еншілес ұйымына 20 жыл мерзімге, 0.08 % жылдық сыйақы мөлшерлемесімен жоғарыда аталған мақсаттар үшін ұсынылды.